?? ????? ? ?? ? ? ?? ?? ? ????

ልሳነ ህግጋዘጣ

Benishanigul Gumuze Regional State

LISSANE HIG GAZETA

23 ኛ ዓመት ቁጥር 143
የካቲት /2009

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊመንግሥት ክልል ምክር ቤትጠባቂነት የወጣ አዋጅ

23th Year No 143
February /2017

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት የገቢ ግብር ለመወሰን የወጣ አዋጅ ቁጥር143/2009 ዓ.ም

<u>አዋጅ ቁጥር143/2009 ዓ.ም</u>

<u>የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት የገቢ ግብር</u>

<u>ለመወሰን የወጣ አዋጅ</u>

<u>አዋጅ ቁጥር143/2009 ዓ.ም</u>

<u>የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት የገቢ ግብር</u>

<u>ለመወሰን የወጣ አዋጅ</u>

የክልላችን የኢኮኖሚ ዕድገት ከደረሰበት ደረጃ ጋር የተጣጣመ እና የኢኮኖሚውን ዕድገት የሚያግዝ ዘመናዊ፣ቀላልና ቀልጣፋ የግብር ሥርዓት መዘርጋት በማስፈለጉ፣

የግብር አከፋፈል ሥርዓቱ ፍትሀዊነት ያለው እንዲሆን እና ግብር የማይከፈልባቸው ገቢዎች በግብር መረብ ውስጥ እንዲገቡ ማድረግ አስፈላጊ በመሆኑ፣

በተሻሻለው የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል መንግስት ሕገ-መንግስት

አንቀጽ 49 ንኡስ አንቀጽ /3/1 እና 11 መሠረት የሚከተለው ታውጇል፡

<u>ክፍል አንድ</u>

<u>ጠቅላላ</u>

አንቀጽ 1. <u>አጭር ርዕስ</u>

ይህ አዋጅ "የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል መንግስት የገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 143/2009 ዓ.ም. ተብሎ" ሊጠቀስ ይችላል፡፡

<u>PROCLAMATION NO. 143/2017</u>

<u>THE BENISHANGUL-GUMUZ REGIONAL STATE **INCOME TAX PROCLAMATION**</u>

<u>PROCLAMATION NO. 143/2017</u>

<u>THE BENISHANGUL-GUMUZ REGIONAL STATE **INCOME TAX PROCLAMATION**</u>

WHERE AS, it has become necessary to introduce modern, simple and efficient tax system that supports the economic development and which is in accord with the level of economic developemt achieved so far.

WHERE AS, it is found essential to make the tax system fair and bring income that are so far not subject to tax into the tax net,

NOW, THEREFORE, in accordance with the powers vested under Article 49 sub article /3/ 1/ and 11 of the revised constitution of the Benisshangul-Gumuz Regional State, it is hereby proclaimed as follows:

<u>PART ONE</u>

<u>GENERAL</u>

Article 1.<u>Short Title</u>

This Proclamation may be cited as the

"The Benishangul- Gumuz Regional State Income Tax Proclamation No.143/2017 "

Article 2.<u>Definitions</u>

A term used in this Proclamation that is defined in the Regional Tax Administration

አንቀጽ 2. ትርጓሜ

በክልሉ የታክስ አስተዳደር አዋጁ ትርጉም የተሰጠው በዚህ አዋጅ ውስጥ ጥቅም ላይ የዋለ እንደሆነ ለዚህ አዋጅ የተለየ ትርጉም ካልተሰጠው በስተቀር በክልሉ ታክስ አስተዳደር አዋጅ የተሰጠው ትርጉም ይኖረዋል፡፡ ከዚህም በተጨማሪ ለዚህ አዋጅ አፈጻጸም፡-

1) "የገንዘብ መጠን" በዓይነት የተገለፀ መጠንንም ይጨምራል፤
2) "የንግድ ሥራ" ማለት፡-

ሀ/ በተከታታይ ወይም ለአጭር ጊዜ ለትርፍ የሚከናወን ማንኛውም የኢንዱስትሪ፣ የንግድ ፣ የሙያ ወይም ቮኬሽናል ሥራ ሲሆን ተቀጣሪ ለቀጣሪው የሚሰጠውን አገልግሎት ወይም ቤት ማከራየትን አይጨምርም፣

ለ/ በንግድ ሕግ መሠረት የንግድ ሥራ ነው ተብሎ እውቅና የተሰጠው ሌላ ማንኛውም ሥራ ፣ ወይም

ሐ/ ሕንፃ ማከራየትን ሳይጨምር የኩባንያው ዓላማ ምንም ቢሆን ማንኛውም የአክሲዮን ማህበር ወይም ኃላፊነቱ የተወሰነ የግል ማህበር የሚሠራው ማንኛውም ሥራ::

3) "የንግድ ሥራ ሀብት" ማለት የንግድ ሥራ በማከናወን ሂደት በሙሉ ወይም በከፊል የንግድ ሥራ ገቢ ለማግኘት የተያዘ ወይም ጥቅም ላይ የዋለ ሀብት ነው፤
4) "የንግድ ሥራ ገቢ" ማለት በማናቸውም ሰው አማካኝነት ለትርፍ የሚከናወን የኢንዱስትሪ ፣ የንግድ ፣ የግብርና ፣ የሙያ ወይም የጣልቃ ገብ ሥራ እንቅስቃሴ ወይም ፣ በኢትዮጵያ የንግድ ህግ እንደ ንግድ ሥራ ዕውቅና ከተሰጠው ማናቸውም ሌላ እንቅስቃሴ የሚገኝ ገቢ ሲሆን በዚህ አዋጅ በአንቀጽ 21 የተሰጠውን ትርጉም ይጨምራል፡፡
5) "ማግኘት" ማለት፣

ሀ/ ለንግድ ሥራ እና ለኪራይ ገቢ ግብር፤

1) በአክሩዋል በተሰብሳቢና ተከፋይ የሒሣብ አያያዝ ዘዴ ሒሳቡን ለሚይዝ ግብር ከፋይ ፣ ለመቀበል

Proclamation shall have the meaning in the Regional Tax Administration Proclamation unless defined otherwise in this Proclamation. In addition,for the Purpose of this Proclamation:-

1/ "Amount" includes an amount-in-kind;

2/ "Business" means

a. Any industrial,commercial, professional,or vocational activity conducted for profit and whether conducted continuously or short-term, but does not include the rendering of services as an employeeorthe rental of buildings;
b. any other activity recognised as a trade under the Commercial Code; or
c. any activity, other than the rental of buildings, of a share company orprivate limited company whatever the objects of the company;

3/ "Business asset" means an asset held or used in the conduct of a business wholly or partly to derive business imcome

4/ "Business income" means an income found from any industrial, commercial, agricultural, professioal or vocastional activity or any other activity recongnized as business by the commercial code of Ethiopia and carried on by any person for profit, and shall include definition that has been rendered by Article 21 of this proclamation;

5/ "Derive" means:

a/ for the business and rental income tax:

1/ for a tax payer accounting for on an accruals basis, the arising of the right to receive; or

2/ for a tax payer accounting for tax on a

የሚያስችል መብት ማግኘት፣

2) ሒሳቡን በጥሬ ገንዘብ እንቅስቃሴላይ በተመሠረተ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ ለሚይዝ ግብር ከፋይ ፣ መቀበል ፣ ወይም

ለ/ በዚህ አዋጅ መሠረት ለተጣለ ማንኛውም ሌላ ግብር፣ መቀበል ነው፡፡

6. "የትርፍ ድርሻ" ማለት አንድ ድርጅት ለአባላቱ የሚያከፋፍለው የትርፍ ድርሻ ሲሆን የሚከተሉትን ይጨምራል፡-

ሀ/ የድርጅቱ ካፒታል በከፊል ሲቀንስ ለአባሉ በአባልነቱ ተመላሽ የሚደረግለት ከካፒታሉ ውስጥ ከተቀነሰው በስሙ ከተመዘገበ የአባልነት ጥቅም ዋጋ በላይ የሆነው የገንዘብ መጠን፣

ለ/ ድርጅቱ መልሶ በመሸጡ ወይም በመዘጋቱ ወይም ኩባንያው በመፍረሱ ወይም ሽርክና በመቋረጡ ምክንያት የአባልነት ጥቅም ሲሰረዝ ለአባሉ ተመላሽ የተደረገለት በካፒታሉ ውስጥ ከነበረው በስሙ ከተመዘገበ የአባልነት ጥቅም ዋጋ በላይ የሆነው የገንዘብ መጠን፣

ሐ/ ድርጅቱ ለአንድ የድርጅት አባል ወይም ከአባሉ ጋር ግንኙት ላለው ሰው ትርፍ የማከፋፈል ውጤት በሚያስከትል ግብይት ያበደረው ማንኛውም የገንዘብ መጠን ፣ ለአንድ ሀብት ወይም አገልግሎት የፈጸመው ክፍያ ፣የቀረበ ማንኛውም ሀብት ወይም አገልግሎት ዋጋ ፣ ወይም የተተወ የብድር ዕዳ ፣

7) "ተቀጣሪ" ማለት ራሱን ችሎ የሚሠራን የሥራ ተቋራጭ ሳይጨምር በሌላ ሰው መሪነትና ቁጥጥር ሥር ሆኖ አገልግሎት ለመስጠት በቋሚነት ወይም በጊዜያዊነት የተቀጠረ ግለሰብ ሲሆን የድርጅት ዳይሬክተርን ወይም በድርጅቱ አመራርውስጥ ኃላፊነት የተሰጠውን ሌላ ሰው እንዲሁም ተሿሚንና የሕዝብ ተመራጭን ጨምሮ የመንግሥት ሥራ ኃላፊን ያጠቃልላል፡

8) "ቀጣሪ" ማለት ተቀጣሪን የቀጠረ ወይም ለተቀጣሪው ደመወዝ የሚከፍል ሰው ነው፡፡

cash basis, received; or

b/ For any other tax imposed under this Proclamation, received.

6. "Dividend" means a distribution of profits by a body to a member and includes the following:

a/ an amount returned by a body to amember in respect of a membership interest on a partial reduction in the capital of the body to the extent that the amount returned exceeds the amount by which the nominal value of the membership interest was reduced;

b. an amount returned by a body to a member on redemption or cancellation of a membership interest, including on liquidation of a company or termination of a partnership, to the extent that the amount returned exceeds the nominal value of the membership interest;

c. An amount of loan, payment for an asset or service, value of any asset or services provided, or any debt obligation released, by a body to, or in favour of, a member or a related person of a member to the extent that the transaction is, in substance, a distribution of profits;

7. "Employee" means an individual engaged whether on a permanent or temporary basis, to perform services under the direction and control of another person, other than as an independent contractor, and includes a director or other holder of an office in the management of a body, and government appointees and elected persons holding public offices;
8. "Employer" means a person who engages or remunerates an employee;
9. "Employment income" means any payment or benefit that comes from employment, in cash

9) “ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ” ማለት ከመቀጠር በጥሬ ገንዘብ ወይም በዓይነት የተገኘ ማናቸውም ክፍያ ወይም ጥቅም ሲሆን በዚህ አዋጅ አንቀጽ 12 የተሰጠውን ትርጉም ይጨምራል፡፡

10) “ከግብር ነፃ የሆነ ገቢ” ማለት በዚህ አዋጅ ሠንጠረዥ “ሠ” ከግብር ነፃ የሆነ ገቢ ነው፤

11) “የፋይናንስ ሪፖርት አቀራረብ ደረጃዎች” ማለት በፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና አቀራረብ አዋጅ የተደነገጉት የፋይናንስ ሪፖርት አቀራረብ ደረጃዎች ናቸው፤

12) “ጠቅላላ ገቢ” ማለት ወጪዎች ተቀናሽ ከመደረጋቸው በፊት አንድ ሰው ያገኘው በሠንጠረዥ “ለ” ወይም “ሐ” ሥር የሚወድቅ ጠቅላላ ገቢ ነው፤

13) “የማይንቀሳቀስ ንብረት” በአንቀጽ 36 በተደነገገው መሠረት በማዕድን ወይም በነዳጅ ሀብት ላይ ያለን መብት ወይም የማዕድን ወይም የነዳጅ መረጃን ይጨምራል፤

14) “ገቢ” ማለት መደበኛ ያልሆነ ገቢን ጨምሮ ከማንኛውም ምንጭ በጥሬ ገንዘብ ወይም በዓይነት የተገኘ ወይም በማንኛውም መንገድ ለግብር ከፋዩ የተከፈለው፣በስሙ የተያዘለት ወይም የተቀበለው ማንኛውም የኢኮኖሚ ጥቅም ነው፤

15) “ራሱን የቻለ ሥራ ተቋራጭ” ማለት ሥራውን በአመዛኙ በራሱ የመምራትና የመቆጣጠር በቂ ሥልጣን በሚሰጠው ውል መሠረት አገልግሎት የሚሰጥ ግለሰብ ነው፤

16) “ወለድ” ማለት ገንዘብን ለመጠቀም ወይም የክፍያ ጊዜን ለማራዘም በየጊዜው ወይም በአንድ ጊዜ የሚከፈል የገንዘብ መጠን ሲሆን ቅናሽን፣ፕሪሚየምን ወይም ሌሎች ተመሳሳይ ክፍያዎችንም ይጨምራል፤

17) “የሥራ አመራር ክፍያ” ማለት ለሥራ አመራር ወይም አስተዳደራዊ አገልግሎት የሚከፈል የገንዘብ መጠን ሲሆን ከመቀጠር የሚገኝ ገቢን አይጨምርም፤

18) “ባለስልጣን” ማለት የቤኒሻንጉል ጉመዝ ክልላዊ መንግሰት ገቢዎች ባለስልጣን ነው፡፡

or in-kind,includes a definition rendered under Article 12 of this proclamation;

10. “Exempt income” means income exempt from tax under schedule “E” of this proclamation;

11. “Financial reporting standards” means the financial reporting standards stipulated under theFinancial Reporting Proclamation;

12. “Gross income” in relation to a person, means the total income taxable under Schedules “B” or “C” derived by the person without deduction of expenditures;

13. “Immovable asset” includes a mining or petroleum right, or mining or petroleum information, as defined in Article 36 of this Proclamation;

14. “Income” meanseveryform of economic benefit, including non-recurring gains, in cash or kind from whatever source derived andin whatever form paid, credited, or received;

15. “Independent contractor” means an individual engaged to perform services under an agreement by which the indibidual retains substantial authority to direct and control the manner in whichthe services are to be performed;

16. “Interest” means a periodic or lump sum amount , however describedas consideration for the use of money or being given time to pay, and includes a discount,premium,or other functionally equivalent amount;

17. “Management fee” means an amount as consideration for the rendering of any managerial or administrative service, but does not include employment income;

18. “Authority” mean the Benishangul Gumuz region Revenues Authority;

19. "Bureau" or “Bureau Head" means the

19) "ቢሮ" ወይም "ቢሮ ኃላፊ" ማለት እንደቅደም ተከተሉ

የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል የየገንዘብና ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ ወይም የገንዘብ ኢኮኖሚ ልማት ቢሮ ኃላፊ ነው፤

20) "መስተዳድር ምክር ቤት" ማለት የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልል መስተዳድር ምክር ቤት ነው፡፡

21.) "መቀበል" የሚከተሉትን ያጠቃልላል፤

ሀ/ ግብር ከፋዩ በሚያቀርበው ጥያቄ ወይም በሕግ መሠረት ገንዘቡ በግብር ከፋዩ ስም ጥቅም ላይ ሲውል፣
ለ/ ለግብር ከፋዩ ጥቅም ተብሎ ገንዘቡ መልሶ ሥራ ላይ ሲውል ወይም ሲጠራቀም ወይም ደግሞ ለካፒታል ማሳደጊያ ሲውል፣
ሐ/ የግብር ከፋዩ ጥቅም ወደ ባንክ ሂሳብ ውስጥ ሲገባ ወይም ወደ መጠባበቂያ ገንዘብ ሲዘዋወር ፣ ወይም
መ/ በሌላ በማናቸውም መልኩ ለግብር ከፋዩ የተያዘለት ሲሆን፣

22) "ሮያሊቲ" ማለት ከዚህ በታች ከተመለከቱት ለማንኛውም ጉዳይ በአንድ ጊዜ ወይም በየጊዜው የሚከፈል የገንዘብ መጠን ነው፡፡

ሀ/ ማንኛውንም የሥነ-ጽሑፍ ፣ የሥነ-ጥበብ፣ ወይም የሳይንሳዊ ሥራ የቅጂ መብት ሲሆን፣ የሲኒማቶግራፊ ፊልሞችና ለሬድዮ ፣ ለቴሌቪዥን ወይም ለኢንተርኔት ሥርጭት የሚውሉ ፊልሞችና ፣ ቴፖችን መጠቀም ወይም ለመጠቀም መብት ማግኘትን ይጨምራል፤
ለ/ ከቴሌቪዥን ወይም ከሬድዮ ወይም ከኢንተርኔት ሥርጭት ጋር ተያይዞ በሳተላይት ፣ በኬብል ፣ በኦፕቲክ ፋይበር ፣ ወይም በሌላ ተመሳሳይ ቴክኖሎጂ የሚተላለፉ ወይም የሚታዩ ምስሎችን ፣ ወይም ድምፆችን ወይም ሁለቱንም መቀበል ወይም ለመቀበል የሚያስችል መብት ማግኘት ፣
ሐ/ ማንኛውንም የፈጠራ ባለቤትነት መብት ፣ ፈጠራ፣ የንግድ ምልክት፣ ንድፍ ወይም ሞዴል፣ ፕላን፣ የሚስጥር ቀመር ወይም ሂደት ወይም ሌላ ተመሳሳይ ሀብት ወይም መብት መጠቀም ወይም የመጠቀም መብት ማግኘት፣
መ/ ማንኛውንም ኢንዱስትሪያዊ ፣ የንግድ ወይም ሳይንሳዊ መሣሪያ መጠቀም ወይም ለመጠቀም መብት ማግኘት፤
ሠ/ ማንኛውንም ኢንዱስትሪያዊ ፣የንግድ ወይም ሳይንሳዊ ተሞክሮ የሚመለከት መረጃ መጠቀም ወይም የመጠቀም መብት ማግኘት፤
ረ/ በዚህ አንቀጽ ከፊደል ተራ (ሀ - ሠ) የተዘረዘሩትን ሀብቶች ወይም መብቶች መጠቀም እንዲቻል በተጨማሪነትና በተቀጽላነት የሚሰጥ ድጋፍ፤

23) "የግብር ዓመት" ማለት፣

ሀ/ ለግለሰብ ሲሆን፣ ባለሥልጣኑ በጽሑፍ ማስታወቂያ ፈቃድ ካልሰጠ እና በጽሑፍ ማስታወቂያው የተወሰኑትን ቅድመ-ሁኔታዎች በማሟላት ግለሰቡ

Benishangul Gumuz Regional State the Financeand Economic Development Bureau or the Head of Finance and Economic Bureau;

20. "Regional Administrative council " means the Benishangul Gumuz Regional State council of Administration.

21. "Received" includes:

a) Applied on behalf of the Taxpayer either at the request of the Taxpayer or under any law;

b) Reinvested, accumulated or capitalized for the benefit of the taxpayer;

c) Credited to an account or carried to a reserve for the benefit of the taxpayer; or

d) Otherwise made available to the taxpayer.

22/ "Royalty" means a periodic or lump sum amount as consideration for any of the following:

a. The use of, or the right to use any copyright of literary, artistic, or scientific work, including cinematography films, and films and tapes for radio, television, or internet broadcasting;

b. The receipt of, or right to receive, visual images or sounds, or both, transmitted by satellite, cable, optic fiber, or similar technology in connection with television, radio, or internet broadcasting

c. The use of, or the right to use any patent, invention, trademark, design or model, plan, secret formula or process, or other like asset or right;

d. The use of, or the right to use any

የራሱን የሂሳብ ዓመት ካልተጠቀመ በስተቀር ፣ ከሐምሌ 1 ቀን እስከ ሰኔ 30 ቀን ያለው የአንድ ዓመት ጊዜ ነው፤

ለ/ ለድርጅት ሲሆን የድርጅቱ የሂሳብ ዓመት፤ ወይም

ሐ/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 28 የተወሰነው የመሸጋገሪያ የሂሳብ ዓመት ነው፤

24) "ግብር ከፋይ" ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት ግብር የመክፈል ግዴታ የተጣለበት ሰው ነው፤

25) "የቴክኒክ ክፍያ" ማለት ለቴክኒካዊ፣ ሙያዊ ፣ ወይም ለማማከር አገልግሎት የሚከፈል ክፍያ ሲሆን ፣ የቴክኒክ ወይም ሌሎች ባለሙያዎችን ለመጠቀም የሚከፈል ክፍያን ይጨምራል፤

26) "የንግድ ዕቃ" የሚከተሉትንም ይጨምራል፤

ሀ/ ማንኛውም የተመረተ ፣ የተፈበረከ ፣ የተገዛ ወይም ለማምረት ፣ ለመሸጥ ወይም ለመለወጥ በማናቸውም ሁኔታ የተገኘ ዕቃ ፣

ለ/ በማምረት ወይም በመፈብረክ ሂደት ውስጥ ጥቅም ላይ የሚውል ማንኛውም ጥሬ ዕቃ ወይም አላቂ ዕቃ፣ ወይም

ሐ/ ለጭነት ወይም ለሥራ የሚያገለግሉ እንስሳትን ሳይጨምር ማንኛውም እንስሳ፤

27) "ዋና ባለቤትነት" ማለት በድርጅት ውስጥ በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ ግንኙነት ባለው ድርጅት ወይም ድርጅቶች ወይም በግለሰቦች አማካኝነት ወይም በግለሰብ ባለቤትነት ሥር ባልሆነ ተቋም አማካኝነት የተያዘ የባለቤትነት ጥቅም ነው፤

28) "ድርጅት" ማለት ኩባንያ ፣ የሽርክና ማህበር፣የመንግሥት የልማት ድርጅት ወይም የመንግሥት የፋይናንስ ድርጅት ወይም ሌላ በኢትዮጵያ ወይም በውጭ ሀገር የተመሠረተ የሰዎች ድርጅት ነው፡፡

29) "ኩባንያ" ማለት የራሱ ሕጋዊ ሰውነት ያለው በኢትዮጵያ የንግድ ሕግ መሠረት የንግድ ሥራ ለመሥራት የተቋቋመ ድርጅት ሲሆን፣በሌላ ሀገር ሕግ መሠረት የተመሠረተን ተመሳሳይ የንግድ ድርጅት ይጨምራል፡፡

30) "ግብር ቀንሶ ገቢ የማድረግ ኃላፊነት የተጣለበት ሰው" ማለት ከሚከፍለው ክፍያ ላይ በዚህ አዋጅ ክፍል አስር

industrial, commercial, or scientific equipment;

e. The use of, or the right to use any information concerning industrial, commercial, or scientific experience;

f. The supply of assistance that is ancillary and subsidiary to, and is furnished as a means of enabling the application or enjoyment of asset or a right referred to in paragraphs (a) - (e) of this sub-article.

23/ "Tax year" means:

a. for an individual, the one-year period from 1st Hamle to 30th Sene, unless the Authority has granted permission,by notice in writing and subject to such conditions as may be specified by the Authority in the notice, for the individual to use its accounting year as the individual's tax year;

b. for a body, the accounting year of the body; or

c. a transitional accounting year as determined under Article 28 of this Proclamation;

24/ "Taxpayer" means a person liable for tax under this Proclamation;

25/ "Technical fee" means a fee for technical, professional, or consultancy services, including a fee for the provision of services of technical or other personnel;

26/ "Trading stock" includes:

a. anything produced, manufactured, purchase or otherwise acquired for manufacture, sale, or exchange;

b. any raw materials or consumables used inaproduction or manufacturing process; or livestock, but not including animals፣

c. used as beasts of burden or working beasts;

መሠረት ግብር ቀንሶ የማስቀረት ኃላፊነት ያለበት ሰው ነው፡፡

31) "ግብር ተቀናሽ የሚደረግበት ገቢ" ማለት በዚህ አዋጅ ክፍል አስር መሠረት ግብር ተቀንሶ የሚያዝበት ገቢ ማለት ነው፡፡

32) "ንፋስ አመጣሽ ትርፍ" ማለት ማንኛውም ያለልፋት የሚገኝ፣ ያልተጠበቀ ወይም ሌላ ተደጋግሞ የማይገኝ ትርፍ ነው፡፡

33) "ግብር የሚከፈልበት ገቢ" ማለት በዚህ አዋጅና በአዋጁ መሠረት በሚወጡት ደንቦች መሠረት ማናቸውም ወጪ እና ሌሎች ተቀናሽ ሂሣቦች ከተቀነሱ በኋላ የሚቀረው የገቢ መጠን ነው፣

አንቀጽ 3. <u>የግብር ከፋይ ደረጃዎች</u>

1) ለዚህ አዋጅ አፈፃፀም ሲባል የሚከተሉት የግብር ከፋይ ደረጃዎች ይኖራሉ፡-

ሀ/ የደረጃ "ሀ" ግብር ከፋይ፣

1. ድርጅት፣ ወይም
2. ጠቅላላ ዓመታዊ ገቢው ብር 1,000,000 / አንድ ሚሊዮን ብር / ወይም ከዚህ በላይ የሆነ ማንኛውም ሌላ ሰው ፤

ለ/ የደረጃ "ለ" ግብር ከፋይ የሚባለው ድርጅትን ሳይጨምር ዓመታዊ ጠቅላላ ገቢው ከብር1,000,000 / አንድ ሚሊዮን ብር / የሚያንስ ነገር ግን ብር 500,000 / አምስት መቶ ሺህ ብር / እና ከዚያ በላይ የሆነ ማንኛውም ሰው ፤

ሐ/ ደረጃ "ሐ" ግብር ከፋይ የሚባለው ድርጅትን ሳይጨምር ዓመታዊ ጠቅላላ ገቢው ከብር 500,000 / አምስት መቶ ሺህ ብር / የሚያንስ ሰው ነው፡፡

2) ግብር ከፋዩ የደረጃ ለውጥ ማድረግ የሚያስችል ሽያጭ በግብር ዘመኑ መፈጸሙን ከአረጋገጠ ከሚቀጥለው በጀት አመት ጀምሮ ለደረጃው የተቀመጡ ግዴታዎችን ተግባራዊ ማድረግ ይኖርበታል።

3) የታክስ ባለሥልጣኑ ታክስ ከፋዩ የሚያሳውቀውን ገቢ ወይም የሚያገኘውን ሌላ መረጃመሠረትበማድረግ ለግብር ዓመቱ የግብር ከፋዩ ደረጃ የተለወጠ መሆኑን ወይም አለመሆኑን ይወስናል፡፡

4) ቢሮው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተመለከተውንና ግብር ከፋዮችን የደረጃ "ሀ" ፣ የደረጃ "ለ" ወይም የደረጃ "ሐ" ግብር ከፋይ ብሎ ለመመደብ የሚያስችለውን ዓመታዊ ጠቅላላ የገቢ መጠን በኢኮኖሚ ጥናት ላይ በመመስረት ቢያንስ በአምስት አመት ጊዜ ውስጥ ማሻሻል አለበት፡፡

አንቀጽ 4 <u>በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት</u>

1. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2)፣(3)፣(4) እና (5) ድንጋጌዎች

27/ "underlying ownership", in relation to a body, means a membership interest in the body held directly, or indirectly through an interposed body or bodies, by an individual or by an entity not ultimately owned by individuals;

28/ "Body" means a company, a partnership,a public development enterprise or a public financial agency or other formulated public body in Ethiopia or foreign country;

29/ "Company" means a commercial business organisation established in accordance with the Commercial Code of Ethiopia and having legal personality, and includes any equivalent entity incorporated or formed under a foreign law;

30/ Withholding agent" means a person liable to withhold tax under Part Ten of this proclamation from a payment made by the person and includes a person required to self-withold tax under article 93 of this proclamation from an amount received by the person; and

31/ "Withholding income" mean income from which tax is required to be withheld under Part Ten of this Proclamation.

32/ "Windfall gain" mean any unearned, Unexpected or other non-recurring gain.

33/ 'Taxable Income'' shall mean the amount of income subject to tax after deduction of all expenses and other deductible items allowed under this proclamation and regulations issued there under.

Article 3. <u>Categories of Taxpayer</u>

እንደተጠበቁ ሆነው፣ "በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት" የሚባለው ማናቸውም ሰው የንግድ ሥራውን በሙሉ ወይም በከፊል የሚያከናውንበት ቋሚ የንግድ ሥራ ቦታ ነው፡፡

2. ከዚህ በታች የተዘረዘሩት በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት ተደርገው ይወሰዳሉ፡-

ሀ/ ዋነኛ ተግባሩ የድርጅቱ አገናኝ ሆኖ ከሚያገለግለው ጽሕፈት ቤት በስተቀር የአስተዳደር ሥራ የሚከናወንበት ቦታ፣ ቢሮ፣ ፋብሪካ፣ መጋዘን ወይም ወርክሾፕ፤

ለ/ የማዕድን ማምረቻ ሥፍራ፣ የነዳጅ ወይም የጋዝ ጉድጓድ፣ የግንባታ ጠጠር ማምረቻ፣ ወይም ሌላ ማናቸውም የተፈጥሮ ሀብት ፍለጋ፣ ወይም ማምረት ሥራ የሚከናወንበት ቦታ፤

ሐ/ ለአንድ ወይም ለተያያዙ ፕሮጀክቶች በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ከ183 (አንድ መቶ ሰማንያ ሦስት) ቀናት በላይ ለሆነ ጊዜ ተቀጣሪዎችን ወይም ሌሎች ሠራተኞችን በመመደብ የምክር አገልግሎትን ጨምሮ ሌሎች ማናቸውም አገልግሎቶች የሚሰጡበት ቦታ፤

3. የግንባታው ሥራ፣ ፕሮጀክቱ ወይም የሥራ እንቅስቀሴው ከ183 (አንድ መቶ ሰማንያ ሦስት) ቀናት በላይ የሚቆይ እስከሆነ ድረስ የህንፃ ግንባታ ሥራ የሚከናወንበት ሥፍራ፣ የግንባታ፣ የመገጣጠም ወይም የተከላ ፕሮጀክት ወይም ከእነዚህ ጋር የተገናኙ የቁጥጥር ሥራዎች በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት ተደርገው ይወሰዳሉ፡፡

4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) እና (2) የተደነገገው ቢኖርም ራሱን ችሎ የሚሠራ ወኪል በመደበኛ የንግድ ሥራ አካሄድ ከሚያከናውነው ተግባር በስተቀር ማናቸውም ሰው "ወካይ" ተብሎ ለሚጠራ ሌላ ሰው ወኪል በመሆን በሌላ ሰው ስም የሚሰራ በሚሆንበት ጊዜ ወኪሉ የወካዩ በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት ነው የሚባለው ፡-

ሀ/ በወካዩ ስም በቋሚነት ውሎችን የሚደራደር፤ ወይም

ለ/ በወካዩ ስም የንግድ ዕቃዎችን ለማስረከብ አክማችቶ የሚይዝ ከሆነ ነው፡፡

5. በዚህ አንቀጽ "ራሱን ችሎ የሚሠራ ወኪል" ማለት በሚወክለው ሰው ቁጥጥር ስር ሳይሆን ራሱን ችሎ የሚሠራ ደላላ ፣ የኮሚሽን ወኪል ወይም ሌላ ወኪል ሲሆን ፣ የንግድ

1/ For the purposes of this Proclamation there shall be the following categories of Business taxpayers.

a. category "A" taxpayer being

1/ a company, or

2/ any other person having an annual gross income of Birr 1,000,000 or more;

b. category "B" taxpayer being a person, other than a Company, having an annual gross income of Birr 500,000 or more but less than 1,000,000

c. category "C" taxpayer being a person other than a Company, having an annual gross income of less than Birr 500,000

2/ The taxpayer shall implement duties set for the standard commencing from the new budget year, where it assures in the budget year that enables selling amount for change of standard;

3/ The Authority may, on the basis of income declarations filed by a taxpayer or any other information available to the Authority, determine whether the taxpayer's category has changed for a tax year.

4/ The Bureau shall, after ascertaining by economic analysis, change the annual gross income thresholds in sub-Article 1 of this Article for the classification of a taxpayer as a category "A" taxpayer category "B" Taxpayer or category "C" taxpayer.

Article 4. Permanent Establishment

1. Subject to the provisions of sub-articles (2),

ወይም የፋይናንስ ግንኙነታቸው ራሳቸውን ችለው ከሚሠሩ ሰዎች የተለየ የሆነውን በብቸኝነት ወይም በዋነኛነት ለአንድ ሰው ወኪል በመሆን የሚሠሩትን አይጨምርም፡፡

አንቀጽ 5. ነዋሪነት

1. የሚከተሉት የኢትዮጵያ ነዋሪዎች ናቸው፡-

ሀ/ ነዋሪ የሆነ ግለሰብ፤

ለ/ ነዋሪ የሆነ ድርጅት፤

ሐ/ የክልሉ መንግስት እንዲሁም ማናቸውም በክልሉ ውስጥ የሚገኙ ዞን አስተዳደር ; ወረዳ አስተዳደር ወይም የከተማ አስተዳደር፤

2. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) እና (4) እንደተጠበቁ ሆነው፤ አንድ ግለሰብ በኢትዮጵያ ነዋሪ ነው የሚባለው፡-

ሀ/ በኢትዮጵያ ውስጥ ቋሚ የመኖሪያ አድራሻ ያለው፤

ለ/ በኢትዮጵያ ውስጥ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ ሳያቋርጥ ወይም በመመላለስ ከ183 (አንድ መቶ ሰማንያ ሶስት) ቀናት በላይ የኖረ ግለሰብ ፤

3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት "የተያዘው የግብር ዓመት" ተብሎ ለሚጠቀሰው ለአንድ የግብር ዓመት ነዋሪ የሆነ ግለሰብ ባለፈው የግብር ዓመት ነዋሪ ያልሆነ እንደሆነ በተያዘው የግብር ዓመት እንደነዋሪ ሆኖ የሚቆጠረው ለመጀመሪያ ጊዜ ኢትዮጵያ ውስጥ መኖር ከጀመረበት ቀን አንስቶ ነው፡፡

4. አንድ ግለሰብ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት በተያዘው የግብር ዓመት ነዋሪ ሆኖ፤ ነገር ግን በሚቀጥለው የግብር ዓመት ነዋሪ ያልሆነ እንደሆነ፤ በተያዘው የግብር ዓመት እንደ ነዋሪ ሆኖ የሚቆጠረው ግለሰቡ ለመጨረሻ ጊዜ ኢትዮጵያ ውስጥ ከኖረበት ቀን በፊት ላለው ጊዜ ነው፡፡

5. አንድ ድርጅት በኢትዮጵያ ነዋሪ ነው የሚባለው፡-

ሀ/ በኢትዮጵያ ውስጥ የተቋቋመ ወይም የተመሠረተ እንደሆነ፤

ለ/ ወሳኝ የሆነ አመራር የሚያካሂድበት ሥፍራ በኢትዮጵያ ውስጥ ያለው እንደሆነ ነው፡፡

6. በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ድርጅት ነው፡፡

7. ነዋሪ ያልሆነ ሰው የሚባለው ማንኛውም በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው ነው፡፡

አንቀጽ 6. የገቢ ምንጭ

1. አንድ ተቀጣሪ ከመቀጠር የሚያገኘው ገቢ በኢትዮጵያ የመነጨ ነው የሚባለው፡-

ሀ/ ክፍያው የሚፈጸምበት ሥፍራ ግምት ውስጥ ሳይገባ

(3), (4) and (5) of this Article, "a permanent establishment" is a fixed place of business through which the business of a person is wholly or partly conducted.

2. The following are specifically treated as a permanent establishment:

a) A place of management, office, factory, ware house, of workshop, but does not include an office that has representation of the person's business as its sole activity;

b) A mine site, oil or gas well, quarry, or other place of exploration for, or extraction of, natural resources;

c) The Funishing of services, including consultancy services, by a person, including through employees or other personnel engaged by the person for such purpose, but only when activities of that nature continue for the same or a connected project for a period or periods aggregating more than 183 (one hundred eighty three) days in any one-year period.

3. A building site, or a construction, assembly, or installation project, or Supervisory activities connected with such site or project shall be a permanent establishment only when the site, project, or activities continue for more than ninety days.

4/ Despite sub-articles (1) and (2) of this Article, when a person, other than an agent of independent status acting in the ordinary course of business, acts on behalf of another person (referred to as the "principal"), the first-mentioned person shall be a permanent establishment of the principal if the person:

a. regularly negotiates contracts on behalf of the principal ; or

b. Maintains a stock of goods from which the

ኢትዮጵያ ውስጥ ከሚከናወን የቅጥር አገልግሎት የተገኘ ገቢ፣ ወይም

ለ/ የቅጥር አገልግሎቱ የትም ቢከናወን በኢትዮጵያ መንግሥት ወይም በኢትዮጵያ መንግሥት ስም ክፍያው ለተቀጣሪው ከተፈፀመ ፣ ነው፡፡

2. በቋሚነት በሚሠራ ድርጅቱ አማካኝነት ከኢትዮጵያ ውጪ የሚያገኘውን ገቢ ሳይጨምር፣ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ሰው በኢትዮጵያ ውስጥ የሚያፈራው የንግድ ሥራ ገቢ ከኢትዮጵያ ውስጥ የተገኘ ገቢ ይሆናል፡፡

3. በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው የንግድ ሥራ ገቢ ኢትዮጵያ ውስጥ የተገኘ ነው የሚባለው፡-

ሀ/ ነዋሪ ያልሆነ ሰው በቋሚነት በሚሰራ ድርጅቱ አማካይነት ኢትዮጵያ ውስጥ ከሚያካሂደው የንግድ ሥራ የተገኘ ገቢ ሲሆን፣

ለ/ በኢትዮጵያ ውስጥ ነዋሪ ያልሆነው ሰው በቋሚነት በሚሰራ ድርጅት አማካይነት ከሚሸጣቸው እቃዎች ወይም ሸቀጦች ጋር አንድ ዓይነት ወይም ተመሳሳይ የሆኑ እቃዎችን ወይም ሸቀጦችን ኢትዮጵያ ውስጥ በመሸጥ የሚያገኘው ገቢ፣

ሐ/ በኢትዮጵያ ውስጥ ነዋሪ ያልሆነው ሰው በቋሚነት የሚሰራድርጅት ከሚያከናውናቸው ማናቸውም የንግድ ሥራዎች ጋር አንድ ዓይነት ወይም ተመሳሳይ የሆኑ ሌሎች የንግድ ሥራ እንቅስቃሴዎችን ኢትዮጵያ ውስጥ በማከናወን የሚያገኘው ገቢ፣

4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1)፣(2) እና (3) የተመለከተው ቢኖርም፣ የሚከተሉት ገቢዎች ኢትዮጵያ ውስጥ የመነጩ ገቢዎች ናቸው፡-

ሀ/ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ድርጅት ለአንድ ሰው የሚከፍለው የትርፍ ድርሻ፣

ለ/ የሚከተሉትን ሀብቶች በማከራየት የሚገኝ ገቢ፣

1. በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኝ የማይንቀሳቀስ ሀብት ወይም

person regularly delivers goods on behalf of the principal.

5/ In this Article, "agent of independent status" means a broker, general commission agent, or other agent acting independently of the person that they represent, but does not include a person who acts solely or principally for another person if their commercial and financial relations differ from those that would have been made between independent person.

Article 5. <u>Residence</u>

1/ The following are residents of Ethiopia:

a) a resident individual;

b) a resident body;

c) The regional government, as well as, any zone administration , woreda or city administration of the region.

2/ Subject to sub-Articles (3) and (4) of this Article, a resident individual is an individual who:

a) has a domicile in Ethiopia;

b) is present in Ethiopia, contineously or intermittently, for more than 183 days in a one-year period.

3/ An individual who is a resident individual under sub-article (2) of this Article for a tax year (referred to as the "current tax year"), but who was not a resident individual for the preceding tax year shall be treated as a resident individual in the current tax year

2. በአንቀጽ 55 መሠረት ግብር የሚከፈልበት በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኝ የሚንቀሳቀስ ሀብት፣

ሐ/ የሚከተሉትን ሀብቶች በማስተላለፍ የሚገኝ ገቢ፡-

1. በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኝ የማይንቀሳቀስ ሀብት፣
2. ከ50% በላይ በሚሆነው በሀብቱ ዋጋ ላይ ያለው ጥቅም በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ በአንድ ወይም ከአንድ በላይ በሆኑ የተዛመዱ ድርጅቶች የተያዘ በሚሆንበት ጊዜ በኢትዮጵያ ውስጥ በሚገኝ የማይንቀሳቀስ ሀብቱ ላይ ያለ ጥቅም፣

3/ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ ያወጣው አክሲዮን ወይም ቦንድ፣

መ/ በኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኝ መድን ለተገባለት አደጋ (ስጋት) የሚከፈል የመድን አረቦን፣

ሠ/ በኢትዮጵያ ውስጥ ከሚከናወን የመዝናኛ ወይም ስፖርታዊ እንቅስቃሴ የሚገኝ ገቢ፣

ረ/ በኢትዮጵያ ውስጥ የሚካሄዱ የዕድል ሙከራዎችን በማሸነፍ የሚገኝ ገቢ፣

ሰ/ በዚህ አዋጅ መሠረት ግብር የሚከፈልበትን ወለድ ፣ ሮያሊቲ ፣ የሥራ አመራር ክፍያ ወይም የቴክኒክ አገልግሎት ክፍያ በሚመለከት፡-

1/ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነው ሰው በቋሚነት በሚሠራ ድርጅት አማካይነት ውጭ ሀገር ለሚያካሂደው የንግድ ሥራ ያወጣውን ወጪ ሳይጨምር ፣ በኢትዮጵያ ነዋሪ ለሆነ ሰው የሚፈጽመው ክፍያ፣

2/ በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው ኢትዮጵያ ውስጥ ባለው በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት አማካይነት በኢትዮጵያ ወስጥ ለሚያካሂደው የንግድ ሥራ የሚፈጽመው ክፍያ፣

5. ከኢትዮጵያ ውስጥ ያልመነጨ ማንኛውም ገቢ የውጭ ሀገር ገቢ ነው፡፡

አንቀጽ 7. **<u>የተፈጻሚነት ወሰን</u>**

1/ ይህ አዋጅ ተፈጻሚ የሚሆነው በግል የሚያርሱ ገበሬዎችን ሳይጨምር በፌደራሉ ሕገ መንግሰት አንቀጽ 97 እና 98 ለክልል መንግስታት ተለይቶ በተሰጠው የግብር ስልጣን ለሚሸፈኑ ግብር ከፋዮች ላይ ነው።

2) አዋጁ በክልሉ ውስጥ ነዋሪ የሆኑ ሰዎች በክልሉ ውስጥ እና

only for the period commencing on the day on which the individual was first present in Ethiopia.

4/ An individual who is a resident individual under sub-article (2) of this Article for the current tax year but who is not a resident individual for the following tax year shall be treated as a resident individual in the current tax year only for the period ending on the last day on which the individual was present in Ethiopia.

5/ A resident body is a body that:

a. is incorporated or formed in Ethiopia; or

b. has its place of effective Management in Ethiopia.

6/ A resident company is company that is a Resident body.

7/ A non-resident is any person who is not a resident of Ethiopia.

Article 6. <u>Source of Income</u>

1. Employement income derived by an employee shall be ethiopian source income;

   a. To the extent that it is derived in respect of employment exercised in Ethiopia, wherever paid; or

   b. If it is paid to the employee by, or on behalf of, the government of Ethiopia, wherever the employment is exercised.

2. Business income derived by a resident of Ethiopia shall be Ethiopian source income except to the extent that it is attributable to a business conducted by the resident through a permanent establishement outside Ethiopia;

ከክልሉ ውጭ በሚያገኙት በማናቸውም ገቢ ላይተፈጻሚ ይሆናል።

3/ በክልሉ ውስጥ ነዋሪ ያልሆኑ ሰዎችን በተመለከተ አዋጁ ተፈጻሚነት የሚኖረው በክልሉ ውስጥ በሚያገኙት ገቢ ላይ ነው።

አንቀጽ 8. የገቢ ሠንጠረዦች

1. በዚህ አዋጅ የተደነገገው የገቢ ግብር በሚከተሉት ሠንጠረዦች መሠረት ይከፈላል፡፡
   ሀ/ ሠንጠረዥ "ሀ" ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ፣
   ለ/ ሠንጠረዥ "ለ" ከቤት ኪራይ የሚገኝ ገቢ፣
   ሐ/ ሠንጠረዥ "ሐ" ከንግድ ሥራ የሚገኝ ገቢ
   መ/ ሠንጠረዥ "መ" ሌሎች ገቢዎች፣
   ሠ/ ሠንጠረዥ "ሠ" ከገቢ ግብር ነፃ የሆኑ ገቢዎች፣
2. የዚህ አዋጅ አንቀጽ 61(2) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ ፣ ግብር ከፋዩ በግብር ዓመቱ በአንድ ሠንጠረዥ ውስጥ ከሚወድቁ ከተለያዩ የገቢ ምንጮች ገቢ ያገኝ እንደሆነ ሁሉም ገቢዎች ተጣምረው በዚያው ሠንጠረዥ ሥር የዓመቱን ግብር ይከፍላል፡፡

አንቀጽ 9. የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ

ማንኛውም ገቢ የሚያገኝ ሰው በዚህ አዋጅና በታክስ አስተዳደር አዋጅ መሠረት ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡

ክፍል ሁለት

ሠንጠረዥ “ሀ” ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ

አንቀጽ 10. ከመቀጠር በሚገኝ ገቢ ላይ ግብር ስለመጣል

1) በዚህ አዋጅ በአንቀጽ 81 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ማናቸውም ተቀጣሪ በአንድ ወር ውስጥ ከመቀጠር ከሚያገኘው ጠቅላላ የወር ወይም የወሩ ክፊል ገቢ ላይ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 11 በተወሰኑት ወሳኔዎች መሠረት በእያንዳንዱ ወር ግብር ይከፍላል፡፡
2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት ከመቀጠር በሚገኝ ወርሀዊ ገቢ ላይ የሚጣለው የገቢ ግብር ተቀጣሪው በአንድ ወር ውስጥ በተቀበለው ጠቅላላ ወርሃዊ ገቢ ላይ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 11 መሠረት ተፈፃሚ የሚሆነውን መጣኔ መሠረት በማድረግ ይሰላል፡፡
3) ተቀጣሪው በመቀጠር የሚገኘውን ገቢ ለማግኘት የሚያወጣው ማንኛውም ወጪ በተቀናሽ ሊያዝለት አይችልም፡፡
4) ለዚህ ሠንጠረዥና ለዚህ አዋጅ አንቀጽ 84 አፈፃፀም ሲባል፣ በነሐሴና በጳጉሜ ወራት የሚከፈለው የቅጥር ገቢ ተደምሮ

3. Business income derived by a non-resident shall be Ethiopian source income to the extent that it attributable to:

a. business conducted by the non-resident through a permanent establishment in Ethiopia;

b. sales in Ethiopia by the non-resident of goods or merchandise of the same or similar kind as those sold by the non-resident through a permanent establishment in Ethiopia; or

c. Anyother business activity conducted by the non-resident in Ethiopia of the same or similar kind as that conductedby the non-resident through a permanent establishment in Ethiopia.

4/ Despite sub-articles (1), (2), and (3) of this Article, income derived by a person shall be Ethiopian source income if it is:

a. a dividend paid to the person by a resident body;

b. rental income from the lease of

1/ immovable property located in Ethiopia;

2/ movable property located in Ethiopia subject to tax under Article 55 of his Proclamation;

c/ a gain arising from the disposal of the following:

1. immovable property located in Ethiopia;

2. a membership interest in a body, if more than 50% of the value of the interest is derived, directly or indirectly through one or more interposed bodies, from immovable property located in Ethiopia;

3/ shares in, or bonds issued by, a residen company;

d/ an insurance premium relating to the insurance of a risk in Ethiopia;

እንደ የአንድ ወር ደመወዝ ግብር ይከፈልበታል፡፡

5) በአንድ ተቀጣሪ ላይ የዚህ አዋጅ አንቀጽ 80 (1) ድንጋጌ ተፈፃሚ የተደረገ እንደሆነ በመቀጠር በተገኘው ገቢ ላይ ተቀጣሪው የከፈለው ታክስ የመጨረሻ ይሆናል፡፡ ቀጣሪው በአንቀጽ 84 መሠረት ከተቀጣሪው የሚፈለገውን የገቢ ግብር ቀንሶ ያስቀረ እንደሆነ ግብሩ እንደተከፈለ ይቆጠራል፡፡

አንቀጽ 11. **<u>በመቀጠር በሚገኝ ገቢ ላይ ተፈፃሚ የሚሆኑ መጣኔዎች</u>** :-

ከመቀጠር በሚገኝ ገቢ ላይ ለሚጣለው ግብር ተፈፃሚ የሚሆኑት መጣኔዎች የሚከተሉት ናቸው፡-

በየወሩ ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ በብር	ከመቀጠር በሚገኝ ገቢ ላይተፈፃሚ የሚሆን መጣኔ
0 -- 600	0%
601---1650	10%
1,651--3,200	15%
3,201--5,250	20%
5,251--7,800	25%
7,801--10,900	30%
ከ10,900 በላይ	35%

አንቀጽ 12 . **<u>ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ</u>**

1. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) እና (3) ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው ፣ ከመቀጠር የሚገኙ ገቢዎች ናቸው የሚባሉት የሚከተሉት ናቸው፡-

ሀ/ ሠራተኛው ካለፈው፣ አሁን ካለው ወይም ወደፊት ከሚመጣው ቅጥር ጋር በተያያዘ የተቀበለው ደመወዝ፣ ምንዳ፣ አበል፣ ጉርሻ፣ ኮሚሽን፣ የመልካም ሥራ አፈፃፀም ማበረታቻ ስጦታ ወይም ሌላ የአገልግሎት ዋጋ ክፍያ፤

ለ/ ያለፈን፣ የአሁኑን ወይም የወደፊትን ቅጥር አስመልክቶ ሠራተኛው የሚቀበለው የዓይነት ጥቅማ ጥቅም ዋጋ፤

e/ income from a performance or sporting event taking place in Ethiopia;

f/ winnings from a game of chance held in Ethiopia;

g/ interest, a royalty, management fee, technical fee, or other income subject to tax under this Proclamation:

1/ paid to the person by a resident of Ethiopia, other than as an expenditure of a business conducted by theresident through a permanent establishment outside Ethiopia;

2/ paid to the person by a non-resident as an expenditure of a business conducted by the non-resident Through a permanent establishment in Ethiopia.

5/ Foreign income is any income that is not Ethiopian source income.

Article 7. <u>**Scope of Application**</u>

1/ This proclamation shall apply to the national Region power of taxation of the region as prescribed by articles 97 and 98 of the federal constitution with the excluding of private farmers;

2/ The proclamation shall apply to the residents of the region on any income that shall be generated in and outside of the region;

3/ The proclamation shall be applicable on income generated in the region, with regard to non-residents of the region.

Article 8. <u>**Schedules of Income**</u>

1. The proclamation provides for the taxation of income in accordance with the following schedules;

   a. Schedule 'A; income from employment;

   b. schedule 'B; income from rental of buildings;

   c. schedule 'C; income from business;

ሐ/ ተቀጣሪው ከሥራ ሲቀነስ፣ ሥራውን ሲለቅ ወይም ሥራውን እንዲለቅ ለማግባባት የሚከፈል ገንዘብን ጨምሮ የሥራ ውል በመቋረጡ ምክንያት በፈቃደኝነት፣ በስምምነት ወይም በዳኝነት ውሳኔ መሠረት የተቀበለው ማንኛውም የገንዘብ መጠን ፤

2. በመቀጠር የሚገኝ ገቢ ከግብር ነፃ የተደረገን ገቢ አይጨምርም፡፡

3. ማንኛውም ቀጣሪ ተቀጣሪው መክፈል የሚኖርበትን ግብር ከተቀጣሪው ገቢ ላይ ሳይቀንስ ራሱ ለተቀጣሪው በሙሉ ወይም በከፊል የከፈለለት እንደሆነ፣ በቀጣሪው የተከፈለው የግብር መጠን ተቀጣሪው ከመቀጠር ከሚያገኘው ግብር በሚከፈልበት የገንዘብ መጠን ላይ ተደምሮ ግብሩ ይሰላል፡፡

4. የክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት ከደመወዝ ሌላ በዓይነት የሚሰጡ ጥቅማ ጥቅሞች ዋጋ እና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት አልፎ አልፎ የሚገኝ ተጠቃለው የሚከፈል ገቢዎች የሚወሰንበትንና ግብር የሚከፈልበትን ሁኔታ አስመልክቶ ደንብ ያወጣል፡፡

<u>ክፍል ሦስት</u>

<u>ሠንጠረዥ "ለ" ከቤት ኪራይ የሚገኝ ገቢ</u>

አንቀጽ 13. <u>በቤት ኪራይ ገቢ ላይ ግብር ስለመጣል</u>

1) ቤት በማከራየት ገቢ የሚያገኝ ሰው በዚህ አዋጅ አንቀጽ 14 በተመለከተው መጣኔ ወይም ምጣኔዎች መሠረት በእያንዳንዱ የግብር ዓመት የቤት ኪራይ ገቢ ግብር ይከፍላል፡፡

2) በግብር ዓመቱ አንድ ግብር ከፋይ ከቤት ኪራይ በሚያገኘው ገቢ ላይ የሚከፈለው ግብር በዚህ አዋጅ አንቀጽ 14 ሥር የተመለከቱትን መጣኔዎች ግብር በሚከፈልበት ዓመታዊ ገቢ ላይ ተፈፃሚ በማድረግ ይሰላል፡፡

3) ይህ ሠንጠረዥ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 55 መሠረት የኪራይ ገቢ ግብር ለሚከፈልበት ገቢ ተፈፃሚነት አይኖረውም፡፡

አንቀጽ 1<u>4 . የኪራይ ገቢ ግብር መጣኔዎች</u>

1. በድርጅቶች የኪራይ ገቢ ላይ ተፈፃሚ የሚሆነው የግብር ምጣኔ 30% (ሰላሳ በመቶ) ነው፡፡
2. በግለሰቦች የኪራይ ገቢ ላይ ተፈፃሚ የሚሆኑት ምጣኔዎች የሚከተሉት ናቸው፡፡

d. schedule 'D; other income;

e. schedule 'E; exempt income;

2/ Subject to Article 61(2) of this Proclamation, a taxpayer that derives income from different sources subject to tax under the same Schedule for a tax year shall be taxable under the Schedule on the total income for the year.

Article 9. <u>Obligation to Pay Income Tax</u>

Every person deriving income shall pay income tax in accordance with this Proclamation and the Tax Administration Proclamation.

<u>PART TWO</u>

<u>SCHEDULE 'A' - INCOME FROM</u>

<u>EMPLOYMENT</u>

Article 10. <u>Imposition of Employment</u>

<u>Income Tax</u>

1/ Without prejudice to Article 81 of this Proclamation, Employment income tax shall be Imposed for each calendar month at the rate or rates specified in Article 11 of this Proclamation on an employee who receives employment income during the month.

2/ The employment income tax imposed on an employee under sub-article (1) of this Article for a month shall be calculated by applying the rate or rates of tax applicable to the employee under Article 11 of this Proclamation to the total employment income received by the employee for the month.

3/ An employee shall not be allowed a deduction for any expenditure incurred in deriving employment income.

4/ For the purposes of this Schedule and Article 84 of this Proclamation, the employment income attributable to the months of Nehassie and Pagumen shall be aggregated and treated as the employment

ግብር የሚከፈልበት የኪራይ ገቢ በዓመት	የኪራይ ገቢ ግብር □ምጣኔ
0 -- 7,200	0%
7,201 -- 19,800	10%
19,801 -- 38,4□0	15%
38,401 -- 63,□00	20%
63,001 -- 93,600	25%
93,601 -- 130,800	30%
ከ130,800 በላይ	35%

አንቀጽ 15 . ግብር የሚከፈልበት የኪራይ ገቢ

1. የአንድ ግብር ከፋይ ግብር የሚከፈልበት የግብር ዓመቱ የኪራይ ገቢ ነው የሚባለው ግብር ከፋዩ በግብር ዓመቱ ውስጥ ቤት በማከራየት ካገኘው ጠቅላላ ዓመታዊ ገቢ ላይ ለግብር ከፋዩ የተፈቀደው ጠቅላላ ወጪ ተቀናሽ ተደርጎ የሚቀረው ገቢ ነው፡፡
2. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) እና (4) እንደተጠበቁ ሆነው፣ አንድ ግብር ከፋይ በግብር ዓመቱ ቤት በማከራየት የሚያገኘው ጠቅላላ ገቢ የሚከተሉትን ይጨምራል፡፡

 ሀ/ የኪራይ ዋጋ ጭማሪን ወይም ተመሳሳይ ክፍያዎችን ጨምሮ፣ በኪራይ ውሉ መሠረት ግብር ከፋዩ በዓመቱ የሚያገኘው ማናቸውም የገንዘብ መጠን፤

 ለ/ በኪራይ ውሉ መሠረት ተከራዩ አከራዩን በመወከል በግብር ዓመቱ ለሌሎች የሚከፍላቸው ክፍያዎች፤

 ሐ/ ግብር ከፋዩ ጉዳቱን ለማስተካከል ያልተጠቀመበት እና በቤቱ ላይ ለሚደርሰው ጉዳት ማስተካከያ ይሆን ዘንድ የያዘው እና በግብር ዓመቱ ለግብር ከፋዩ ገቢ የተደረገው ማንኛውም ቦንድ፣ ዋስትና ወይም ተመሳሳይ የገንዘብ መጠን፤

 መ/ ለግብር ከፋዩ ከሚከፈለው ኪራይ በተጨማሪ በኪራዩ ውል መሠረት ተከራዩ ራሱ ለቤቱ እድሳት ወይም ማሻሻያ የሚያወጣው ገንዘብ

income of a single calendar month.

5/ If Article 80(1) applies to an employee, the employment income tax payable by the employee shall be a final tax on the employment income of the employee and the tax shall be Discharged if the employer has withheld tax from the income in accordance with Article 84 of this Proclamation.

Article 11. Employment Income Tax Rates

The rates of employment income tax are :-

Employment Income (Per month Birr)	Employment Income Tax Rate
0 -- 600	0%
601 --1,650	10%
1,651 -- 3,200	15%
3,201 -- 5,250	20%
5,251 -- 7,800	25%
7,801 -- 10,900	30%
Over 10,900	35%

12. Employment Income

1/ Subject to sub-articles (2) and (3) of this article, employment income means the following;

a. salary, wages, an allowance, bonus, commission, gratuity, or other remuneration receibed by an employee in respect of a past,

መጠን፤

3. ግብር ከፋዩ ቤቱን ያከራየው ከዕቃዎች ጋር በሚሆንበት ጊዜ፣ ያገኘው ጠቅላላ ገቢ ከዕቃዎቹ የተገኘውን የኪራይ ገቢም ያጠቃልላል፡፡
4. ግብር ከፋዩ ቤት በማከራየት የሚያገኘው ጠቅላላ ገቢ ከገቢ ግብር ነፃ የሆነን ገቢ አይጨምርም፡፡
5. በአንድ የግብር ዓመት የሂሳብ መዝገብ የመያዝ ግዴታ የሌለበት ግብር ከፋይ ግብር የሚከፈልበት ገቢ በሚሰላበት ጊዜ የሚከተሉት ወጪዎች በተቀናሽ ይያዛሉ፡-
   ሀ/ ታክስን ሳይጨምር ለመሬቱ ወይም ከተከራየው ቤት ጋር በተገናኘ ግብር ከፋዩ ለመንግሥት ወይም ለከተማ አስተዳደር በግብር ዓመቱ ውስጥ የከፈላቸው ክፍያዎች፤
   ለ/ ለቤቶች፣ ለቤት ዕቃና መሣሪያ ማደሻ፣መጠገኛና ለእርጅና መተኪያ የሚሆን ከቤት፣ ከቤት ዕቃ እና ከመሳሪያ ኪራይ ከሚገኘው ጠቅላላ ገንዘብ ላይ ሃምሳ በመቶ፤
6. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (5) ድንጋጌ በማናቸውም ምክንያት በዚህ አዋጅ መሠረት የሂሣብ መዝገብ የመያዝ ግዴታ ላለባቸው ግብር ከፋዮች ተፈፃሚ ሊሆን አይችልም፡፡
7. የሂሳብ መዝገብ የሚይዝ ግብር ከፋይ በግብር ዓመቱ ግብር የሚከፈልበት ገቢ በሚሰላበት ጊዜ ገቢውን ለማግኘት የወጣና በግብር ከፋዩ የተከፈለ አስፈላጊ የሆነ ወጪ ተቀናሽ የሚደረግ ሲሆን፣ ይህም ወጪ የሚከተሉትን ይጨምራል፡-
   ሀ/ ቤቱ ያረፈበት መሬት ኪራይ፤
   ለ/ የጥገና ወጪ፤
   ሐ/ የቤቱ፣ የቤት ዕቃዎችና የመሣሪያዎች የእርጅና ቅናሽ፤
   መ/ ወለድና የመድን አረቦን፤
   ሠ/ ታክስን ሳይጨምር ለመሬቱ ወይም ከተከራየው ቤት ጋር በተገናኘ ግብር ከፋዩ ለመንግሥት ወይም ለከተማ አስተዳደር የከፈላቸው ክፍያዎች፤

አንቀጽ 16 . <u>የተከራይ አከራዮች</u>

current, or future employment;

b. The value of fringe benefits received by an employee in respect of a past, current, or future employment;

c. an amount received by an employee on termination of employment, whether paid voluntarily, under an agreement, or as a result of legal proceedings, including any compensation for redundancy or loss of employment, or a golden handshake payment.

2/ Employment income shall not include exempt income;

3/ If an employer pays the employment income tax payable by an employee, in whole or part, without withholding tax from the employment income of the employee, the amount of tax paid by the employer shall be included in the employment income of the employee;

4/ The council of the regional administration shall make regulations for determining the value and taxation, which are payable incomes inclusibely sometimes pursuant to subarticl 1 of this article, of fringe benefits.

<u>PART THREE</u>

<u>SCHEDULE 'B' - INCOME</u>

<u>FROM RENTAL OF BUILDINGS</u>

Article 13. <u>Imposition of Rental Income Tax</u>

1/ Rental income tax shall be imposed for each tax year at the rate or rates specified inArticle 14 of this Proclamation on a person renting out a building or buildings who hasTaxable rental income for the year.

2/ Subject to sub-article (3) of this Article, the rental income tax payable by a taxpayer for a tax year shall be calculated by applying the

1) የተከራይ አከራይ በግብር ዓመቱ ያገኘው ግብር የሚከፈልበት ገቢ ነው የሚባለው የተከራይ አከራዩ በግብር ዓመቱ ከተቀበለው ጠቅላላ የኪራይ ገቢ ላይ ለዋናው አከራይ የሚከፍለው ኪራይ እንዲሁም ገቢውን ለማግኘት ያወጣቸው ሌሎች አስፈላጊ ወጪዎች ከተቀነሱ በኋላ የሚቀረው ገንዘብ መጠን ነው፡፡

2) ተከራይ የተከራየውን ቤት መልሶ እንዲያከራይ የሚፈቅድ የቤት ባለቤት ተከራዩ ግብሩን ሳይከፍል ቢቀር ስለእርሱ ሆኖ ግብሩን የመክፈል ኃላፊነት ይኖርበታል፡፡

አንቀጽ 17. <u>**የሚከራይ አዲስ ቤትን ስለማሳወቅ**</u>

1. ለኪራይ የሚሰራ ቤት ተሰርቶ እንዳለቀ ወይም ቤቱ እንደተከራየ ፣ ከሁለቱ በሚቀድመው ጊዜ የቤቱ ባለቤትና የቤቱ ሥራ ተቋራጭ የቤቱ ግንባታ የተጠናቀቀ ወይም የተከራየ መሆኑን ከቤቱ ኪራይ በሚገኘው ገቢ ላይ የሚፈለገውን ግብር መክፈል ያለበትን ሰው ስም፣ አድራሻና የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር፣ ቤቱ ለሚገኝበት የቀበሌ አስተዳደር ወይም የአካባቢ አስተዳደር ማስታወቅ አለባቸው፡፡
2. የቀበሌው አስተዳደር እና የአካባቢው አስተዳደር በማስታወቂያው መሠረት የተገኘውን መረጃ ለባለሥልጣኑ መግለጽ አለባቸው፡፡

<u>**ክፍል አራት**</u>
<u>**ሠንጠረዥ "ሐ" ከንግድ ሥራ የሚገኝ ገቢ**</u>
<u>**ምዕራፍ አንድ**</u>
<u>**ከንግድ ሥራዎች በሚገኝ ገቢ ላይ ግብርን ስለመጣል**</u>

አንቀጽ 18 . <u>**በንግድ ሥራ ገቢ ላይ ግብርን ስለመጣል**</u>

1. በዚህ ክፍል የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ በግብር ዓመቱ ግብር የሚከፈልበት ገቢ ያለው ሰው በእያንዳንዱ የግብር ዓመት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 19 በተመለከተው ምጣኔ ወይም ምጣኔዎች መሠረት የንግድ ሥራ ገቢ ግብር ይከፍላል፡፡
2. አንድ ግብር ከፋይ በአንድ የግብር ዓመት የሚከፍለው የንግድ ሥራ ገቢ ግብር የሚሰላው በዚህ አዋጅ አንቀጽ 19 የተመለከተው ምጣኔ ወይም ምጣኔዎች በግብር ከፋዩ የግብር ዓመት ግብር የሚከፈልበት ገቢ ላይ ተፈፃሚ እንዲሆኑ በማድረግ ነው፡፡

አንቀጽ 19 . <u>**በንግድ ሥራ ገቢ ላይ ተፈፃሚ የሚሆኑ መጣኔዎች**</u>

1. በድርጅት ላይ ተፈፃሚ የሚሆነው የንግድ ሥራ ገቢ የግብር ምጣኔ ሰላሳ በመቶ (30%) ነው፡፡

rate or rates of tax applicable to the taxpayer under Article 14 of this Proclamation to the taxable rental income of the taxpayer for the year.

3/ This Schedule shall not apply to rental Income subject to tax under Article 55.

Article 14. <u>Rental Income Tax Rates</u>

1/ The rate of rental income tax applicable to a body is 30%.

2/ The rates of rental income tax applicable to an individual are:

Taxable Rental Income (peryear) Birr	Rental Income Tax Rate
0--7,200	0%
7,201-- 19,800	10%
19,801-- 38,4[illegible]0	15%
38,401-- 63,[illegible]00	20%
63,001-- 93,600	25%
93,601-- 130,800	30%
Over 130,800	35%

Article 15. <u>**Taxable Rental Income**</u>

1/ The taxable rental income of a taxpayer for a tax year is the gross amount of income derived by the taxpayer from the rental of a building or buildings for the year reduced by the total amount of deductions allowed to the taxpayer for the year.

2/ Subject to sub-articles (3) and (4) of this Article, the gross amount of income derived by a taxpayer from the rental of a building for a tax year shall include the following:

2. በግለሰብ ላይ ተፈፃሚ የሚሆኑት የንግድ ሥራ ገቢ ግብር ምጣኔዎች የሚከተሉት ናቸው፡፡

ከንግድ ሥራ የሚገኝ ግብር የሚከፈልበት ገቢ በዓመት	የንግድ ሥራ ገቢ ግብር መጣኔ
0 -- 7,200	0%
7,201 -- 19,800	10%
19,801 -- 38,400	15%
38,401 -- 63[illegible]0	20%
63,001 -- 93,600	25%
93,601 -- 130,800	30%
ከ130,800 በላይ	35%

3. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ድንጋጌ ቢኖርም ጥቃቅን ኢንተርፕራይዞች ግብር የሚከፍሉት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) ሥር በተመለከቱት ምጣኔዎች መሠረት ይሆናል፡፡
4. ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም "ጥቃቅን ኢንተርፕራይዞች" የሚለው" የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት የጥቃቅንና አነስተኛ ኢንተርኘራይዞች ልማት የብድር ዋስትና ፈንድ ማቋቋሚያ ደንብ ቁጥር 69/2005 ዓ.ም" የተሰጠውን ትርጉም ይይዛል፡፡

አንቀጽ 20 **. ግብር የሚከፈልበት የንግድ ሥራ ገቢ**

1. የአንድ ግብር ከፋይ ግብር የሚከፈልበት ዓመታዊ የንግድ ሥራ ገቢ ነው የሚባለው ከንግድ ሥራ ከተገኘ ጠቅላላ የግብር ዓመቱ ገቢ ላይ ለግብር ከፋዩ የተፈቀዱት ወጪዎች ተቀናሽ ከተደረጉ በኋላ የሚገኘው የገቢ መጠን ነው፡፡
2. በዚህ አዋጅ ሌሎች ድንጋጌዎች ፣ የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት በሚያወጣቸው ደንቦች እና ቢሮ በሚያወጣቸው መመሪያዎች የተመለከቱት እንደተጠበቁ ሆነው፣ የአንድ ግብር ከፋይግብር የሚከፈልበት የግብር ዓመቱ ገቢ የሚወሰነው ግብር ከፋዩ በፋይናንስ ሪፖርት አቀራረብ ደረጃዎች መሠረት በሚያዘጋጀው የትርፍና ኪሳራ ወይም የገቢ መግለጫ ላይ በመመስረት ይሆናል፡፡

አንቀጽ 21 **. የንግድ ሥራ ገቢ**

1. የዚህ አዋጅ ሌሎች ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ በአንድ የግብር ዓመት የአንድ የንግድ ሥራ ገቢ ግብር

a. all amounts derived by the taxpayer during the year under the lease agreement, including any lease premium or similar amount;

b. all payments made by the lessee during the year on behalf of the lessor according to the lease agreement;

c. the amount of any bond, security, or similar amount that, during the year, the taxpayer is entitled to retain as a result of damage to the building and that has not been used by the taxpayer in repairing the damage to the building;

d. the value of any renovation or improvement made under the lease agreement to the building when The cost was borne by the lessee in addition to the rent payable to the taxpayer.

3/ If a taxpayer leases a furnished building, the gross amount of income derived by the taxpayer from the lease of the building shall include any amount Attributable to the Lease of the furniture or Equipment.

4/ The gross amount of income Derived by a taxpayer from the lease of a building shall not include exempt Income.

5/ In computing the taxable rental income for a tax year of a taxpayer who does not maintain books of account, a deduction shall be allowed for the following amounts:

a) any fees and charges, but not tax,levied by a State or city administration in respect of the land or building leased and paid by the taxpayer during the year;

b) An amount equal to fifty precent (50%) of

ከፋይ የንግድ ሥራ ገቢ የሚከተሉትን ይጨምራል፡-

ሀ/ ከመቀጠር የሚገኝ ገቢን ሳይጨምር ግብር ከፋዩ ዕቃዎችን በማስተላለፍ እንዲሁም አገልግሎቶችን በመስጠት የሚያገኘውን የገንዘብ መጠን ጨምሮ በግብር ዓመቱ ከንግድ ሥራ ያገኘው ጠቅላላ ገንዘብ መጠን፤

ለ/ ለንግድ የሚውል ዕቃን ሳይጨምር በግብር ዓመቱ የንግድ ሥራ ሀብትን በማስተላለፍ የሚገኝ የገንዘብ መጠን፤

ሐ/ በዚህ አዋጅ መሠረት ለግብር ዓመቱ የግብር ከፋዩ ገቢ ተደርጎ የሚወሰድ ሌላ ማንኛውም የገንዘብ መጠን፤

2. ከንግድ ሥራ የሚገኝ ገቢ ከገቢ ግብር ነፃ የተደረገን ገቢ አይጨምርም፡፡

3. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (4) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) (ለ) መሠረት በንግድ ሥራ ገቢ ውስጥ የሚካተተው የንግድ ሥራ ሀብትን በማስተላለፍ የሚገኝ ገቢ ከንግድ ሥራ ሀብቱ የመዝገብ ዋጋ በላይ የሆነው የንግድ ሥራ ሀብቱ በሚተላለፍበት ጊዜ ከተላለፈው ሀብት የተገኘው ገቢ ነው፡፡

4. አንድ የንግድ ሥራ ሀብት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 56 መሠረት ግብር የሚከፈልበት ከሆነ፡-

ሀ/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) (ለ) መሠረት በንግድ ሥራ ገቢ ውስጥ የሚካተተውን የንግድ ሥራ ሀብትን በማስተላለፍ የሚገኘውን ገቢ ለንግድ ሥራው ሀብት የተደረገው ወጪ ከንግድ ሥራው ሀብት የተጣራ የመዝገብ ዋጋ የሚበልጠው የገንዘብ መጠን ሲሆን፤

ለ/ ከወጪው በላይ በሚገኘው ጥቅም ላይ በአዋጁ አንቀጽ 56 መሠረት ግብር ይከፈልበታል፡፡

አንቀጽ 22 . ተቀናሽ የሚደረጉ ወጪዎች

1. የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ በግብር ዓመቱ የግብር ከፋዩን ግብር የሚከፈልበት ገቢ ለመወሰን በተቀናሽ የሚያዙት ወጪዎች የሚከተሉትን ይጨምራሉ፡-

ሀ/ በንግድ ሥራው ገቢው ውስጥ የተካተቱትን ገቢዎች ለማግኘት፣ ለንግዱ ሥራ ዋስትና ለመስጠትና የንግድ ሥራውን ለማስቀጠል በግብር ከፋዩ በግብር ዓመቱ ውስጥ የተደረጉ አስፈላጊ የሆኑ ወጪዎች፤

ለ/ በፋይናንስ ሪፖርት አቀራረብ ደረጃዎች በተመለከተው መሠረት የተሠላ በግብር ዓመቱ በግብር ከፋዩ ለተሸጠ የንግድ ዕቃ የወጣ ወጪ፤

ሐ/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 25 በሚወሰነው መሠረት የንግድ ሥራ ገቢን ለማግኘት ሥራ ላይ የዋሉ ዋጋቸው የሚቀንስ ሀብቶች

the gross rental income Derived by the taxpayer for the year as an allowance for the repair, maintenance, and depreciation of the building, Furniture and equipment.

6/ The provisions of sub-article 5 of this Article shall not be applicable for taxpayers who are required to maintain books of account under this Proclamation, for any reason what So ever.

7/ In computing the taxable rental income for a tax year of a taxpayer who maintains books of account, a deduction shall be allowed for any expenditures incurred by the taxpayer in deriving rental income and paid during the year including:

a) the cost of the lease of land on which the building is situated;

b) repairs and maintenance;

c) depreciation of the building, furniture and equipment;

d) interest and insurance premiums; and

e) Fees and charges, but not tax, levied

By a State or city administration in Respect of the land or building leased.

Article 16. Sub-leases

1/ The taxable rental income of a sub-lessor of a building for a tax year shall be the difference between the total rental income received by the sub-lessor during the year and the total rental income paid to the lessor of the building plus other expenses to the extent necessarily incurred by the sub lessor to generate the income.

2/ The owner of a building who allows a lessee to sub-lease the building shall be liable for the rental income tax payable by the lessee if the lessee fails to pay the tax.

Article 17. New Rental Building Notification

እና ግዙፋዊ ሀልዎት ለሌላቸው የንግድ ሥራ ሀብቶች በግብር ዓመቱ የሚታሰበው ጠቅላላ የእርጅና ቅናሽ፣

መ/ ግብር ከፋዩ የንግድ ዕቃን ሳይጨምር በግብር ዓመቱ የንግድ ሥራ ሀብትን ሲያስተላልፍ የሚገጥመው ኪሳራ፣

ሠ/ ለግብር ዓመቱ በዚህ አዋጅ መሠረት ለግብር ከፋዩ በተቀናሽነት የሚፈቀድ ሌላ ማናቸውም ወጪ፣

2/ ግብር የሚከፈልበት ሀብት ዋጋው የሚቀንስ ሀብት ካልሆነ በስተቀር፣ ግብር የሚከፈልበት ሀብት በሚተላለፍበት ጊዜ ለሚደርስ ኪሳራ የዚህ አዋጅ አንቀጽ 56 ተፈፃሚ የሚሆን ሲሆን፣ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) (መ) ግን ተፈፃሚ አይሆንም፡፡

3/ ለዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) (መ) አፈፃፀም፣ የንግድ ሥራ ሀብትን በማስተላለፍ የሚደርስ ኪሳራ የሚባለው ሀብቱ በተላለፈበት ጊዜ የሀብቱ የተጣራ የመዝገብ ዋጋ ሀብቱ ከተላለፈበት ዋጋ በሚበልጠው የገንዘብ ልክ ነው፡፡

አንቀጽ 23 . <u>የወለድ ወጪ</u>

1/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) እና የዚህ አዋጅ አንቀጽ 47 እንደተጠበቁ ሆነው፣ ግብር ከፋዩ የወሰደውን ብድር ወይም ሌላ ዕዳ ወይም ያደረገውን ስምምነት የንግድ ሥራ ገቢውን ለማግኘት ተግባር ያዋለው እስከሆነ ድረስ ከዚህ ጋር በተያያዘ የተከፈለው ወለድ የግብር ከፋዩ የግብር ዓመቱ ግብር የሚከፈልበት ገቢ በሚወሰንበት ጊዜ እንደወጪ ይያዝለታል፡፡

2/ ለሚከተሉት ወጪዎች ተቀናሽ አይፈቀድም፡-

ሀ/ ወለዱ በብሔራዊ ባንክ እና በንግድ ባንኮች መካከል በተደረገ ብድር ከሚታሰብ የወለድ ምጣኔ 2% (ሁለት በመቶ) የሚበልጥ ከሆነ በተቀናሽ አይያዝም፣ ነገር ግን ወለዱ፣

1/ በኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ዕውቅና ለተሰጠው የፋይናንስ ተቋም ፣ ወይም

2/ በኢትዮጵያ ለሚገኙ ሰዎች ብድር እንዲሰጥ ለተፈቀደለት የውጭ ሀገር ባንክ፣ የተከፈለ ወይም የሚከፈል ከሆነ በተቀናሽ ይያዛል፡፡

ለ/ የወለዱ ገቢ ግንኙነት ባለው ሰው የሰንጠረዥ “መ” ሥራ ገቢ ውስጥ ካልተካተተ በስተቀር፣ አንድ ግብር ከፋይ በኢትዮጵያ ነዋሪ ለሆነ ግንኙነት ላለው ሰው የከፈለው ወይም የሚከፍለው ወለድ ፣

አንቀጽ 24 . <u>ለበጎ አድራጎት ዓላማ የሚደረጉ ስጦታዎች</u>

1. የግብር ከፋዩ ግብር የሚከፈልበት የግብር ዓመቱ ገቢ በሚወሰንበት ጊዜ ግብር ከፋዩ ያደረገው

1/ At the earlier of the time construction Of a rental building is completed or When the building is rented, the owner Of the building and the builder shall Notify the kabele administration and local administration in which the building is located about the completion and the name, address, and TIN of The person Or persons liable for rental income tax With respect to the building.

2/ The kabele administration or Local administration communicate the information contained in the notification to the Authority.

<u>PART FOUR</u>

<u>SCHEDULE ‘C’ — INCOME FROM BUSINESS</u>

CHAPTER ONE

<u>IMPOSITION OF BUSINESS INCOME TAX</u>

Article 18. <u>Imposition of Business Income Tax</u>

1/ Subject to the provisions of this Part, business income tax shall be imposed for each tax year at the rate or rates specified in Article 19 of this Proclamation on a person conducting business That has taxable income for the year.

2/ The business income tax payable by a taxpayer for a tax year shall be calculated by applying the rate or rates of tax applicable to the taxpayer under Article 19 of this Proclamation to the taxable income of the taxpayer for The year.

Article 19. <u>Business Income Tax</u><u>Rates</u>

1/ The rate of business income tax Applicable to a body is [30%].

2/ The rates of business income tax applicable to an individual are:

Taxable	Business

ስጦታ ተቀናሽ የሚደረገው ስጦታው ለሚከተሉት የተደረገ ሲሆን ነው፡-

ሀ/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) ለተመለከተው የኢትዮጵያ የበጎ አድራጎት ድርጅት ወይም የኢትዮጵያ ማኅበር፣ ወይም

ለ/ መንግሥት ባደረገው ጥሪ መሠረት ለልማት፣ የሀገሪቱን ሉዓላዊነትና የግዛት አንድነት ለማስከበር፣ ሰው ሰራሽ ወይም የተፈጥሮ አደጋ ወይም ወረርሽኝ ለመከላከል ወይም ለተመሳሳይ ጥሪዎች ምላሽ ለመስጠት የተደረገ ከሆነ፣ ነው፡፡

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 መሠረት ለግብር ከፋዩ የሚፈቀደው ጠቅላላ ተቀናሽ ከግብር ከፋዩ ግብር ከሚከፈልበት የግብር ዓመቱ ገቢ 10% (አሥር በመቶ) መብለጥ የለበትም፡፡

3. ለዚህ አንቀጽ አፈጻጸም "የኢትዮጵያ የበጎ አድራጎት ድርጅት" ወይም "የኢትዮጵያ ማኅበር" በበጎ አድራጎት ድርጅቶችና ማህበራት አዋጅ ቁጥር 621/2001 የተሰጠው ትርጉም ይኖረዋል፡፡

አንቀጽ 25 . **<u>የእርጅና ቅናሽ</u>**

1) የግብር ከፋዩን በግብር ዓመቱ ግብር የሚከፈልበትን ገቢ ለመወሰን ግብር ከፋዩ ገቢውን ለማስገኘት በግብር ዓመቱ ጥቅም ላይ ላዋላቸው እና ዋጋቸው ለሚቀንስ ሀብቶች እና ግዙፋዊ ሀልዎት ለሌላቸው የንግድ ሥራ ሀብቶች ዋጋቸው በቀነሰው የገንዘብ መጠን ልክ የእርጅና ቅናሽ ለማድረግ ይፈቀድለታል፡፡

2) የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆኖ፣ ዋጋቸው ለሚቀንስ ሀብቶች እና ግዙፋዊ ሀልዎት ለሌላቸው የንግድ ሥራ ሀብቶች በየግብር ዓመቱ የሚደረገው የእርጅና ቅናሽ የመስተዳደር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል፡፡

3) አንድ ግብር ከፋይ በግብር ዓመቱ በሙሉ የንግድ ሥራ ገቢውን ለማግኘት ዋጋቸው የሚቀንስ ሀብቶችን ወይም ግዙፋዊ ሀልዎት የሌላቸውን ሀብቶች ያልተጠቀመ እንደሆነ በዚህ አንቀጽ መሠረት የሚደረገው የእርጅና ቅናሽ የሚሰላው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት ሆኖ፣ የንግድ ሀብቱ ጥቅም

Income (per year) Birr	Income Tax Rate
0 -- 7,200	0%
7,201 -- 19,800	10%
19,801 -- 38,400	15%
38,401 -- 63,000	20%
63,001 -- 93,600	25%
93,601 -- 130,800	30%
Over 130,800	35%

3/ Not with standing sub- article /1/ of this article, micro enterprises shall pay income tax in accordance with rates pursuant to sub-article /2/ of this article

4/ For the purpose of this Article "Micro Enterprises" shall maintain the rendered definition by The Benishangul-Gumuz Regional State technic vocation and enterprises development loan guarantee and Fund , issued with the Regional council regulation No. 69/2011

Article 20. **<u>Taxable Business Income</u>**

1/ The taxable business income of a taxpayer for a tax year shall be the total business income of the taxpayer for the year reduced by the total deductions Allowed to the taxpayer for the year.

2/ The taxable business income of a taxpayer for a tax year shall be determined in accordance with the profit and loss, or income statement,of the taxpayer for the year prepared in accordance with the financial reporting standards, subject to any modifications made in this Proclamation, regulations made by the regional administrative Council ,and directives Issued by the Bureau.

ላይ ያልዋለበት ዓመት ሂሣብ ተመጣጣኝ በሆነ መልኩ ከተቀነሰ በኋላ ነው፡፡

4) አንድ ግብር ከፋይ በአንድ የግብር ዓመት ውስጥ ዋጋው የሚቀንስ ሀብት እና ግዙፋዊ ሀልዎት የሌለው ሀብት በከፊል የገቢ ግብር የሚከፈልበትን ገቢ ለማግኘት በከፊል ደግሞ ለሌላ አገልግሎት የተጠቀመበት እንደሆነ በዚህ አንቀጽ መሠረት የሚደረገው የእርጅና ቅናሽ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) መሠረት የሚደረገው ማስተካከያ ከግምት ውስጥ ገብቶ በንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት የንግድ ሥራ ገቢውን ለማግኘት በዋለው መጠን የሚሰላ ይሆናል፡፡

5) አንድ ግብር ከፋይ በአንድ የግብር ዓመት ውስጥ ዋጋው የሚቀንስን ሀብት እና ግዙፋዊ ሀልዎት የሌለው የንግድ ሥራ ሀብት በከፊል የገቢ ግብር የሚከፈልበትን ገቢ ለማስገኘት በከፊል ደግሞ ለሌላ አገልግሎት ከተጠቀመበት በኋላ ይህንን ሀብት በዚያው የግብር ዓመት ውስጥ ያስተላለፈው እንደሆነ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 22(1) (ለ) ወይም 22(1) (መ) የተደነገገው የትርፍ ወይም የኪሳራ መጠን የሚሠላው የንግድ ሥራው ያጋጠመው የትርፍ ወይም የኪሳራ መጠን ለንግድ ሥራው ገቢ በነበረው አስተዋጽኦ መጠን ሚዛናዊ በሆነ መንገድ እየተከፋፈለ ይሆናል፡፡

6) ዋጋቸው የሚቀንስ ሀብቶች ወይም ግዙፋዊ ሀልዎት የሌላቸው የንግድ ሥራ ሀብቶች የእርጅና ቅናሽ መታሰብ የሚጀምረው ሀብቱ የንግድ ሥራ ገቢውን ለማስገኘት ለአገልግሎት ዝግጁ ከሆነበትና አገልግሎት መስጠት ከጀመረበት ቀን አንስቶ ሲሆን፣ በግብር ከፋዩ የተገነባ ህንፃ በሚሆንበት ጊዜ ተቆጣጣሪው ባለስልጣን ለግብር ከፋዩ የህንፃው ግንባታ መጠናቀቁን የሚያረጋግጥ የምስክር ወረቀት ከሰጠበት ቀን በፊት ሊሆን አይችልም፡፡

7) በዚህ አንቀጽ ውስጥ፣

ሀ/ "ግዙፋዊ ሀልዎት የሌላቸው የንግድ ሥራ ሃብቶች" ማለት በሙሉ ወይም በከፊል የንግድ ሥራ ገቢን ለማስገኘት የሚውሉ የሚከተሉት ሀብቶች ናቸው:-

1/ የቅጅ መብት፣ ፓተንት፣ ዲዛይን ወይም ሞዴል፣ ፕላን፣ ምስጢራዊ ቀመር ወይም የአሠራር ሂደት፣ የንግድ ምልክት፣ ወይም ለተወሰነ ዘመን ብቻ የሚያገለግል ሌላ ተመሳሳይ ሀብት፤

2/ የደንበኞች ዝርዝር፣ የሥርጭት መስመር ወይም የተለየ

Article 21. Business Income

1/ Subject to the other provisions of this proclamation,the business income of a taxpayer for a tax year shall include the following:

a. the gross amounts derived by the taxpayer during the year from the conduct of a business, including the gross proceeds from the disposal of trading stock and the gross fees for the provision of services (other than employment income);

b. a gain on disposal of a business asset (other than trading stock)made by the taxpayer during the tax year;

c. any other amount included in business income of the taxpayer for the tax year under this Proclamation.

2/ business income shall not include an amount that is exempt income.

3/ Subject to sub-article (4) of this Article, the gain on disposal of a business asset included in business income under sub-article (1)(b) of this Article is the amount by which the consideration for the disposal of the asset exceeds the net book value of the asset at the time of disposal.

4/ If a business asset is a taxable asset under Article 56 of this Proclamation:

a/ the gain on disposal of the asset included in business income under sub-article (1)(b) of this Article is the amount (if any) by which the cost of the asset exceeds the net book value of the asset at the time of disposal; and

b/ any gain above cost is taxable under Article 56.

Article 22. Deductible Expenditures

ስም ፣ ምልክት ወይም ስዕል ወይም ለተወሰነ ዘመን ብቻ የሚያገለግል ሌላ ግዙፋዊ ህልዎት የሌለው የንግድ ዘይቤ፤

3/ ከአንድ ዓመት በላይ ሆኖ ለተወሰነ ጊዜ የሚያገለግል ከውል የሚመነጭ መብት (ወጪው አስቀድሞ የተከፈለንም ጨምሮ)፤

4/ ማንኛውንም ግዙፋዊ ህልዎት ያለውን የሚንቀሳቀስም ሆነ የማይንቀሳቀስ ሀብት ለማግኘት የወጣን ወጪ ሳይጨምር፣ ከአንድ ዓመት በላይ ጥቅም የሚሰጥ ወጪ፤

ለ/ "ዋጋው የሚቀንስ ሀብት" ማለት የሚከተሉትን ሁኔታዎች የሚያሟላ ግዙፋዊ ህልዎት ያለው የሚንቀሳቀስ ሀብት ወይም በማይንቀሳቀስ ሀብት ላይ የሚደረግ ማሻሻያ ነው፡-

1. ከአንድ ዓመት የሚበልጥ የአገልግሎት ዘመን ያለው፤

2. በእርጅና ወይም ጊዜው በማለፉ ምክንያት ዋጋው ሊቀንስ የሚችል፤

3. በከፊል ወይም በሙሉ የንግድ ሥራ ገቢ ለማግኘት ጥቅም ላይ የዋለ፤

ሐ/ "በማይንቀሳቀስ ሀብት ላይ የሚደረግ ማሻሻያ" ማለት ቤት ወይም ሌላ የቤቱ አካል የሚሆን ወይም ከቤቱ ጋር ለዘለቄታው የተያያዘ በቤቱ ላይ የሚደረግ ማንኛውም ጭማሪ ወይም ለውጥ ሲሆን መንገድን፣ መጋቢ መንገድ፣ የመኪና ማቆሚያ ፣ አጥር ወይም ግንብን ይጨምራል፡፡

8) የንግድ ስራ ሀብት በባል ወይም በሚስት ስም ሆኖ የንግድ ስራው ሀብት ባለቤትነት ከሁለቱ በአንዱ ስም ሆኖ የተገኘ እንደሆነ የእርጅና ቅናሽ ወጪ ሊያዝላቸው የሚችለው ባልና ሚስት ሰለመሆናቸው የሚያረጋግጥ ህጋዊ የሰነድ ማስረጃ ሲያቀርቡ ብቻ ይሆናል።

አንቀጽ 26. ኪሳራን ስለማሸጋገር

1) በዚህ አንቀጽ መሠረት የሚፈቀደውን ተቀናሽ ሳይጨምር፣ ለግብር ዓመቱ ተቀናሽ የሚደረገው ወጪ ግብር ከፋዩ በግብር ዓመቱ ካገኘው ጠቅላላ ገቢ ከበለጠ በብልጫ የታየው የገንዘብ መጠን ግብር ከፋዩ የደረሰበት ኪሳራ ይሆናል፡፡

2) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (4) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ግብር ከፋዩ በግብር ዓመቱ ኪሳራ ካጋጠመው፣ በግብር ዓመቱ የደረሰውን ኪሳራ ለሚቀጥለው የግብር ዓመት

1/ Subject to provision ofthis proclamation, in determining the taxable income of a taxpayer for a tax year, the deductions allowed to a taxpayer shall include the following;

a. any expenditure to the extent necessarily incurred by the taxpayer during the year inderiving, securing, and maintaining amounts include in business income;

b. the cost of trading stock disposed of by the taxpayer during the year as determined in accordance with the financial reporting standards;

c. the total amount by which the depreciable assets and business intangibles of the taxpayer have declined in value during the year from use in deriving business income as determined under article /25/ of this proclamation;

d. a loss on disposal of a business asset (other than trading stock) disposed of by the taxpayer during the year;

e. Any other amount allowed as a deduction to the taxpayer under this proclamation for the year.

2. Article /56/ of this proclamation and not sub-article 1(d) of this article shall apply to a loss on disposal of a taxable asset except when the taxable asset is a depreciable asset;

3. For the purposes of sub-article 1(d) of this article, a loss on disposal of a business asset is the amount by which the net book value of the asset at the time of disposal exceeds the consideration for the disposal.

Article 23. Interest Expenditure

1/ Subject to sub Article 2 of this article and article 47 of this proclamation, in determining taxable income of a taxpayer for a tax year, the taxpayer shall be allowed a deduction for any interest incurred by the taxpayer in a tax year to the extent that the taxpayer has used the proceeds or benefit of the debt or other instrument or agreement that gives rise to the interest to derive business income;.

2/ No deduction shall be allowed for the

ለማሸጋገር ይችላል፤ ስለሆነም የግብር ከፋዩ የሚቀጥለው ዓመት ግብር የሚከፈልበት ገቢ በሚሰላበት ጊዜ የተሸጋገረው ኪሳራ በተቀናሽነት ይያዛል፡፡

3) ግብር ከፋዩ ኪሳራውን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት ሙሉ በሙሉ መቀነስ ያልቻለ እንደሆነ ^ኀተቀነሰውን ኪሳራ ለሚቀጥለው የግብር ዓመት ማሸጋገር እና የተካካሰውን የገንዘብ መጠን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) በተገለጸው መሠረት በዚያው የግብር ዓመት ከተገኘው ጠቅላላ ገቢ ላይ በመቀነስ ኪሣራው ሙሉ በሙሉ ተቀናሽ ተደርጐ እስከሚያልቅ ድረስ ማሸጋገር የሚችል ሲሆን ፤ ነገር ግን ግብር ከፋዩ የደረሰበትን ኪሣራ ኪሣራው ከተከሰተበት ዓመት መጨረሻ ጀምሮ ከሚቆጠሩ አምስት የግብር ዓመታት በላይ ማሸጋገር አይችልም፡፡

4) ግብር ከፋዩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት ለኪሳራ የተዳረገባቸው ሁለት ዓመታት ያሉ እና እያንዳንዱ ኪሳራ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት የተሸጋገረ እንደሆነ ግብር ከፋዩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት ሌላ ማንኛውንም ተጨማሪ ኪሳራ እንዲያሸጋግር ሊፈቀድለት አይችልም፡፡

5) ግብር ከፋዩ በዚህ አንቀጽ መሠረት ኪሳራ ሊያሸጋግር የሚችለው በገቢ ግብር ደንቡ በተመለከተው መሠረት ይሆናል፡፡

አንቀጽ 27 . <u>ተቀናሽ የማይደረጉ ወጪዎች እና ኪሳራዎች</u>

1) በዚህ አዋጅ ከተደነገገው በስተቀር የሚከተሉት ወጪዎች በተቀናሽ አይያዙም፡-

ሀ/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 22 (1)(ሐ) በተደነገገው አኳኋን ካልሆነ በስተቀር የካፒታልነት ባህርይ ያላቸው ወጪዎች፤

ለ/ የኩባንያ አክሲዮን ወይም የሽርክና ማህበር መሠረት የሆነውን ካፒታል ለማሳደግ የሚወጣ ወጪ፤

ሐ/ ከተቀጣሪው የወር ደመወዝ 15% (አሥራ አምስት መቶኛ) በላይ በፈቃደኝነት የሚደረግ የጡረታ ወይም የፕሮቪደንት ፈንድ መዋጮ፤

መ/ የአክሲዮን ድርሻ እና የትርፍ ድርሻ ክፍፍል፤

ሠ/ በመድን ፣ በካሳ ወይም በዋስትና ውል መሠረት የተመለሰ ወይም ሊመለስ የሚችል ወጪ ወይም ኪሳራ፤

ረ/ ማንኛውንም ሕግ ወይም ውል በመጣስ የሚጣል የገንዘብ ቅጣት ወይም የሚከፈል ካሳ፤

ሰ/ ግብር ከፋዩ በሂሳብ መዝገቡ የሚይዘው በወቅቱ ወጪ

following:

a. interest paid or payable by a taxpayer in excess of the rate used between the National Bank of Ethiopia and commercial banks increased by 2 percentage points unless the interest is paid to:

1. a financial institution recognised by the National Bank of Ethiopia; or

2. a foreign bank permitted to lend to persons in Ethiopia;

b. interest paid or payable by a taxpayer to a related person who is a resident of Ethiopia except when the interest is included in the Schedule D of the related person.

Article 24. <u>Charitable Donations</u>

1/ In determining the taxable income of a taxpayer for a tax year, the taxpayer shall be allowed a deduction for the amount of a donation when the donation is made:

a. to Ethiopian charities and Ethiopian societies defined in sub-article /3/ of this article,

b. In response to a call for development or an emergency call issued by the government to defend the sovereignty and intergrity of the country, to prevent or provide relief in relation to man made or natural disasters or an epidemic, or for any other similar cause.

2/ The total deduction allowed to a taxpayer under sub-article (1) of this article for a tax year shall not exceed 10% of the taxable income of the taxpayer for the year.

3/ For the purpose of this Proclamation, Ethiopian Charities and Ethiopian Societies shall have the meaning provided for under the Charities and Societies Proclamation No. 621/2009.

ያልተደረገ ነገር ግን ለወደፊት በግብር ዓመቱ ለሚከሰቱ ወጪዎች ወይም ኪሳራዎች መጠባበቂያ ይሆን ዘንድ የሚያዝ ገንዘብ ወይም የመጠባበቂያ ሂሣብ፤

ሸ/ በዚህ አዋጅ ወይም በውጭ ሀገር የታክስ ሕግ መሠረት የተከፈለ የገቢ ግብር ወይም ተመላሽ የሚደረግ የተጨማሪ እሴት ታክስ፤

ቀ/ መሥሪያ ቤቱን ወክሎ በተለያዩ ቦታዎች ለሚገኝ ተቀጣሪ ከተቀጣሪው ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ 10 %(አሥር በመቶ) በላይ የሚከፈል የኃላፊነት አበል፤

በ/ ከሚከተሉት በስተቀር ለመዝናኛ የሚወጣ ወጪ፤

1/ የግብር ከፋዩ የንግድ ሥራ የመዝናኛ አገልግሎት መስጠት ሲሆን፤ወይም

2/ ቢሮ በመመሪያ ተቀናሽ እንዲደረግ በሚፈቅደው ልክ በማዕድን ማውጣት፣ በማኑፋክቸሪንግ ወይም በግብርና ሥራ የተሠማራ ቀጣሪ ሠራተኞቹን ለማዝናናት የሚያወጣው ወጪ፤

ተ/ በአዋጁ አንቀጽ 24 ከተመለከተው ውጪ የሚደረግ ስጦታ ወይም እርዳታ፤

ቸ/ ግብር ከፋዩ ለራሱ የሚያወጣው የግል ውጪ፤

ኀ/ ግብር ከፋዩ አንድን የንግድ ሥራ ሀብት ግንኙነት ላለው ሰው ሲያስተላልፍ የሚደርስ ኪሳራ፤

ነ/ የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ተቀናሽ የማይደረጉ ናቸው የተባሉ ወጪዎች፤

2/ በዚህ አንቀጽ "መዝናኛ" ማለት ለማንኛውም ሰው የሚቀርብ ምግብ ፣ መጠጥ ፣ ትንባሆ ፣ ማረፊያ፣ መደሰቻ ወይም ማናቸውም ዓይነት መስተንግዶ ነው፡፡

<u>**ምዕራፍ ሁለት**</u>

<u>**የታክስ ሂሳብአያያዝ**</u>

አንቀጽ 28 . <u>**የሂሳብ ዓመት**</u>

1. ይህ አንቀጽ በሚከተሉት ግብር ከፋዮች ላይ ተፈፃሚ ይሆናል፡-

ሀ/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 2 (23)(ሀ) ለግብር ዓመት በተሰጠው ትርጉም መሠረት የራሱን የሂሳብ ዓመት እንደ ግብር ዓመት አድርጎ እንዲጠቀም ፈቃድ ለተሰጠው ግለሰብ ግብር ከፋይ፤

ለ/ በድርጅት፤

2. ይህ አንቀጽ ተፈፃሚ ለሚሆንበት ግብር ከፋይ የሂሳብ ዓመት ነው የሚባለው የግብር ከፋዩ ዓመታዊ የፋይናንስ ሂሳብ ሚዛን በሚዘጋበት ጊዜ የሚጠናቀቀው የአሥራ ሁለት

Article 25. <u>**Depreciation of Depreciable Assets and Business Intangibles**</u>

1/ In determining the taxable income of a taxpayer for a tax year, the taxpayer shall be allowed a deduction for the amount by which the depreciable assets and business intangibles of the taxpayer declined in value during the year through use in deriving business income.

2/ Subject to this Proclamation, the amount by which the depreciable assets or business intangibles of a taxpayer decline in value during a tax year shall be computed in accordance with the Regulations to be issued by the regional administrative Council.

3/ If a taxpayer does not use a depreciable asset or business intangible for the whole of a tax year in deriving business income, the amount allowed as a deduction under this Article shall be the amount computed in accordance with sub-article (2) of this Article reduced by the proportion of the year that the asset was not so used.

4/ If a taxpayer uses a depreciable asset or business intangible during a tax year partly to derive business income and partly for another use, the amount allowed as a deduction under this Article shall be the proportion of the amount computed under sub-article (2) of this Article (after taking account of any adjustment under sub-article (3) of this Article) that relates to the derivation of business Income.

5/ If a taxpayer has used a depreciable asset or business intangible partly in deriving business income and partly for another use and the taxpayer disposes of the asset or Intangible during a tax year, the amount of the gain or loss on disposal to which Article

ወራት ጊዜ ነው፡፡

3. ማንኛውም ግብር ከፋይ ከባለሥልጣኑ አስቀድሞ በጽሁፍ ፈቃድ ሳያገኝና ባለሥልጣኑ የሚያስቀምጣቸውን ቅድመ-ሁኔታዎች ሳያሟላ የሂሳብ ዓመቱን ለመቀየር አይችልም፡፡

4. ግብር ከፋዩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) በተመለከተው መሠረት ከተሰጠው ፈቃድ ጋር የተያያዘውን ማንኛውንም ቅድመ-ሁኔታ ሳያሟላ የቀረ እንደሆነ፣ ባለሥልጣኑ የጽሁፍ ማስጠንቀቂያ በመስጠት የሰጠውን ፈቃድ ሊሰርዘው ይችላል፡፡

5. የግብር ከፋዩ የሂሳብ ዓመት በንዑስ አንቀጽ (3) ወይም (4) መሠረት የተለወጠ እንደሆነ ለውጡ ከመደረጉ በፊት ባለው የግብር ዓመት እና አዲሱ የግብር ዓመት በሚጀምርበት ቀን መካከል ያለው ጊዜ "የመሸጋገሪያ ዓመት" በመባል የሚታወቅና ራሱን የቻለ የግብር ዓመት ተደርጎ ይወሰዳል፡፡

6. የግብር ከፋዩ የሂሳብ ዓመት ከበጀት ዓመቱ ጋር የማይገጥም በሚሆንበት ጊዜ ለሂሳብ ዓመቱ ተፈፃሚ የሚሆነው ሕግ በሂሳብ ዓመቱ ውስጥ በሚጠናቀቀው የበጀት ዓመት ተፈፃሚ የሚሆነው ሕግ ነው፡፡

አንቀጽ 29 . <u>የታክስ ሂሳብ አያያዝ ዘዴን ስለመለወጥ</u>

1. ግብር ከፋዩ የሂሳብ አያያዝ ዘዴውን ለመለወጥ ለባለሥልጣኑ የጽሁፍ ማመልከቻ ሊያቀርብ ይችላል፤ ባለሥልጣኑም ለውጡ የግብር ከፋዩን ግብር የሚከፈልበት ገቢ በትክክል ለማስላት የሚያስፈልግ መሆኑን ሲያምንበት ግብር ከፋዩ የሂሳብ ዘዴውን ለመለወጥ ያቀረበውን ማመልከቻ መቀበሉን በጽሁፍ ሊያሳውቀው ይችላል፡፡

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት የግብር ከፋዩ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ በሚለወጥበት የግብር ዓመት የግብር ከፋዩ የግብር ከፋይ ደረጃም የሚለወጥ ከሆነ ፣ የግብር ከፋዩ ገቢ ሳይመዘገብ እንዳይቀር ወይም በድጋሚ እንዳይመዘገብ ለማድረግ በገቢ ርዕሶች ፣ በተቀናሽ ወጪዎች ወይም በታክስ ማካካሻ ሂሳቦች ላይ ከለውጡ ጋር በተያያዘ ተገቢውን ማስተካከያ ማድረግ አለበት፡፡

አንቀጽ 30 . <u>የማይሰበሰቡ ዕዳዎች</u>

1/ በአንድ የግብር ዓመት ውስጥ የግብር ከፋዩን ግብር የሚከፈልበት ገቢ ለመወሰን የሚከተሉት ሁኔታዎች ተሟልተው ሲገኙ የማይሰበሰበው ዕዳ ለግብር ከፋዩ

21(1)(c) or 21(1)(d) of this Proclamation Applies shall be the fair proportional part of the gain or loss that relates to the Derivation of business income.

6/ The depreciation of a depreciable asset or business intangible shall commence when the asset or intangible is ready and available for use in deriving business income, but, in the case of a building constructed by a taxpayer, not before the regulatory authority has issued the taxpayer with a Certificate of completion for the building.

7/ In this article

a) "business intangible" means any of the following when used wholly or partly to derive business income;

1/ a copyright, patent, design or model, plan, secret formula or process, trademark, or other like asset or right that has a limited useful life;

2/ a customer list, distribution channel, or unique name, symbol or picture, or other marketing intangible that has a limited useful life;

3/ Contractual rights (including arising as a result of a prepayment of an expenditure) with a benefit for a limited period, but which exceeds one year;

4/ an expenditure that provides an advantage or benefit for a period of more than one year, but not including expenditure inclurred to acquire any tangible movable or immovable asset.

b) "depreciable asset" means tangible movable asset or structural improvement to immovable asset, that satisfy the following tangible asset

1/ has a useful life exceeding one year;

በተቀናሽነት ይያዝለታል፡-

ሀ/ ከማይሰበሰው ዕዳ ጋር ተመጣጣኝ የሆነ የገንዘብ መጠን ቀደም ሲል የግብር ከፋዩ የንግድ ሥራ ገቢ ሆኖ ተይዞ ከሆነ፤

ለ/ ዕዳው ወይም የዕዳው የተወሰነ የገንዘብ መጠን ከግብር ከፋዩ የግብር ዓመት የሂሳብ መዝገብ ላይ ሲሰረዝ፤

ሐ/ ዕዳውን ለማስመለስ የሕግ እርምጃ ተወስዶ ዕዳው ሳይመለስ ሲቀር፤

2/ ለግብር ከፋዩ በዚህ አንቀጽ መሠረት በግብር ዓመቱ የሚፈቀደው የተቀናሽ የገንዘብ መጠን በግብር ከፋዩ የሂሳብ መዝገብ ከተሰረዘው የዕዳ መጠን መብለጥ አይኖርበትም፡፡

3/ ይህ አንቀጽ የዚህ አዋጅ አንቀጽ 31 ተፈፃሚ ለሚሆንባቸው የፋይናንስ ተቋማት ተፈፃሚ አይሆንም፡፡

አንቀጽ 31. <u>የፋይናንስ ተቋማት እና የኢንሹራንስ ኩባንያዎች</u>

የክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት የሚያወጣው የገቢ ግብር ደንብ የሚከተሉትን ጉዳዮች የሚወስኑ ድንጋጌዎችን ሊይዝ ይችላል፡-

ሀ/ የፋይናንስ ተቋማት የሚይዙት የኪሳራ መጠባበቂያ ሂሣብ ተቀናሽ የሚደረግበትን አኳኋን፤

ለ/ የሕይወት መድን ኢንሹራንስ ኩባንያዎችን ሳይጨምር፣ የኢንሹራንስ ኩባንያዎች ከሚያወጡዋቸው ጊዜያቸው ካላለፈባቸው የኢንሹራንስ ዋስትናዎች ጋር በተያያዘ የሚይዙት የመጠባበቂያ ሂሣብ ተቀናሽ ስለሚደረግበት ሁኔታ፤

ሐ/ የሕይወት መድን ኩባንያዎች ግብር የሚከፈልበት ገቢ የሚሠላበትን ሁኔታ፤

አንቀጽ 32. <u>ለረጅም ጊዜ የሚቆዩ ውሎች</u>

1. ለንግድ ሥራ ገቢ ግብር ሂሳቡን በተሰብሳቢና ተከፋይ ሂሳብ ዘዴ የሚይዝ ግብር ከፋይ ከተዋዋለው የረዥም ጊዜ ውል ውስጥ በግብር ዓመቱ የተጠናቀቀውን መቶኛ መሠረት በማድረግ ገቢውን በንግድ ሥራ ገቢው ውስጥ ሲያካትት ወጪውም በዚያው መቶኛ ልክ በተቀናሽነት እንዲያዝለት ይደረጋል፡፡
2. በግብር ከፋዩ ለረጅም ጊዜ ከተደረገው ውል ውስጥ በግብር ዓመቱ የተጠናቀቀው በመቶኛ የሚወሰነው በግብር ዓመቱ የሚኖረውን ለውጥ ጨምሮ ግብር ከፋዩ በግብር ዓመቱ የወጣውን ወጭ ከአጠቃላይ የውሉ ወጪ ግምት ጋር በማነጻፀር ይሆናል፡፡
3. ግብር ከፋዩ ለረጅም ጊዜ ከተደረገ ውል ጋር

2/ is likely to lose value as a result of normal wear and tear, or obsolescence; and

3/ is used wholly or partly to derive business income.

c/ “structural improvement” means a building or any other addition or alteration to immovable asset that becomes part of, or is permanently affixed to, the immovable asset including a road, drive way, car park, fence or wall.

8/ If the business asset is either with husband or wife name, and the ownership of inc same is entitled with one of them, the expenditure of depreciation value shall be registered only if they submitted the certificate of marriage.

Article 26. <u>Loss carry forward</u>

1/ If the total amount of deductions allowed to a taxpayer for a tax year(other than a deduction allowed under this article) exceeds the total business income of the taxpayer for the year, the amount of the excess shall be the taxpayers loss for the year;

2/ subject to sub-article (4) of this article, if a taxpayer has a loss for a tax year, the taxpayer shall carry the amount of the loss forward to the next following tax year and the loss shall be allowed as a deduction in computing the taxpayers taxable income for that following year

3/ If the taxpayer is not able to wholly deduct a loss under sub-article (2) of this article, the taxpayer shall carry the amount not deducted forward to the next following tax year and apply the amount as specified in sub-article (2) of this article in that year, and so on until the loss in fully deducted, but a taxpayer shall not carry a loss forward for more than 5 tax years after the end of year in which the loss was incurred;

ተያይዞ በውሉ የመጨረሻ ዓመት ኪሳራ የደረሰበት እና በአንቀጽ 26 መሠረት ኪሳራውን እንዲያሸጋግር የተፈቀደለት ቢሆንም ኪሳራውን ማሸጋገር ያልቻለ ሆኖ በውሉ ዘመን መጨረሻ በክልሉ የንግድ ሥራ መሥራት ያቆመ እንደሆነ ይህ ግብር ከፋይ የደረሰበት ኪሳራ ወደ ኋላ ተመልሶ በአምናው የግብር ዓመት በተቀናሽነት እንዲያዝለት ይደረጋል፡፡

4. ግብር ከፋዩ የደረሰበትን ኪሳራ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 3 በተመለከተው መሠረት ወደ ኋላ ተመልሶ ሙሉ በሙሉ በተቀናሽ ወጪነት እንዲያዝ ማድረግ ያልቻለ እንደሆነ፣ ያልተቀነሰው ኪሳራ ወደኋላ ተመልሶ ወደአቻምናው የግብር ዓመት የሚሸጋገር ሆኖ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) በተመለከተው መሠረት ተቀናሽ ይደረጋል፡፡
5. ግብር ከፋዩ በረዥም ጊዜ ውል ኪሣራ ደርሶበታል የሚባለው የሚከተሉት ሁለት ቅድመ-ሁኔታዎች በአንድነት ተሟልተው ሲገኙ ይሆናል፡፡

   ሀ/ የተጠናቀቀውን ሥራ በመቶኛ ለማስላት ዘዴ ዓላማ ሲባል በውሉ ይገኛል ተብሎ የተገመተው ግብር የሚከፈልበት ገቢ በእርግጠኛነት ከተገኘው ግብር ከሚከፍለበት ገቢ በልጦ ሲገኝ እና፣

   ለ/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ(ሀ) መሠረት በብልጫ የታየው ገንዘብ መጠን በዚህ አንቀጽ መሠረት ተሰልቶ ከተደረሰበት ውሉ በተጠናቀቀበት የግብር ዓመት የንግድ ሥራ ገቢና ወጪው መካከል ካለው ልዩነት በልጦ ሲገኝ፣

6. ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም፣ "ለረጅም ጊዜ የሚቆይ ውል" ማለት ሥራው ከተጀመረበት ጊዜ አንስቶ በ12 ወራት ውስጥ ይጠናቀቃል ተብሎ ከሚገመተው በስተቀር በተጀመረበት የግብር ዓመት ውስጥ ያልተጠናቀቀ የማምረት፣ የመትከል ወይም የግንባታ ሥራ እንዲሁም ከእነዚህ ጋር የተያያዘ አገልግሎት ነው፡፡

4/ If there has been two tax years in which a taxpayer has incurred a loss under sub-article (2) of this article and each of those losses has been carried forward under sub-article (2) of this article, the taxpayer shall not be permitted to carry forward any further losses under subarticle (2) of this article;

5/ A taxpayer shall carry forward a loss

under sub-articles (2) and (3) of this Article in

Accordance with the Regulations.

Article 27. Non-deductible Expenditures and Losses

1/ Except as provided for in this Proclamation, no deduction is allowed for the following:

a. an expenditure of a capital nature except to the extent provided for under Article 22(1)(c) of this Proclamation;

b. an increase in the share capital of company or the basic capital of a registered partnership;

c. voluntary pension or provident fund contributions in respect of an employee in excess of 15% of the monthly employment income of the employee;

d. dividends and paid-out profit shares;

e. an expenditure or loss to the extent recovered or recoverable under a policy of insurance, or a contract of indemnity, guarantee, or surety;

f. a fine or penalty imposed, or punitive damages awarded, for violation of any law, regulation, or contract;

g. an amount that a person has transferred, in its financial accounts, to a reserve or provision for expenditures or losses not yet incurred but expected to be incurred in a future tax year;

h. income tax paid under this Proclamation

አንቀጽ 33 . ለ ደረጃ "ለ" ግብር ከፋዮች ቀላል የታክስ ሥርዓት

1/ በግብር ዓመቱ ግብር የሚከፈልበት የደረጃ "ለ" ግብር ከፋዮች ገቢ የሚሰላው በዚህ አዋጅ መሠረት ሲሆን በዚህ አንቀጽ የተመለከቱት ሁኔታዎች መጠበቅ ይኖርባቸዋል፡፡

ሀ/ ግብር ከፋዩ የንግድ ሥራ ገቢውንና ተቀናሽ ወጪውን የሚይዘው በጥሬ ገንዘብ እንቅስቃሴ ላይ በተመሰረተ የሂሳብ አያያዝ ዘዴ መሆን አለበት፡፡

ለ/ ለዚህ አዋጅ አንቀጽ 25 አፈፃፀም ሲባል፣ ዋጋቸው ለሚቀንስ ንብረቶችና ግዙፋዊ ህልዎት ለሌላቸው የግብር ከፋዩ የንግድ ሥራ ሀብቶች የሚደረገው የእርጅና ቅናሽ 100% (መቶ ፐርሰንት) ይሆናል፡፡

ሐ/ በግብር ዓመቱ ለተገኙ የንግድ ዕቃዎች የወጣ ወጪ በተቀናሽነት ይያዛል፡፡

መ/ በክልሉ ታክስ አስተዳደር አዋጅ አንቀጽ 17(2) የተመለከተው የሂሳብ መዛግብትን ይዞ የማቆያው ጊዜ እና የግብር ውሳኔን ለማሻሻል በክልሉ ታክስ አስተዳደር አዋጅ አንቀጽ 28(2) (ለ) የተመለከተው ጊዜ ሶስት ዓመት ይሆናል፡፡

1/ በዚህ አንቀጽ ንኡስ አንቀጽ 1 የተደነገጉ ድንጋጌዎች ቢኖርም የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት የሚቀርቡ ተጨማሪ ሰነዶችን ዓይነት ሊወስን የሚችልበት ደንብ ሊያወጣ ይችላል።

ምዕራፍ ሦስት

ድርጅቶች

አንቀጽ 34 . አንድን ድርጅት በመቆጣጠር ረገድ የሚደረግ ለውጥ

1/ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) እንደተጠበቀ ሆኖ አንድ ድርጅት "የኪሳራ ዓመት" ተብሎ በሚጠቀሰው የግብር ዓመት የደረሰበት ኪሳራ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 26 ወይም አንቀጽ 46 መሠረት "የመሸጋገሪያ ዓመት"ተብሎ ወደ ሚጠቀሰው የሚቀጥለው ዓመት ሊያሸጋግር የሚችለው በኪሳራው ዓመት፣ በማሸጋገሪያው ዓመት እና በማናቸውም ጣልቃ ገብ ዓመታት የኩባንያውን ከ 50% (ሃምሳ በመቶ) በላይ የሆነውን የዋና ባለቤትነት ድርሻ የያዘው ሰው ተመሳሳይ ሰው የሆነ እንደሆነ ብቻ ነው፡፡

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት የኪሳራ መሸጋገርን መከልከል የማይቻለው፡-

ሀ/ በኪሳራው ዓመት፣ በማሸጋገሪያው ዓመት እና በሁሉም ጣልቃ ገብ የግብር ዓመታት ድርጅቱ አንድ ዓይነት የንግድ ሥራ የሠራ እንደሆነ፣ ወይም

ለ/ የድርጅቱ ዋና ባለቤትነት ከተለወጠም በኋላ የደረሰው ኪሣራ

or under a foreign tax law, or recoverable value added tax;

i. representation expenditures of an employee in excess of 10% of the employment income of the employee;

j. expenditure incurred in the provision of entertainment, except:

1. when the person's business involves the provision of entertainment; or

2. to the extent that the expenditure is allowed as a deduction under a Directive issued by the Bureau relating food provided to for free to employees by an employer conducting a mining, manufacturing, or agricultural business;

k. a donation or gift except as provided for in Article 24 of this Proclamation;

l. personal consumption expenditure;

m. a loss on the disposal of a business asset by a taxpayer to a related person;

n. Expenditure to the extent disallowed under regulations to be issued by the regional Administrative Council.

2/ In this Article, "entertainment" means the provision to any person of food, beverages, tobacco, accommodation, amusement, recreation, or hospitality of any kind.

CHAPTER TWO

TAX ACCOUNTING

Article 28. Accounting Year

1/ This Article shall apply to the following taxpayers:

a) an individual who has been granted permission to use the individual's accounting

በወጪነት ተቀናሽ ተደርጎ እስከሚጠናቀቅ ድረስ፣ ድርጅቱ በአዲስ የንግድ ሥራ ያልተሠማራ እና ድርጅቱ ወይም የድርጅቱ አባላት በአዲስ የንግድ ሥራ ላይ የተሰማሩበት ዋነኛ ዓላማ የደረሰው ኪሣራ በአዲሱ የንግድ ሥራ ከተገኘው ገቢ ላይ ተቀናሽ እንዲሆን በማድረግ በድርጅቱ ሊከፈል የሚገባውን የንግድ ሥራ ገቢ ግብር ለማሳነስ ያልሆነ እንደሆነ ነው፡፡

አንቀጽ 35 . <u>የኩባንያ እንደገና መደራጀት</u>

1/ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ "አስተላላፊ" ተብሎ የሚጠራ በኢትየጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ" የሚተላለፍለት" ተብሎ ለሚጠቀስ ለሌላ በኢትዮጵያ ነዋሪ ለሆነ ኩባንያ እንደገና ከመደራጀት ጋር ተያይዞ የንግድ ሥራ ሀብት ያስተላለፈለት እንደሆነ፡-

ሀ/ ማስተላለፉ የንግድ ሥራ ሀብትን እንደመሸጥ፣መለወጥ ወይም መስጠት ተደርጎ አይወሰድም፤

ለ/ የንግድ ሥራ ሀብቱ የተላለፈለት ኩባንያም የንግድ ሥራ ሀብቱ በተላለፈበት ጊዜ አስተላለፊው የንግድ ሥራ ሀብቱን ለማግኘት ካወጣው ወጪ.ጋር እኩል የሆነ ወጪ በማውጣት የንግድ ሥራ ሀብቱን እንዳገኘው ተደርጎ ይወሰዳል፤

ሐ/ ሀብቱ የተላለፈለት ሰው በተላለፈለት ሀብት ለውጥ አክሲዮን የሰጠ እንደሆነ ለአክሲዮኖቹ የተደረገው ወጪ፣ የተላለፊው ሀብት ማስተላለፍ በሚከናወንበት ጊዜ ከነበረው ዋጋ ጋር እኩል መሆን ይኖርበታል፡፡

2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተጠቀሰው የንግድ ሥራ ሀብት ዋጋው የሚቀንስ ሀብት ወይም ግዙፋዊ ህልዎት የሌለው የንግድ ሥራ ሀብት የሆነ እንደሆነ፣ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ለንግዱ ሥራ ሀብት የተደረገው ወጪ በሚል የተጠቀሰው የሀብቱ መተላለፍ በሚደረግበት ጊዜ ያለውን የንግድ ሥራ ሀብቱን የተጣራ የመዝገብ ዋጋ የሚመለከት ይሆናል፡፡

3/ ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም "እንደገና መደራጀት" ማለት፡-

ሀ/ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆኑ ሁለት ወይም ከሁለት በላይ የሆኑ ኩባንያዎች መዋሃድ፤

ለ/ በኢትዮጵያ ውስጥ ነዋሪ የሆነውን ኩባንያ ድምጽ የሚያሰጥ የአክሲዮን ዋጋ 50% (ሃምሳ በመቶ) ወይም የሌሎች ጠቅላላ የአክሲዮኖች ዋጋ ሃምሳ በመቶ እንደገና በሚደራጀው ኩባንያ አባል የሚሆን ድርጅት በሚያገኘው አክሲዮን ለውጥ ብቻ በማናቸውም መንገድ የተላለፈ እንደሆነ፣

ሐ/ እንደገና በሚደራጀው ኩባንያ ውስጥ አባል ለሆነ ኩባንያ በአክሲዮን ድርሻ ክፍያ ረገድ ልዩ መብት በማያሰጥና የድምጽ ተሳትፎ ብቻ በሚያስገኝ አኳኋን፣ በኢትዮጵያ ነዋሪ ከሆነ እና የእንደገና መደራጀቱ አባል ከሆነ ኩባንያ ሀብት ውስጥ ሃምሳ በመቶ ወይም ከዚያ በላይ ሌላ በኢትዮጵያ ነዋሪ ለሆነ ኩባንያ

year as their tax year under paragraph (a) of the definition of "tax year" in Article 2 of this Proclamation;

b) a body.

2/ The accounting year of a taxpayer to whom this Article applies is the period of 12 months ending on the date of the annual balance of the financial accounts of the taxpayer.

3/ A taxpayer shall not change its accounting year for tax purposes unless it obtains prior approval, in writing, from the Authority and complies with any conditions that may be attached to the approval.

4/ The Authority may, by notice in writing, revoke an approval under sub-article (3) of this Article if the taxpayer fails to comply with any of the conditions attached to the approval.

5/ When the accounting year of a taxpayer changes as a result of sub-article (3) or (4) of this Article, the period between the last full accounting year prior to the change and the date on which the new accounting year commences shall be treated as a separate accounting year referred to as a "transitional accounting year".

6/ When the accounting year of a taxpayer does not coincide with the fiscal year, the law applicable for the accounting year shall be the law applicable for the fiscal year that ends during the accounting year.

Article 29. <u>Change in Tax Accounting Method</u>

1/ A taxpayer may apply to the Authority, in writing, for a change in the taxpayer's method of accounting and the Authority may, by notice in writing, approve the application but only when satisfied that the change is necessary to properly compute the taxable income of the taxpayer.

2/ If a taxpayer's method of accounting changes under sub-article (1) of this Article including when there is a change in the

የተሰጠ ወይም የተላለፈ እንደሆነ፣

መ/ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ ወደሁለት ወይም ከዚያ በላይ ወደሆኑ ኩባንያዎች ሲከፋፈል፣ወይም

ሠ/ አንድ የንግድ ሥራ ድርጅት የተቀጽላዎቹን ካፒታል፣ የድርጅቱን ካፒታል ለያዙ ሲያከፋፍል ነው፡፡

4/ የዚህ አንቀጽ ድንጋጌ ተፈፃሚ የሚሆነው የታክሱ ባለሥልጣን የተደረገው ውህደት፣ በባለቤትነት መያዝ፣ መጠቅለል፣ መከፋፈል ወይም የተቀጽላዎቹን ካፒታል የድርጅቱን ካፒታል ለያዙ የማስተላለፍ ተግባር ዋነኛ ዓላማ ከታክስ ለመሸሸ ያለመሆኑን ሲያምንበት ነው፡፡

ምዕራፍ አራት

የማዕድን ሥራዎች

አንቀጽ 36 . ትርጓሜ

በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ትርጉም ያልተሰጣቸው ቃላትና ሀረጎች በማዕድን ሥራዎች አዋጅ የተሰጣቸውን ትርጉም ይይዛሉ፡፡ ከዚህም በተጨማሪ የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም ካልተሰጠው በስተቀር በዚህ ምዕራፍ ሥር፡-

1) "ሥራ ተቋራጭ" ማለት ከመንግሥት ጋር የማዕድን ማውጣት መብት ያደረገ ማንኛውም ሰው ነው፡፡

2) "መብትን ለማስተላለፍ የሚደረግ ስምምነት" ማለት የዚህ አዋጅ አንቀጽ 43 ተፈጻሚ የሚሆንበት ስምምነት ነው፡፡

3) "የማልሚያ ወጭ" ማለት ዋጋው ለሚቀንስ ሀብት የሚወጣን ወጪን ሳይጨምር ፈቃድ በተሰጠው ሰው ወይም በስራ ተቋራጩ፣ የልማት ሥራዎችን ለመሥራት የሚወጣ የካፒታል ወጪ ሲሆን የሚከተሉትንም ይጨምራል፡፡

ሀ/ የሚከተሉትን ተግባራት ለማከናወን በማናቸውም ጊዜ የሚወጣ ወጪ፡-

1/ " የፍለጋ ወጪ" ለሚለው ሀረግ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 5(ሀ) (1) በተሰጠው ትርጉም የተመለከተውን ጥቅም ሳይጨምር፣ በማዕድን ማውጣት ሥራ ጥቅም ለማግኘት የሚወጣ ወጪ፣ወይም

2/ "የፍለጋ ወጪ" ለሚለው ሀረግ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 5(ሀ)(2) በተሰጠው ትርጉም የተመለከተውን ሳይጨምር የማዕድን ማውጣት ስራ መረጃ ለማግኘት የወጣ ወጪ፣

ለ/ ከማዕድን ማውጣት መብት ጋር በተያያዘ ለማህበራዊ መሠረተ-ልማት ዝርጋታ የሚወጣ ወጪ፣

4/ "የልማት ሥራዎች" ማለት ለማዕድን ማውጣት ሥራ ሲሆን በማዕድን ማውጣት ሥራ ፈቃድ የተፈቀዱ ሥራዎች ናቸው፡፡

5/ "የፍለጋ ወጭ" ማለት ዋጋቸው ለሚቀንስ ሀብቶች የሚወጣውን ወጪ ሳይጨምር ፈቃድ በተሰጠው ሰው ወይም

Category of the taxpayer, the taxpayer shall make adjustments in the tax year of change to items of income, deduction, and credit, and to any other items affected by the change, so that no item is omitted and no item is taken into account more than once.

Article 30. **Bad Debts**

1/ In determining the taxable income of a taxpayer for a tax year, the taxpayer shall be allowed a deduction for a bad debt when the following conditions are satisfied:

a. the amount of the debt has previously been included in the business income of the taxpayer;

b. the debt or part of the debt is written off in the taxpayer's financial accounts for the tax year

c. Legal action has been taken to collect the debt but the debt is irrecoverable.

2/ The amount of the deduction allowed to a taxpayer under this Article for a tax year shall not exceed the amount of the debt written off in the taxpayer's financial accounts for that year.

3/ This Article shall not apply to a financial institution to which Article 31 of this Proclamation applies.

Article 31. **Financial Institutionsand Insurance Companies**

The Regulations to be issued by the regional government council may hold provisions that shall determine the following issues :

a) the deduction of the loss reserve of financial institutions;

b) the deduction of the reserve for unexpired risks of insurance companies (other than life insurance companies);

c) The calculation of the net income of life insurance companies.

Article 32. **Long-term Contracts**

በስራ ተቋራጩ የምርመራ ሥራዎችን ለማካሄድ የሚወጣ ወጭ ሲሆን የሚከተሉትን ይጨምራል፡፡

ሀ/ የሚከተሉትን ለማግኘት የወጣ ወጪ

1. ከመንግሥት ወይም መብትን ከሚያስተላልፍ ስምምነት የፍለጋን መብት የሚመለከት ጥቅም ለማግኘት የሚወጣ ወጪ፤ ወይም

2. ከመንግሥት ወይም መብትን ከሚያስተላልፍ ስምምነት የፍለጋ መረጃን ለማግኘት የሚወጣ ወጪ፤ ወይም

ለ/ ከማዕድን ፍለጋ ሥራ ጋር ተያይዞ ለማህበራዊ መሠረተ-ልማት ግንባታ የሚወጣ ወጪ፤

6/ “የፍለጋ መረጃ” ማለት በማዕድን ፍለጋ መብት ውስጥ የተካተቱ ማዕድናትን ለማግኘት ለሚደረግ ፍለጋ የሚያገለግል መረጃነው፡፡

7/ “የፍለጋ ሥራ” ማለት ለማዕድን ፍለጋ ሲሆን በማዕድን ፍለጋ መብት ውስጥ የተፈቀደ ሥራነው፡፡

8/ “የፍለጋ መብት” ማለት በማዕድን አዋጅ መሠረት በመንግሥት የተፈቀደ የማዕድን ፍለጋ መብት መሠረት የተሰጠ የፍለጋ ፈቃድ ነው፡፡

9/ “ፈቃድ የተሰጠበት አካባቢ” ማለት የማዕድን ማውጣት ፈቃድ የተሰጠበት አካባቢ ነው፡፡

10/ “ፈቃድ የተሰጠው ሰው” ማለት ማዕድን የማውጣት መብት የተሰጠው ሰው ነው፡፡

11/ “የማዕድን ፍለጋ መብት” ማለት በማዕድን አዋጅ መሠረት የተሰጠ የቅኝት፣ የፍለጋ፣ ወይም ፈቃድን ይዞ የመቆየት መብት ነው፡፡

12/ “የማዕድን መረጃ” ማለት ከማዕድን ሥራዎች ጋር የተያያዘ መረጃ ነው፡፡

13/ “የማዕድን ሥራዎች” ማለት በማዕድን መብት መሠረት የተፈቀዱ ሥራዎች ናቸው፡፡

14/ “የማዕድን መብት” ማለት በማዕድን ሥራዎች አዋጅ መሠረት በመንግሥት የሚሰጥ የቅኝት፣ የምርመራ፣ ፈቃድን ይዞ የመቆየት ወይም የማዕድን ማምረት ፈቃድ ነው፡፡

15/ “የማህበራዊ መሠረተ-ልማት ወጪ” ማለት ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም ሥራ ተቋራጭ በማዕድን ሥራ መብት ባለበት ግዴታ መሠረት የህዝብ ትምህርት ቤቶችን፣ ሆስፒታልን፣ መንገድን ወይም ሌላ ተመሳሳይ ማህበራዊ መሠረተ-ልማት ለመገንባት የሚያወጣው የካፒታል ወጪ ወይም ለህብረተሰብ ልማት ፈንድ የሚያደርገው መዋጮ ነው፡፡

16/ “ንዑስ-ሥራ ተቋራጭ” ማለት በተቀጣሪነት አገልግሎት የሚሰጥን ሰው ሳይጨምር፣ ፈቃድ ለተሰጠው

1. a taxpayer accounting for business income tax on an accrual basis shall include amounts in business income and claim deductions for expenditures arising under a long-term contract for a tax year based on the percentage of the contract completed during the year;

2. The percentage of a long-term contract completed by a taxpayer during a tax year shall be determined by comparing the total costs incurred by the taxpayer during year allocated to the contract with the total estimated contract costs, including any variations or fluctuations;

3. When, at the end of the final tax year of a long-term contract, a taxpayer has a final year loss in relation to the contract that the taxpayer is permitted to carry forward under article /26/ but is unable to do so for the reason that the taxpayer ceases to carry on business in the region at the end of the contract, the taxpayer may carry the loss back to the preceding tax year and the loss shall be allowed as a deduction in that year;

4. If a taxpayer is not able to wholly deduct a loss carried back under sub-article (3) of this Article, the amount not deducted may be carried back to the next preceding tax year and applied as specified in sub-article (3) of this Article in that year.

5/ A taxpayer has a final year loss under a long-term contract if both the following conditions are satisfied:

a) the taxable income estimated to be made under the contract for the purposes of the percentage of completion method exceeds the actual taxable income, if any, under the contract; and

ሰው ከማዕድን ማውጣትሥራ ጋር የተያያዙ አገልግሎቶችን የሚሰጥ ሰው ነው፡፡

17/ "ባህላዊ የማዕድን ማምረት ሥራ" ማለት በሞተር ሃይል በማይንቀሳቀስ መሣሪያ በመታገዝ አብዛኛው ተግባረ በእጅ የሚከናወን ሆኖ አግባብ ባለው ህግ በተቋቋመ የማዕደን የህብረት ሥራ ማህበር ወይም በአንድ ኢትዮጵያዊ ግለሰብ የሚካሄድ የወርቅ፣የፕላቲኒየምና ሌሎች የከበሩ ማዕድናት ፣የብረት፣የጨው ፣የሸክላ አፈርና የመሳሰሉት ማዕድናት የማምረት ሥራ ነው፡፡

አንቀጽ 37. **<u>ፈቃድ በተሰጠው ሰው እና ሥራ ተቋራጭ ላይ ግብር ስለመጣል</u>**

1) በዚህ ምዕራፍ የተቀመጡት ማሻሻያዎች እንደተጠበቁ ሆነው፤ ይህ አንቀጽ ፈቃድ በተሰጠው ሰው ወይም በሥራ ተቋራጩ ላይ ተፈፃሚነት ይኖረዋል፤
2) ፈቃድ በተሰጠው ሰው ወይም በሥራ ተቋራጩ ላይ የሚጣለውን ግብር በተመለከተ በዚህ ምዕራፍ እና በአዋጁ ሌሎች ክፍሎች በተደነገገው መካከል አለመጣጣም የተፈጠረ እንደሆነ ይህ ምዕራፍ ተፈፃሚ ይሆናል፤
3) ፈቃድ በተሰጠው ሰው ወይም በሥራ ተቋራጩ ላይ ተፈፃሚ የሚሆነው የንግድ ሥራ ገቢ ግብር መጣኔ 25% (ሃያ አምስት በመቶ) ነው፤
4) ፈቃድ የተሰጠው ሰው በኢትዮጵያ ነዋሪ ላልሆነ ንዑስ-ሥራ ተቋራጭ ከሚፈፅመው ማንኛውም ክፍያ ላይ 10% (አሥር በመቶ) ግብር ቀንሶ ለባለሥልጣኑ ገቢ ማድረግ አለበት፤
5) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (4) መሠረት የሚከፈለው የግብር መጠን የሚሰላው የሞቢላይዜሽን እና የዲሞቢላይዜሽን ወጪዎች ተቀናሽ ተደርገው ነው፡፡
6) ከባህላዊ የማዕድን ማምረት ሥራ ከሚገኝ ገቢ የሚከፈል ግብርን በሚመለከት የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ መሠረት የሚወሰን ይሆናል።

አንቀጽ 38 . **<u>በማዕድን ሥራዎች ተቀናሽ የሚደረጉ ወጪዎች ገደብ</u>**

1) ፈቃድ የተሰጠው ሰው በፈቃድ ክልል ውስጥ የማዕድን ማውጣት ሥራ ለመሥራት የሚያወጣው ወጪ በተቀናሽነት የሚያዝለት ፈቃድ በተሰጠበት ክልል ውስጥ ከማዕድን ሥራ ጋር በተያያዘ በግብር ዓመቱ ካገኘው የንግድ ሥራ ገቢ ላይ ብቻ ነው፡፡
2) ፈቃድ የተሰጠው ሰው ፈቃድ በተሰጠበት ክልል ውስጥ በግብር ዓመቱ የማዕድን ሥራውን በሚሰራበት ጊዜ ኪሳራ ያጋጠመው እንደሆነ ይህ

b) The amount of the excess under paragraph (a) of this sub-article exceeds the difference between the business income and deductible expenditures computed under sub-article (1) of this Article for the tax year in which the contract was completed, and the amount of the excess under paragraph (b) of this sub-article is the amount of the final year loss.

6/ In this Article, "long-term contract" means a contract for manufacture, installation or construction, or, in relation to each, the performance of related services, that is not completed within the tax year in which work under the contract commenced, other than a contract estimated to be completed within 12 months of the date on which work under the contract commenced.

Article 33. **<u>Simplified Tax System for Category 'B' Taxpayers</u>**

The taxable income for a tax year of a Category 'B' taxpayer shall be computed in accordance with this Proclamation subject to the following modifications:

a) the taxpayer shall account for business income and deductible expenditures on a cash basis;

b) the rate of depreciation applicable to the depreciable assets and business intangibles of the taxpayer for the purposes of Article 25 of this Proclamation shall be 100%;

c) a deduction is allowed for the cost of trading stock acquired during the year;

d) the period for the retention of documents under Article 17(2) of the Tax Administration Proclamation and the period for the amendment of tax assessments under Article 28 (2)(b) of the Tax Administration Proclamation shall be 3 years

1. The provisions under this article sub-article 1, despite the Council Regional Administration offered may issue regulations to determine

ኪሳራ ወደሚቀጥለው የግብር ዓመት ተሸጋግሮ ፈቃድ የተሰጠው ሰው በፈቃድ ክልሉ ውስጥ የማዕድን ማውጣት ሥራ በመስራት ከሚያገኘው የንግድ ሥራ ገቢ ላይ ተቀናሽ ይደረጋል፡፡

3) ፈቃድ የተሰጠው ሰው ኪሳራውን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት ሙሉ በሙሉ መቀነስ ያልቻለ እንደሆነ ያልተቀነሰውን ኪሳራ ለሚቀጥለው የግብር ዓመት ማሸጋገር እና የተካካሰውን መጠን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 በተገለጸው መሠረት በዚያው የግብር ዓመት ከተገኘው ጠቅላላ ገቢ ላይ በመቀነስ ኪሳራው ሙሉ በሙሉ ተቀናሽ ተደርጎ እስከሚያልቅ ድረስ ማሸጋገር የሚችል ሲሆን፤ነገር ግን ፈቃድ የተሰጠው ሰው የደረሰበትን ኪሳራ ኪሳራው ከተከሰተበት ዓመት መጨረሻ ጀምሮ ከሚቆጠሩ አሥር የግብር ዓመታት በላይ ማሸጋገር አይቻልም፡፡

4) ፈቃድ የተሰጠው ሰው ከማዕድን ማውጣት ሥራ ጋር በተያያዘ ፈቃድ በተሰጠበት ክልል ውስጥ ኪሳራ ደረሰበት የሚባለው በፈቃድ ክልል ውስጥ ከሚያከናውነው የማዕድን ማውጣት ሥራ ጋር በተያያዘ በግብር ዓመቱ በተቀናሽነት የሚያዝለት ወጪ በዚሁ ግብር ዓመት በዚሁ ክልል የማዕድን ማውጣት ሥራ በመሥራት ካገኘው የንግድ ሥራ ገቢ የበለጠ እንደሆነ ነው፡፡

አንቀጽ 39 . <u>የፍለጋ ወጪ</u>

1) ለዚህ አዋጅ አንቀጽ 25 አፈፃፀም፣ ፈቃድ በተሰጠው ሰው ወይም በሥራ ተቋራጩ ለፍለጋ የሚወጡ ወጪዎች የአገልግሎት ዘመናቸው አንድ ዓመት የሆኑ ግዙፋዊ ሀልዎት የሌላቸው የንግድ ሥራ ሀብቶች ተደርገው ይወሰዳሉ፤

2) ለመጀመሪያ ጊዜ ጥቅም ላይ የዋለው ለፍለጋ ሥራ የሆነ ዋጋው የሚቀንስ የንግድ ሥራ ሀብት የእርጅና ቅናሽ መጣኔው 100% (መቶ በመቶ) ይሆናል፡፡

አንቀጽ 40 . <u>የማልሚያ ወጪ</u>

1. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ለዚህ አዋጅ አንቀጽ 25 አፈፃፀም ሲባል ፈቃድ

whether any additional documents.

CHAPTER THREE

BODIES

Article 34. <u>Change in Control of a Body</u>

1/ Subject to sub-article (2) of this Article, a body shall carry a loss forward for a tax year (referred to as the "loss year") under Article 26 or 46 of this Proclamation to a subsequent tax year (referred to as the "carry forward year") only when the same person holds more than 50% of the underlying ownership of the body in the loss year, the carry forward year, and all intervening tax years.

2/ Sub-article (1) of this Article shall not prevent the carry forward of loss by a body when the body:

a) conducts the same business in the loss year, the carry forward year, and all intervening tax years; and

b) does not, until the loss has been fully deducted, engage in any new business activity after the change in underlying ownership if the principal purpose of the body or the members of the body in engaging in the new business activity is to utilise the loss so as to reduce the business income tax payable on the income arising from the new business activity.

Article 35. <u>Corporate Reorganisations</u>

1/ If a resident company (referred to as the " transferor ") transfers a business asset to another resident company (referred to as the " transferee") as part of a reorganisation:

a) the transfer shall not be treated as a disposal of the business asset by the transferor;

b) the transferee shall be treated as having acquired the business asset for a cost

የተሰጠው ሰው ወይም የሥራ ተቋራጩ የማልሚያ ወጪ ለአራት ዓመታት ያህል የሚያገለግል ግዙፋዊ ህልዎት የሌለው የንግድ ሥራ ሀብት እንደሆነ ተደርጐ ይወሰዳል፤

2. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (4) እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም የሥራ ተቋራጭ ለንግድ የሚውል ምርት ማምረት ከመጀመሩ በፊት የማልሚያ ወጪ ያወጣ እንደሆነ፤ ይህ ወጪ ለንግድ የሚሆን ምርት ማምረት በተጀመረበት ጊዜ እንደወጣ ወጪ ተቆጥሮ የዚህ አዋጅ አንቀጽ 25 ድንጋጌ ተፈፃሚ ይሆናል፤
3. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (4) እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም የሥራ ተቋራጭ ለንግድ ሥራ የሚሆን ምርት ማምረት ከመጀመሩ በፊት ለማልሚያ ሥራዎች አገልግሎት የሚውል ዋጋው ሊቀንስ የሚችል ሀብት የገዛ ወይም የገነባ እንደሆነ ይህ ሀብት ለንግድ ሥራ የሚሆን ምርት በተጀመረበት ጊዜ እንደተገዛ ወይም እንደተገነባ ተቆጥሮ የዚህ አዋጅ አንቀጽ 25 ድንጋጌ ተፈፃሚ ይሆናል፤
4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) የሚፈቀደው የማልሚያ ወጪ ተቀናሽ መጠን ወይም በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) መሠረት በእርጅና ምክንያት ዋጋው ለሚቀንስ የንግድ ሥራ ሀብት በግብር ዓመቱ የሚደረገው የእርጅና ቅናሽ የሚሰላው በሚከተለው ቀመር መሠረት ይሆናል፡-

$$ሀ \times {}^{ለ}/_{ሐ}$$

ሀ/ የወጪው መጠን ወይም ለሀብቱ የተደረገ ወጪ፣

ለ/ ለንግድ ማምረት ከተጀመረበት ቀን አንስቶ ለንግድ ማምረት በተጀመረበት የግብር ዓመት የመጨረሻ ቀን መካከል ያሉት ቀናት፣

ሐ/ ለንግድ የሚሆን ምርት ማምረት በተጀመረበት የግብር ዓመት ያሉት ቀናት ብዛት፣

5. መብትን ለማስተላለፍ የሚደረግ ስምምነትን ሳይጨምር፣ ፈቃድ የተሰጠው ሰው ከማዕድን ሥራ መብት ውስጥ አንድ ጥቅም ያስተላለፈ እንደሆነ ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም የሥራ ተቋራጩ መብቱን በማስተላለፍ

equal to the transferor's cost for the asset at the time of the transfer; and

c) if the transferee has issued shares in exchange for the transferred asset, the cost of the shares is equal to the cost of the transferred asset at the time of the transfer.

2/ If the business asset referred to in sub-article (1) of this Article is a depreciable asset or business intangible, the reference in that sub-article to the cost of the business asset is a reference to the net book value of the business asset at the time of the transfer.

3/ In this Article, "reorganisation" means:

a) a merger of two or more resident companies;

b) the acquisition or takeover of 50% or more of the voting shares and 50% or more of all other shares by value of a resident company solely in exchange for shares in another resident company that is a party to the reorganisation;

c) the acquisition of 50% or more of the assets of a resident company by another resident company that is a party to the reorganisation solely in exchange for shares with voting rights but no preferential right to dividends;

d) a division of a resident company into two or more resident companies; or

e) a spin off.

4/ This Article shall apply only when the Authority is satisfied that the merger, acquisition, takeover, division, or spin off does not have a principal purpose of tax avoidance.

የሚያገኘው ጥቅም ተደርጎ የሚወሰደው የማስተላለፉ ተግባር በተከናወነበት ጊዜ ተቀናሽ የተደረገለትን ወይም በማናቸውም መንገድ ያልመለሰውን ሂሣብ ሳይጨምር ፈቃድ ለተሰጠው ሰው ወይም የሥራ ተቋራጩ ያወጣው የማልሚያ ወጪ ከተቀነሰ በኋላ ነው፡፡

6. ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም"ለንግድ የሚሆን ምርት ማምረት መጀመር" ማለት የማዕድን ልማት ኤጀንሲ በሚወሰነው መሠረት፣ከ30 ተከታታይ ቀናት ውስጥ ከፍተኛ ምርት ማምረት የተቻለባቸውን 25 ቀናት ካለት 30 ቀናት ውስጥ የመጀመሪያው ቀን ነው፡፡

አንቀጽ 41 . የመልሶ ማቋቋሚያ ወጪ

1. በተፈቀደ መልሶ ማቋቋሚያ ዕቅድ መሠረት ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም የሥራ ተቋራጭ ከማዕድን ሥራዎች ጋር ተያይዞ በግብር ዓመቱ ለመልሶ ማቋቋሚያ ፈንድ የሚያደርገው መዋጮ መዋጮው በተደረገበት የግብር ዓመት በተቀናሽነት ይያዛል፡፡
2. ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም የሥራ ተቋራጩ የማዕድን ሥራን በሚመለከት በጸደቀ መልሶ ማቋቋሚያ ዕቅድ መሠረት ለሚሰራው ሥራ የሚያወጣው ወጪ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ ከመልሶ ማቋቋሚያ ፈንድ ያልተከፈለው እንደሆነ ወጪው በወጣበት የግብር ዓመት በተቀናሽነት ይያዝለታል፡፡
3. በመልሶ ማቋቋሚያ ፈንድ ውስጥ የሚጠራቀም የገንዘብ መጠን ወይም በመልሶ ማቋቋሚያ ዕቅድ መሠረት የሚያስፈልገውን ወጪ ለመሸፈን ከማቋቋሚያ ፈንድ ወጪ የሚደረግ የገንዘብ መጠን ከገቢ ግብር ነፃ ነው፡፡
4. ከመልሶ ማቋቋሚያ ፈንድ ወጪ ሆኖ ፈቃድ ለተሰጠው ሰው ወይም የሥራ ተቋራጩ ተመላሽ የተደረገ ገንዘብ መጠን ተመላሽ በተደረገበት የግብር ዓመት ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም የሥራ ተቋራጩ የንግድ ሥራ ገቢ ተደርጎ ይወሰዳል፡፡
5. የመልሶ ማቋቋሚያ ሥራ በሚጠናቀቅት ጊዜ ፈቃድ በተሰጠው ሰው ወይም የሥራ ተቋራጭ የመልሶ ማቋቋሚያ ፈንድ ውስጥ ትርፍ የገንዘብ መጠን በሚኖርበት ጊዜ ይህ ገንዘብ መጠን የመልሶ ማቋቋሙ ስራ በተጠናቀቀበት የግብር ዓመት ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም የሥራ ተቋራጩ የንግድ ሥራ ገቢ ተደርጎ ይወሰዳል፡፡

CHAPTER FOUR

MINING OPERATIONS

Article 36. Chapter Four Definitions

Terms and phrases not defined in this chapter shall have the meaning ascribed to them in the Mining Operations Proclamation. In addition, unless the context otherwise requires:

1/ "contractor" means a person who has entered into a mining exploration agreement with the regional government;

2/ "Farm-out agreement" means an agreement to which Article 43 of this Proclamation applies;

3/ "development expenditure" means capital expenditure incurred by a licensee or contractor in undertaking development operations, other than expenditure incurred in acquiring a depreciable asset, and includes the following:

a) expenditure whenever incurred in acquiring:

(1) an interest in a mining right or, other than an interest referred to in paragraph 5(a)(1) of the definition of "exploration expenditure" in this Article; or

(2) mining information, other than information referred to in paragraph 5(a)(2) of the definition of "exploration expenditure" in this Article;

b) social infrastructure expenditure incurred relation to development operations under a mining right ;

4/ "development operations" means: for mining operations, authorised operations under a mining licence; or

5/ "Exploration expenditure" means capital expenditure incurred by a licensee or contractor in undertaking exploration operations, other than expenditure incurred in acquiring a depreciable asset, and includes the following:

6. ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም፡-

ሀ/ "የፀደቀ የመልሶ ማቋቋሚያ ዕቅድ" ማለት በማዕድን መብት የሚወሰኑትን ግዴታዎች ጨምሮ የማዕድን ቢሮ የፀደቀ የማዕድን ማውጫ ቦታ መልሶ ማቋቋሚያ ዕቅድ ነው፡፡

ለ/ "መልሶ ማቋቋሚያ ፈንድ" ማለት በማዕድን መብት የተሸፈነውን ክልል ለማስተካከል ለወደፊት የሚያስፈልጉ ወጪዎችን ለመሸፈን በማዕድን መብት መሠረት መቀመጥ የሚገባው እና የማዕድን ቢሮ እና ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም የሥራ ተቋራጩ በጋራ የሚያስተዳድሩት ገንዘብ መጠን ነው፡፡

አንቀጽ 42 . ስለ ኢንቨስትመንት ተቀናሽ

1. ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም ሥራ ተቋራጩ በፈቃድ ሰጪው ባለሥልጣን በተፈቀዱ ሌሎች የልማት መስኮች ወጪ ሆኖ ኢንቨስት ለሚደረግ የኢንቨስትመንት ወጪ ከእያንዳንዱ የግብር ዓመት ጠቅላላ ገቢው ላይ እስከ 5% (አምስት በመቶ) መቀነስ ይችላል፡፡

2. ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም ሥራ ተቋራጭ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት በአንድ የግብር ዓመት ተቀናሽ ያደረገውን የገንዘብ መጠን ተቀናሽ ከተደረገበት የግብር ዓመት ቀጥሎ እስካለው የግብር ዓመት መጨረሻ ድረስ ኢንቨስት ካላደረገ በዚሁ የግብር ዓመት ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም ሥራ ተቋራጭ ጠቅላላ ገቢው ላይ ይደመራል፡፡

አንቀጽ 43. መብትን ስለማስተላለፍ

1) መብትን ማስተላለፍ ተፈፃሚ የሚሆኑት የሚከተሉት ሁኔታዎች ተሟልተው ሲገኙ ይሆናል፡-

ሀ/ "አስተላላፊ" ተብሎ የሚጠቀሰው ባለፈቃድ ወይም ሥራ ተቋራጭ በማዕድን ማውጣት መብት ያገኘውን የተወሰነ መብት "መብት የተላለፈለት" ተብሎ የሚጠቀሰው ሌላ ሰው ለማስተላለፍ "የማስተላለፍ ስምምነት" ተብሎ የሚጠቀስ ስምምነት ያደረገ እንደሆነ፤

ለ/ መብቱ የተላለፈለት ሰው ከመብት አስተላላፊው በሙሉ ወይም በከፊል ለተላለፈለት መብት የሚከፍለው ዋጋ መብት የተላለፈለት ሰው ሊከፍል የተስማማበትን ወጪ ወይም መብት አስተላላፊው ካስቀረው የተወሰነ መብት የሚመነጩ የተወሰኑትን ወይም ሁሉንም ግዴታዎች መብት አስተላላፊውን ተክቶ ለመወጣት የሚገባውን ግዴታም ይጨምራል፡፡

2) መብትን ማስተላለፍ ተፈጻሚ በሚሆንበት ጊዜ፣

ሀ/ መብት አስተላላፊው ካስቀረው መብት ጋር በተያያዘ መብት

a) expenditure incurred in acquiring:

(1) an interest in an exploration right from the Government or under a farm-out agreement; or

(2) exploration information from the Government or under a farm-out agreement;

b) social infrastructure expenditure incurred in relation to exploration operations under a mining exploration right ;

6/ "exploration information" means information relating to the search for minerals under a mining exploration right; or

7/ "exploration operations" means: for mining operations, authorised operations under a mining exploration right;

8/ "exploration right" means a mining exploration right granted under Mining Proclamation .

9/ "licence area" means the area that is the subject of a mining right;

10/ "licensee" means a person who has been granted a mining right;

11/ "mining exploration right" means a reconnaissance, exploration, or retention licence granted under the Mining Operations Proclamation;

12/ "mining information" means information relating to mining operations;

13/ "mining operations" means authorised operations under a mining right;

14/ "mining right" means a reconnaissance, exploration, retention, or mining licence granted under the Mining Operations Proclamation;

የተላለፈለት ሰው የሚያከናውነው ስራ ዋጋ በሚከተሉት ውስጥ አይካተትም፤

1/ መብት አስተላላፊው ለተላለፈው መብት በተቀበለው ዋጋ፣ ወይም

2/ በመብት አስተላላፊውን የንግድ ሥራ ገቢ፣ እና

ለ/ መብት አስተላላፊው ለተላለፈው መብት በተቀበለው ወይም በሚቀበለው ገንዘብ መጠን ላይ የሚከተሉት ተፈፃሚነት ይኖራቸዋል፡፡

1/ መብት አስተላላፊው ከተላለፈው መብት ጋር በተያያዘ ላወጣው ወጪ ያገኘው ተቀናሽ ተመላሽ በመደረጉ ምክንያት በተቀበለው የገንዘብ መጠን ላይ የዚህ አዋጅ አንቀጽ 70 ድንጋጌ ተፈፃሚ ይሆናል፣

2/ መብት አስተላለፊው ከተቀበለው ገንዘብ መጠን የዚህ አዋጅ አንቀጽ 70 ድንጋጌ ተፈጻሚ የሚሆንበት ተቀናሽ ወጪ የበለጠ እንደሆነ በብልጫ የታየው የገንዘብ መጠን የተላለፈው መብት ዋጋ ተደርጎ ይወሰዳል፡፡

አንቀጽ 44 . <u>የማዕድን መብትን በተዘዋዋሪ መንገድ ስለማስተላለፍ</u>

1) ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም የሥራ ተቋራጩ የነበረው ዋና የባለቤትነት መብት ከ10% (ከአስር በመቶ) በላይ የተለወጠ እንደሆነ ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም ሥራ ተቋራጩ ይህንኑ ለውጥ ወዲያውኑ ለባለሥልጣኑ በፅሁፍ ማሳወቅ አለበት፡፡
2) በአንድ ድርጅት ውስጥ የአባልነት መብቱን በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ መንገድ የሚያስተላልፈው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 የተጠቀሰውን ማስታወቂያ መስጠት ያለበት ሰው የኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ እንደሆነ ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም የሥራ ተቋራጩ በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነው ሰው ወኪል እንደሆኑ ተቆጥሮ ከማስተላለፉ ጋር ተያይዞ በዚህ አዋጅ መሠረት ሊከፈል የሚገባውን ግብር የመክፈል ግዴታ አለባቸው፡፡
3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 መሠረት ፈቃድ የተሰጠው ሰው ወይም የሥራ ተቋራጩ በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነውን ሰው በመወከል የከፈሉት ማንኛውም ግብር በዚህ አዋጅ መሠረት በኢትዮጵያ ነዋሪ ካልሆነው ሰው ላይ ከሚፈለገው የታክስ ዕዳ ጋር

15/ “social infrastructure expenditure” means capital expenditure that a licensee or contractor is required to incur under a mining right on the construction of a public school, hospital, road, or similar social infrastructure; and

16/ “sub-contractor” means a person supplying services to a licensee or contractor in respect of mining operations undertaken by the licensee or contractor, other than a person supplying services as an employee.

17. "Traditional mining production" means manually (without the production of motor power fixed function) device performed as the appropriate law formed Mining Association of Social Work or an Ethiopian individual gold, platinum and other precious metals, iron, salt, dust and clay minerals, etc. ፡

Article 37. <u>Taxation of Licensees and Contractors</u>

1/ This Proclamation shall apply to a licensee or contractor subject to the modifications in this Chapter.

2/ If there is any inconsistency in the taxation of a licensee or contractor as between this Chapter and the other parts of this Proclamation, this Chapter shall prevail.

3/ The business income tax rate applicable to a licensee or contractor is 25%.

4/ The rate of non-resident tax applicable to an amount paid by a licensee or contractor to a non-resident subcontractor is 10% of the Payment.

5/ In calculating the tax payable under sub article (4) of this article, deduction shall be allowed for cost of mobilization and

ይካካሳል፡፡

4) ለዚህ አዋጅ አፈፃፀም ሲባል፣ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) የተመለከተው በአንድ ድርጅት ውስጥ ያለው የአባልነት ጥቅም እንደ ንግድ ሥራ ሀብት ተደርጎ ይወሰዳል፡፡

ምዕራፍ አምስት

ዓለም ዓቀፍ ግብር

አንቀጽ 45. በውጭ ሀገር የተከፈለን የንግድ ሥራ ግብር ስለማካካስ

1) በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ግብር ከፋይ በሠንጠረዥ "ሐ" መሠረት ግብር የሚከፍልበት ገቢ ያለው እንደሆነ እና በዚሁ ገቢ ላይ በውጭ ሀገር ግብር ከፍሎበት ከሆነ ግብር ከፋዩ በውጭ ሀገር የከፈለው ግብር "በውጭ ሀገር ለተከፈለ ግብር የሚደረግ ማካካሻ" ተብሎ የሚካካስለት ከሚከተሉት ከአነስተኛው መጠን ጋር እኩል የሚሆነው የገንዘብ መጠን ነው፡፡

   ሀ/ በውጭ ሀገር የተከፈለው የገቢ ግብር፣ ወይም

   ለ/ በውጭ ሀገር በተገኘው ገቢ ላይ በሠንጠረዥ "ሐ" መሠረት ተከፋይ የሚሆነው የንግድ ሥራ ገቢ ግብር፣

2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) (ለ) የተመለከተው የንግድ ሥራ ገቢ ግብር የሚሰላው በዓመቱ በኢትዮጵያ ነዋሪ በሆነው ግብር ከፋይ ላይ ተፈፃሚ የሚደረገውን አማካይ የንግድ ሥራ ገቢ ግብር ምጣኔ ግብር ከፋዩ ባገኘው የተጣራ የውጭ ሀገር ገቢ ላይ ተፈፃሚ በማድረግ ነው፡

3) በዚህ አንቀጽ መሠረት በውጭ ሀገር የተከፈለ ግብር ሊካካስ የሚችለው ፡-

ሀ/ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነው ሰው በውጭ ሀገር ባገኘው ገቢ ላይ ሊከፍል የሚገባውን ግብር ገቢው ከተገኘበት የግብር ዓመት በኋላ ባሉት ሁለት ዓመታት ወይም ደግሞ ባለስልጣኑ በሚፈቅደው ተጨማሪ ጊዜ ውስጥ የከፈለ እንደሆነ፣እና

ለ/ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነው ሰው ለከፈለው ግብር በውጭ አገር የታክስ ባለሥልጣን የተሰጠ ደረሰኝ ያለው እንደሆነ ብቻ ነው፡፡

4/ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነው ሰው በግብር ዓመቱ መክፈል የሚኖርበትን የንግድ ሥራ ገቢ ግብር ሲያሰላ፣ ማንኛውንም የግብር ማካካሻ ተግባራዊ ከማድረጉ በፊት በውጭ ሀገር ለተከፈለ ግብር የተፈቀደውን ማካካሻ ተግባራዊ ማድረግ አለበት፡

demobilization.

6/ Traditional mining prodaction taxable income will be determined based on the Council of regional government regulations.

Article 38. Limitation of Deductions Relating to Mining Operations

1. A deduction for expenditure to the extent incurred by a licensee in undertaking mining operations in a licence area during a tax year shall be allowed only against the business income derived by the licensee from the mining operations in the licence area during the year.

2. If a licensee has a loss in respect of mining operations in a licence area for a tax year, the amount of the loss shall be carried forward and allowed as a deduction against the business income of the licensee derived from mining operations in the licence area in the next following tax year of the licensee.

3. The amount of a loss of a licensee for a tax year that is not deducted under sub-article (2) of this Article shall be carried forward by the licensee to the next following tax year and deductible from the gross income of the licensee in that year in accordance with sub-article (2) of this Article, and so on until the loss is fully deducted, provided however that the licensee can't carry forward a loss sustained in a tax year beyond ten years from the end of the tax year in which the loss was sustained.

4. A licensee has a loss in relation to mining operations in a licence area for a tax year if the total deductions of the licensee in respect of mining operations

5/ በአንድ የግብር ዓመት ውስጥ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነው ሰው በውጭ ሀገር የከፈለው ግብር በዚያው የግብር ዓመት ሙሉ በሙሉ የማይካካስ የሆነ እንደሆነ ሳይካካስ የቀረው ግብር ተመላሽ ሊደረግ ወይም ወደ ቀደመው የግብር ዓመት ሊመለስ ወይም ወደሚቀጥለው የግብር ዓመት ሊሸጋገር አይችልም፡፡

6) ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም፣

ሀ) "አማካኝ የንግድ ሥራ ገቢ ግብር ምጣኔ" ማለት በዚህ አዋጅ መሠረት ማንኛውም የግብር ማካካሻ ከመደረጉ በፊት በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነው ሰው የግብር ዓመቱ ግብር በሚከፍልበት ገቢ ላይ ተግባራዊ የሚሆነው ምጣኔ ነው፡፡

ለ) "የውጭ ሀገር ገቢ ግብር" ማለት በከፋዩ ተቀንሶ የሚያዝን ግብር ጨምሮ በውጭ ሀገር መንግሥት ወይም በውጭ ሀገር አካባቢያዊ መንግሥት የተጣለ ግብር ሲሆን፣ ቅጣትን፣ ተጨማሪ ታክስን፣ ወይም ደግሞ ይህንን ግብር በሚመለከት የሚከፈል ወለድን አይጨምርም፡፡

ሐ) "የተጣራ የውጭ ሀገር ገቢ" ማለት በአንድ የግብር ዓመት በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነን ግብር ከፋይ በሚመለከት በዚህ ሰንጠረዥ መሠረት ግብር ከፋዩ በዓመቱ ካገኘው ጠቅላላ የውጭ ሀገር ገቢ ላይ ለግብር ከፋዩ በዓመቱ በዚህ ሠንጠረዥ መሠረት የሚፈቀደው ከዚህ በታች ከተዘረዘሩት ጋር በተያያዘ ተቀናሽ የሚደረገው ወጪ ከተቀነሰ በኋላ የሚቀረው ገቢ ነው፡፡

1/ የውጭ ሀገር ገቢውን ለማግኘት ሲባል ብቻ ወጪ የተደረገ እና

2/ በውጭ ሀገር የሚገኝ ገቢ እራሱን የቻለ የገቢ ዓይነት ሆኖ የሚመደብ በመሆኑ የውጭ ሀገር ገቢውን ለማግኘት በወጣው መጠን በዚህ አዋጅ አንቀጽ 73 መሠረት የተከፋፈለ ሲሆን፣

አንቀጽ 46. <u>የውጭ ሀገር የንግድ ሥራ ኪሳራዎች</u>

1) በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ግብር ከፋይ በሠንጠረዥ "ሐ" መሠረት ግብር የሚከፈልበትን የውጭ ሀገር ገቢን

undertaken by the licensee in the licence area during the year exceed the total amount of business income derived from such operations in the area for the year.

Article 39. <u>Exploration Expenditure</u>

1/ For the purposes of Article 25 of this Proclamation, exploration expenditure incurred by a licensee or contractor shall be treated as a business intangible with a useful life of one year.

2/ The depreciation rate for a depreciable asset that has its first use in exploration operations shall be 100%.

Article 40. <u>Development Expenditure</u>

1/ For the purposes of Article 25 of this Proclamation and subject to sub-article (2) of this Article, development expenditure of a licensee or contractor shall be treated as a business intangible with a useful life of 4 years.

2/ Subject to sub-article (4) of this Article, if a licensee or contractor incurs development expenditure before the commencement of commercial production, Article 25 of this Proclamation shall apply on the basis that the expenditure was incurred at the time of commencement of commercial production.

3/ Subject to sub-article (4) of this Article, if a depreciable asset for use in development operations is acquired or constructed by a licensee or contractor before the commencement of commercial production, Article 25 of this Proclamation shall apply to the asset on the basis that it was acquired or constructed at the time of commencement of

ለማግኘት ያወጣው ወጪ በዚህ አዋጅ መሠረት ተቀናሽ የሚደረግለት በውጭ ሀገር ካገኘው ገቢ ላይ ብቻ ነው፤

2) . በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ግብር ከፋይ በአንድ የግብር ዓመት በውጭ ሀገር ኪሳራ ያጋጠመው እንደሆነ ኪሳራው ከደረሰበት የግብር ዓመት ቀጥሎ ላለው የግብር ዓመት የሚሸጋገር ሆኖ ይህም ኪሳራ በተሸጋገረበት የግብር ዓመት ግብር ከፋዩ በውጭ ሀገር ካገኘው ገቢ ላይ በሠንጠረዥ "ሐ" መሠረት ተቀናሽ ይደረጋል፤

3) በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነው ግብር ከፋይ ኪሳራውን በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት በሙሉ ወይም በከፊል መቀነስ ያልቻለ እንደሆነ ኪሳራው በሙሉ ተቀንሶ እስከሚያልቅ ድረስ ወደ ሚቀጥሉት የግብር ዓመታት ተሸጋግሮ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት ተቀናሽ ይደረጋል፡፡ ሆኖም ግብር ከፋዩ ኪሳራው ከደረሰበት የግብር ዓመት በኋላ ካሉት አምስት የግብር ዓመታት በላይ ኪሳራውን ለማሸጋገር አይችልም፡፡

4) ግብር ከፋዩ የውጭ ሀገር ኪሳራ ያስተናገደባቸው ሁለት የግብር ዓመታት የኖሩ እንደሆነ እና እያንዳንዱ ኪሳራ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት የተሸጋገረ እንደሆነ ግብር ከፋዩ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት ተጨማሪ ኪሳራዎችን ለማሸጋገር አይፈቀድለትም፡፡

5) አንድ ግብር ከፋይ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) እና (3) የተመለከቱትን የውጭ ሃገር ኪሳራዎች ሊያሸጋግር የሚችልበት ዝርዝር የአፈፃፀም ሥርዓት የመስተዳደር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ይወሰናል፡፡

6) ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም በአንድ የግብር ዓመት በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነን ግብር ከፋይ በሚመለከት፣ "በውጭ ሀገር የደረሰ ኪሳራ" ማለት ግብር ከፋዩ በሠንጠረዥ "ሐ" መሠረት ግብር የሚከፈልበትን የውጭ ሀገር ገቢ ለማግኘት ያወጣቸው ወጪዎች መጠን ከጠቅላላው የውጭ ሀገር ገቢ በልጦ ሲገኝ ነው፡

አንቀጽ 47 . <u>ለኩባንያ ካፒታል የሚወሰድ ብድር</u>

1) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የፋይናንስ ድርጅቶችን ሳይጨምር በውጭ አገር ባለአክሲዮኖች ቁጥጥር ስር ያለና በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ

commercial production.

4/ The amount of the deduction allowed for development expenditure referred to in sub-article (2) of this Article or the depreciation deduction allowed for a depreciable asset referred to in sub-article (3) of this Article for the tax year in which the commencement of commercial production occurs shall be computed according to the following formula:

$$A \times {}^{B}/_{C}$$

Where ;

A. is the amount of the expenditure or the cost of the asset;

B. is the number of days in the period beginning on the date of commencement of commercial production and ending on the last day of the tax year in which commercial production commenced; and

C. is the number of days in the tax year in which commercial production commenced.

5/ If, other than under a farm-out agreement, a licensee disposes of an interest in a mining right or a contractor disposes of an interest in a petroleum agreement, any gain arising on the disposal is reduced by any development expenditure incurred by the licensee or contractor that has not been deducted or otherwise recouped by the licensee or contractor at the time of the disposal.

6/ In this Article, "commencement of commercial production" means the first day of the period of 30 consecutive days during which the average level of production on the 25 highest production days in the 30-day period reaches a production level as determined by the Bureau of Mines, to be commercial production.

ኩባንያ የግብር ዓመቱ አማካይ ዕዳ ከአማካይ የካፒታል መዋጮ ከ2 ለ 1 የበለጠ እንደሆነ ኩባንያው ለወለድ ክፍያ ያወጣው ወጪ ከዚህ በታች በተመለከተው ስሌት መሠረት በተቀናሽ እንዳይያዝለት ይደረጋል፡፡

ሀ x ለ/ሐ

በዚህ ስሌት ፡

ሀ/ ኩባንያው በግብር ዓመቱ ተቀናሽ እንዲደረግለት የሚጠይቀው የወለድ ወጪ፤

ለ/ ኩባንያው ከተፈቀደው መጠን በላይ የወሰደው ብድር፤ እና

ሐ/ ኩባንያው በግብር ዓመቱ ያለበት አማካይ ዕዳ፤

2) በውጭ አገር ባለአክሲዮኖች ቁጥጥር ስር ያለ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ አማካይ ዕዳ እና አማካይ የካፒታል መዋጮ በግብር ዓመቱ ከ2 ለ 1 የበለጠ እንደሆነ እና የኩባንያው የግብር ዓመቱ አማካይ ዕዳ ግንኙነት ከሌላቸው ሰዎች ከተወሰደው ዕዳ የማይበልጥ ከሆነ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ተፈፃሚ አይሆንም፡፡

3) የዚህ አንቀጽ ድንጋጌዎች ከዚህ በታች በተዘረዘረው መሠረት በኢትዮጵያ በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት ባለው በኢትዮጵያ ነዋሪ ባልሆነ ኩባንያ ላይ ተፈፃሚ ይሆናል፡-

ሀ/ በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት በውጭ አገር ባለአክሲዩኖች ቁጥጥር ስር ያለ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ ሆኖ ይቆጠራል፤ እና

ለ/ በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት አማካይ ዕዳ እና አማካይ የካፒታል መዋጮ የሚከተለውን መሠረት በማድረግ ይሰላል፡-

1/ በቋሚነት ለሚሠራው ድርጅት የዋለው በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነው ኩባንያ የወሰደው ብድር፤ እና

2/ በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነው ኩባንያ ለሥራው ማንቀሳቀሻ የመደበውና በቋሚነት በሚሠራ ድርጅት አማካኝነት ሥራ ላይ የዋለው የካፒታል መዋጮ፤

4. ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም፡-

ሀ/ " ግንኙነት ከሌላቸው ሰዎች የተወሰደ ዕዳ" ማለት በውጭ አገር ባለአክሲዮኖች ቁጥጥር ስር የሚገኝን በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ በሚመለከት አንድ የፋይናንስ ተቋም ኩባንያው የሚገኝበትን ሁኔታ ከግምት ውስጥ በማስገባት ግንኙነት በሌላቸው ሰዎች መካከል በሚደረግ ግብይት አኳኋን ሊያበድረው የሚችለው ገንዘብ ነው፤

Article 41. <u>Rehabilitation Expenditure</u>

1/ A contribution made by a licensee or contractor to a rehabilitation fund in accordance with an approved rehabilitation plan in relation to mining or petroleum operations shall be allowed as a deduction in the tax year in which the contribution was made.

2/ An expenditure incurred by a licensee or contractor in carrying out work required by an approved rehabilitation plan in respect of the mining or petroleum operations of the licensee or contractor shall be allowed as a deduction for the tax year in which the expenditure is incurred provided that the work is not paid for, directly or indirectly, from money made available out of a rehabilitation fund.

3/ An amount accumulated in a rehabilitation fund, or an amount withdrawn from a rehabilitation fund to meet expenditure incurred under an approved rehabilitation plan, shall be exempt income.

4/ An amount withdrawn from rehabilitation fund and returned to the licensee or contractor is business income of the licensee or contractor for the tax year in which the amount was returned.

5/ Any surplus in a rehabilitation fund of a licensee or contractor at the time of completion of rehabilitation is business income of the licensee or contractor for the tax year in which rehabilitation is completed.

6/ In this Article:

a) "approved rehabilitation plan" means a plan for rehabilitation of a mine site approved by the Bureau of Mines, including rehabilitation obligations specified in a mining right , And

b) "Rehabilitation fund" means a fund or account required to be established under a mining right to provide for the future payment of remedial work to the licence area covered by the mining right is managed jointly by the Bureau of Mines and the licensee or

ለ/ “አማካይ ዕዳ” ማለት በውጭ አገር ባለአክሲዮኖች ቁጥጥር ስር የሚገኝን በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ በሚመለከት በግብር ዓመቱ ውስጥ የወሰደው በሚከተለው ቀመር ስሌቱ የሚከናወን ዕዳ ነው፡፡

$^{ሀ}/_{12}$

ለዚህ ስሌት አፈፃፀም፡-

1. በሚቀጥለው የግብር ዓመት ውስጥ በእያንዳንዱ ወር መጨረሻ ኩባንያው የሚፈለግበት ጠቅላላ የዕዳ መጠን ነው፡፡

ሐ/ “አማካይ የካፒታል መዋጮ” ማለት፣ በውጭ አገር ባለአክሲዮኖች ቁጥጥር ስር የሚገኝን በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ በሚመለከት፣ በግብር ዓመቱ ውስጥ የተከፈለ በሚከተለው ቀመር ስሌቱ የሚከናወን የካፒታል መዋጮ ነው፡፡

$^{ሀ}/_{12}$

ለዚህ ስሌት አፈፃፀም፡-

1. በሚቀጥለው የግብር ዓመት ውሰጥ በእያንዳንዱ ወር መጨረሻ ለኩባንያው የተደረገ ጠቅላላ የካፒታል መዋጮ መጠን ነው፡፡

መ/ “ዕዳ” ማለት በውጭ አገር ባለአክሲዮኖች ቁጥጥር ስር የሚገኝን በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ በሚመለከት፣ በፋይናንስ ሪፖርት አቀራረብ ደረጃዎች በሚወሰነው መሠረት ወለድ የሚከፈልበት የኩባንያው ዕዳ የመክፈል ግዴታ ነው፡፡

ሠ/ “ዕዳ የመክፈል ግዴታ” ማለት ከቃል ኪዳን ሰነድ፣ ከሀዋላ፣ እና ከቦንድ የሚመጣን ግዴታ ጨምሮ ለሌላ ሰው ገንዘብ መልሶ የመክፈል ግዴታ ሲሆን፣ የሚከተሉትን አይጨምርም፡-

1/ ተከፋይ ሂሳቦችን፤ ወይም

2/ ወለድ የመክፈል ግዴታን የሚያስከትል ማናቸውንም ገንዘብ መልሶ የመክፈል ግዴታ፤

ረ/ “የካፒታል መዋጮ” ማለት በውጭ አገር ባለአክሲዮኖች ቁጥጥር ስር ያለን በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ በሚመለከት፣ የወለድ ክፍያን የማይጨምር ዕዳን መልሶ የመክፈልን ግዴታ የሚያስከትል ብድርን ጨምሮ በሂሳብ ሪፖርት

contractor

Article 42. Deduction allowed for reinvestment

1. A licensee or contractor may deduct up to 5% from his gross income in each tax year for any investment expenditure incurred by the licensee or contractor towards investment in development projects authorized by the licensing authority.

2. The amount deducted by a licensee or contractor in a tax year in accordance with sub article (1) of this article, shall form part of the taxable income of the licensee or contractor of the next following tax year, unless it is invested at the end of that year.

Article 43. Farm-outs

1/ The provisions of this Article shall apply if the following conditions are satisfied:

a) a licensee or contractor (referred to as the “transferor”) has entered into an agreement (referred to as a “farm-out agreement”) with a person (referred to as the “transferee”) for the transfer of part of the interest of the transferor in a mining right ;

b) the consideration given by the transferee for the transferred interest wholly or partly includes the transferee agreeing to incur expenditure, or undertaking some or all of the work commitments of the transferor, in respect of the part of the interest retained by the transferor.

2/ If this Article applies:

a) the value of any work undertaken by the transferee in relation to the part of the interest retained by

ደረጃዎች መሠረት በግብር ዓመቱ ውስጥ በማናቸውም ጊዜ ተመዝግቦ የሚገኝ ከፍተኛው የኩባንያው የካፒታል መዋጮ ነው፡፡

ሰ) “በብልጫ የታየ ዕዳ” ማለት በውጭ አገር ባለአክሲዮኖች ቁጥጥር ስር ያለን በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ በሚመለከት፣ በግብር ዓመቱ ውስጥ ኩባንያው ያለበት አማካይ ዕዳ በ2 ለ 1 ቀመር መሠረት ከተፈቀደለት ከፍተኛው አማካይ ዕዳ በላይ የሆነው የገንዘብ መጠን ነው፡፡

ሸ/ “በውጭ አገር ባለአክሲዮኖች ቁጥጥር ሥር ያለ በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ኩባንያ” ማለት ከኩባንያው የአባልነት ጥቅም መካከል ከ50% (ሃምሳ በመቶ) በላይ የሚሆነው በአንድ ወይም ከአንድ በላይ በሆኑ በኢትዮጵያ ነዋሪ ባልሆኑ ሰዎች ግንኙነት ካለው ወይም ካላቸው ሰዎች ጋር በመሆን የተያዘ ኩባንያ ነው፡፡

ምዕራፍ ስድስት

በግምት ላይ የተመሠረተ የንግድ ሥራ ግብር

አንቀጽ 48 . <u>የደረጃ “ሐ” ግብር ከፋዮች ስለሚከፍሉት የገቢ ግብር</u>

የደረጃ “ሐ” ግብር ከፋዮች በእያንዳንዱ የግብር ዓመት የንግድ ሥራ ገቢ ግብር የሚከፍሉ የመስተዳድር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ በሚወሰነው የግብር አከፋፈል ዘዴ ነው፡፡

ክፍል አምስት

ሠንጠረዥ “መ” - ሌሎች ገቢዎች

አንቀጽ 49 . <u>በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆኑ ሰዎች ገቢ</u>

1. በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው የትርፍ ድርሻ፣ ወለድ፣ ሮያሊቲ፣ የሥራ አመራር ክፍያ፣ የቴክኒክ አገልግሎት ክፍያ ወይም የመድን አረቦን ከኢትዮጵያ ውስጥ ያገኘ እንደሆነ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) በተመለከተው ምጣኔ መሠረት ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡
2. በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው ግብር የሚከፍልበት ምጣኔ፡-

ሀ/ ለመድህን በሚከፈል አረቦን ወይም ከሮያሊቲ ጠቅላላው ክፍያ ላይ 5% (አምስት በመቶ)፤

ለ/ ከትርፍ ድርሻ ወይም ከወለድ፣ ጠቅላላ ገቢ ላይ 10% (አስር በመቶ)፤

ሐ/ ከስራ አመራር ክፍያ ወይም ከቴክኒክ አገልግሎት ክፍያ

the transferor shall not be included in:

(1) the consideration received by the transferor for the transferred interest; or

(2) the business income of the transferor; and

b) the following applies to any amount in money received or receivable by the transferor for the transferred interest:

(1) Article 70 of this Proclamation shall apply to the amount in money on the basis that it is a recoupment by the transferor of any deductions allowed for expenditure incurred by the transferor in respect of the transferred interest;

(2) if the amount in money exceeds the amount of deducted expenditure to which Article 70 of this Proclamation applies, the excess shall be treated as consideration received for the transferred interest.

Article 44. <u>Indirect Transfers of Mining Rights</u>

1. If there is a 10% or more change in the underlying ownership of a licensee or contractor, the licensee or contractor shall immediately notify the Authority, in writing, of the change.

2. If the person directly or indirectly disposing of the membership interest in a body to which a notice under sub-article (1) of this Article relates is a non-resident, the licensee or contractor shall be liable, as agent for the non-resident, for any tax payable under this Proclamation by the non-resident person in respect of the disposal.

3. Any tax paid by a licensee or

ከጠቅላላ ገቢው ላይ 15% (አሥራ አምስት በመቶ)፤

3. የትርፍ ድርሻ፣ የወለድ፣ የሮያሊቲ፣ የስራ አመራር ክፍያ፣ የቴክኒክ አገልግሎት ክፍያ ወይም የመድን አረቦን ገቢ የተገኘው በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው በቋሚነት በሚሰራ ድርጅት አማካኝነት ኢትዮጵያ ውስጥ ከሚያከናውነው የንግድ ሥራ የሆነ እንደሆነ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) ተፈፃሚ አይሆንም፡፡ ይህ በሚሆንበት ጊዜ እነዚህ ገቢዎች እንደ ሁኔታው በሰንጠረዥ "ሐ" ወይም "መ" መሠረት ግብር ይከፈልባቸዋል፡፡

አንቀጽ 50 . <u>እንዲተካ በተጠየቀ የቴክኒክ አገልግሎት ክፍያ እና ሮያልቲ ላይ ስለሚከፈል ግብር</u>

1. ይህ አንቀጽ ተፈፃሚ የሚሆነው የሚከተሉት ሁኔታዎች ተሟልተው ሲገኙ ይሆናል፡-

ሀ/ በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው በቋሚነት በሚሠራ ድርጅት አማካኝነት ሳይሆን በራሱ የቴክኒክ አገልግሎት ወይም የመሣሪያ ኪራይ (ሊዝ) አገልግሎት የሰጠ እንደሆነ፤

ለ/ የቴክኒክ አገልግሎት ወይም የመሣሪያ ኪራይ (ሊዝ) አገልግሎት የተሰጠው ("አገልግሎት ተቀባይ" ተብሎ የሚጠቀሰው) ሰው፤

1/ ከኢትዮጵያ ውጪ ባለ በቋሚነት በሚሠራ ድርጅት አማካኝነት የሚያከናውነውን የንግድ ሥራ ሳይጨምር፣ በኢትዮጵያ ነዋሪ ከሆነ፤ወይም

2/ በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ እና በቋሚነት በሚሠራ ድርጅት አማካኝነት የንግድ ሥራ የሚያከናውን ከሆነ፤

ሐ/ ከአቅርቦቱ ወይም ከሊዙ ጋር በተያያዘ በኢትዮጵያ ነዋሪ ላልሆነው ሰው የቴክኒክ አገልግሎት ወይም የሮያሊቲ ክፍያ የተከፈለው ከአገልግሎት ተቀባዩ ጋር ግንኙነት ባለው በኢትዮጵያ ነዋሪ ባልሆነ ሰው የሆነ እንደሆነ፤

መ/ ግንኙነት ያለው ሰው የቴክኒክ አገልግሎት ወይም የሮያሊቲ ክፍያውን ከአገልግሎት ተቀባዩ የጠየቀ እንደሆነ፤

2. ይህ አንቀጽ ተፈፃሚ በሚሆንበት ጊዜ ግንኙነት ያለው ሰው ለአገልግሎቱ ተቀባይ የቴክኒክ አገልግሎቱን ወይም የመሣሪያውን ሊዝ አገልግሎት እንደሰጠ ተቆጥሮ እንዲሁም እንዲተካ የተጠየቀው ገንዘብ ለቴክኒክ አገልግሎቱ ወይም ለመሣሪያው ሊዝ የተከፈለ ክፍያ እንደሆነ ተቆጥሮ የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች ተፈፃሚ

contractor on behalf of a non-resident under sub-article (2) of this Article shall be credited against the tax liability of the non-resident under this Proclamation.

4. The membership interest in a body referred to in sub-article (2) of this Article shall be treated as a business asset for the purposes of this Proclamation

<u>CHAPTER FIVE</u>

<u>INTERNATIONAL TAX</u>

Article 45. <u>Foreign Tax Credit for Foreign Business Income</u>

1/ If a resident taxpayer has foreign income taxable under "Schedule C" in respect of which the resident has paid foreign income tax, the taxpayer shall be allowed a tax credit (referred to as a "foreign tax credit") of an amount equal to the lesser of:

a) the foreign income tax paid; or

b) the business income tax payable under "Scedule C" in respect of the foreign income.

2/ The business income tax referred to in sub-article (1)(b) of this Article shall be computed by applying the average rate of business income tax applicable to the resident taxpayer for the year against the net foreign income of the resident for the year.

3/ A foreign tax credit shall be allowed under this Article only if:

a/ the resident taxpayer has paid the foreign income tax within 2 years after the end of the tax year in which the foreign income was derived by the taxpayer or within such further time as the Authority allows; and

b/ the resident taxpayer has a receipt for the tax from the foreign tax authority.

እንዲሆኑ ይደረጋል፡፡

አንቀጽ 51 . በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆኑ የመዝናኛ አገልግሎት ሰጪዎች ግብር

1. በኢትዮጵያ በሚካሄድ የመዝናኛ አገልግሎት ተግባር ላይ ተሳታፊ የሚሆን በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ የመዝናኛ አገልግሎት የሚሰጥ ሰው ወይም ቡድን ከመዝናኛ አገልግሎት በሚያገኘው ጠቅላላ ገቢ ላይ 10% ግብር ይከፍላል፡፡
2. በቡድን አባልነት የሚገኝን ገቢ ጨምሮ ከመዝናኛ አገልግሎት የሚገኘው ገቢ ተጠቃሚ አዝናኙ ሳይሆን ሌላ ሰው የሆነ እንደሆነ ይህ ሰው በሚያገኘው ጠቅላላ ገቢ ላይ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ድንጋጌ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡
3. ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም፡-

ሀ/ “የመዝናኛ አገልግሎት ሰጪ “ስፖርተኛን እና ሙዚቀኛን ይጨምራል፣

ለ/ “ቡድን” የስፖርት ክለብን (ቡድንን) ይጨምራል፣

ሐ/ “የመዝናኛ አገልግሎት “የስፖርት ውድድርን ይጨምራል፡፡

አንቀጽ 52 . ሮያሊቲ

1. በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ሰው ሮያሊቲ ያገኘ እንደሆነ በጠቅላላ የሮያሊቲ ክፍያ ላይ 5% (አምስት በመቶ) የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡
2. በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው ኢትዮጵያ ውስጥ ባለው በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት አማካኝነት በኢትዮጵያ ውስጥ የሮያሊቲ ገቢ ሲያገኝ በጠቅላላ የሮያልቲ ክፍያ ላይ 5% (አምስት በመቶ) የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፡

አንቀጽ 53. የትርፍ ድርሻ

1. በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነና የትርፍ ድርሻ ያገኘ ሰው በጠቅላላው የትርፍ ድርሻ ገቢ ላይ 10% (አስር በመቶ) የትርፍ ድርሻ የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡
2. በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው ኢትዮጵያ ውስጥ ባለው በቋሚነት በሚሠራ ድርጅት አማካኝነት በኢትዮጵያ ውስጥ የትርፍ ድርሻ ገቢ ሲያገኝ በጠቅላላ የትርፍ ገቢው ላይ 10% (አስር በመቶ) የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት

አንቀጽ 54 . ወለድ

1. በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነና ወለድ ያገኘ ሰው፡-

4/ In computing the business income tax payable by a resident taxpayer for a tax year, the taxpayer shall apply the foreign tax credit under this Article before applying any other tax credits of the taxpayer for the tax year.

5/ If a foreign tax credit of a resident taxpayer for a tax year is not fully credited for the year, the excess credit shall not be refunded, carried back to the preceding tax year, or carried forward to the following tax year.

6/ In this Article:

a/ “average rate of business income tax”, in relation to a resident taxpayer for a tax year, means the percentage that the business income tax payable by the taxpayer for the year, before the allowance of any tax credit under this Proclamation, is of the taxable income of the taxpayer for the year;

b/ “foreign income tax” means income tax, including withholding tax, imposed by the government of a foreign country or a political subdivision of a government of a foreign country, but does not include a penalty, additional tax, or interest payable in respect of such tax; and

c/ “net foreign income”, in relation to a resident taxpayer for a tax year, means the total foreign income of the taxpayer for the year taxable under this Schedule, as reduced by any deductions allowed to the person under this Schedule for the year that:

1) relate exclusively to the derivation of the foreign income; and

2) are apportioned to the derivation of the foreign income in accordance with Article 73 of this Proclamation on the basis that foreign income is a separate class of income.

Article 46. Foreign Business Losses

1/ An amount that a resident taxpayer is

ሀ/ ወለዱን ያገኘው በገንዘብ ተቋማት ገንዘቡን በቁጠባ አስቀምጦ ሲሆን በጠቅላላው የወለድ ገቢ ላይ 5% (አምስት በመቶ) የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፤

ለ/ በሌላ በማንኛውም ሁኔታ ወለድ የሚያገኝ ከሆነ በጠቅላላው የወለድ ገቢ ላይ 10% (አስር በመቶ) የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፤

2. በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው ኢትዮጵያ ውስጥ ባለው በቋሚነት በሚሠራ ድርጅት አማካኝነት በኢትዮጵያ ውስጥ የወለድ ገቢ ሲያገኝ፡-

ሀ/ ወለዱን ያገኘው በኢትዮጵያ ነዋሪ በሆነ የገንዘብ ተቋም ገንዘቡን በቁጠባ አስቀምጦ ሲሆን በጠቅላላው የወለድ ገቢ ላይ 5% (አምስት በመቶ) የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፤

ለ/ በሌላ በማንኛውም ሁኔታ ወለዱን የሚያገኝ ከሆነ በጠቅላላው የወለድ ገቢ ላይ 10% (አስር በመቶ) የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፤

አንቀጽ 55 . <u>ሀብትን አልፎ አልፎ በማከራየት የሚገኝ ገቢ</u>

1. በኢትዮጵያ ውስጥ አልፎ አልፎ ሀብት (ማንኛውንም መሬት፣ቤት፣ ወይም የሚንቀሳቀስ ሀብት) በማከራየት ገቢ የሚያገኝ ሰው ከጠቅላላው የኪራይ ገቢ ላይ 15% (አስራ አምስት በመቶ) የኪራይ ገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡
2. የዚህ አንቀጽ ድንጋጌ በዚህ አዋጅ በአንቀጽ 49 ወይም 52 መሠረት የሮያሊቲ ግብር በሚከፈልበት ገቢ ላይ ተፈፃሚ አይሆንም፡፡

አንቀጽ 56 <u>የካፒታል ሀብቶችን በማስተላለፍ የሚገኝ ጥቅም</u>

1. አንድ ሰው "ግብር የሚከፈልበት ሀብት" ተብሎ የሚጠቀስን የማይንቀሳቀስ ሀብት፣ አክሲዮን ወይም ቦንድ በማስተላለፍ ጥቅም ያገኘ እንደሆነ በተገኘው ጥቅም ላይ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) በተመለከተው መጣኔ መሠረት የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት በሚከፈለው ግብር ላይ ተፈፃሚ የሚሆነው መጣኔ፡-

ሀ/ ለምድብ ሀ ግብር የሚከፈልባቸው ሀብቶች 15% (አሥራ አምስት በመቶ)፤

ለ/ ለምድብ ለ ግብር የሚከፈልባቸው ሀብቶች 30% (ሠላሳ በመቶ) ይሆናል፡፡

3. ግብር የሚከፈልበትን ሀብት በማስተላለፍ የሚገኘው ጥቅም ሀብቱን በማስተላለፍ የተገኘው ዋጋ ሀብቱ በተላለፈበት ጊዜ ከነበረው ዋጋ በልጦ የተገኘው

allowed as a deduction under this Proclamation in deriving foreign income taxable under "Schedule C" shall be deductible only against that income.

2/ If a resident taxpayer has a foreign loss for a tax year, the amount of the loss shall be carried forward to the next following tax year and allowed as a deduction in that year against the taxpayer's foreign income taxable under "Schedule C" for the following year.

3/ If a resident taxpayer is not able to wholly deduct a foreign loss under sub-article (2) of this Article, the amount not deducted shall be carried forward to the next following tax year and applied as specified in sub-article (2) of this Article in that year, and so on until the loss is fully deducted, but a taxpayer shall not carry a foreign loss forward for more than five tax years after the end of year in which the loss was incurred.

4/ If there has been two tax years in which a taxpayer has incurred a foreign loss and each of those losses has been carried forward under sub-article (2) of this Article, the taxpayer shall not be permitted to carry forward any further losses under sub-article (2) of this Article.

5/ A taxpayer shall carry forward a foreign loss under sub-articles (2) and (3) of this Article in accordance with the Regional Council Regulations.

6/ In this Article, "foreign loss", in relation to a resident taxpayer for a tax year, means the amount by which the deductible expenditures incurred by the taxpayer in deriving foreign income taxable under this Schedule exceeds the amount of that income for the year.

Article 47. <u>Thin Capitalisation</u>

የገንዘብ መጠን ነው፡፡

4. በዚህ ንዑስ አንቀጽ የተዘረዘሩት እንደተጠበቁ ሆኖ፣ አንድ ሰው በግብር ዓመቱ ውስጥ አንድን ግብር የሚከፈልበት ሀብት ሲያስተላልፍ ኪሳራ የደረሰበት እንደሆነ ኪሣራው በዚያው የግብር ዓመት በተመሳሳይ ምድብ ያለ ግብር የሚከፈልበት ሀብት ሲተላለፍ ከሚገኘው ገቢ ጋር እንዲቻቻል ይደረጋል፡-

ሀ/ ኪሳራው የሚውለው በዚህ አንቀጽ መሠረት የተገኘን ገቢ ለማቻቻል ነው፤

ለ/ ያልተቻቻለው ኪሳራ ተቻችሎ እስከሚያልቅ ድረስ በተመሳሳይ ምድብ ውስጥ ያለ ሀብት በሚተላለፍበት ጊዜ ለማካካስ እንዲውል ላልተወሰነ ጊዜ ይሸጋገራል፤

ሐ/ አንድ ሰው ግንኙነት ላለው ሰው ሀብት ያስተላለፈ እንደሆነ የደረሰው ኪሳራ ዕውቅና አይሰጠውም፤

መ/ አንድ ሰው የደረሰበትን ኪሳራ ባለስልጣኑን በሚያሳምን መንገድ ማስረዳት የቻለ እንደሆነ ነው፡፡

5/ ግብር የሚከፈልበትን ሀብት በማስተላለፍ የደረሰው ኪሳራ ሀብቱ በተላለፈበት ጊዜ ለሀብቱ የወጣው ወጪ ሀብቱ ከተላለፈበት ዋጋ የሚበልጠው የገንዘብ መጠን ነው፡፡

6/ የተላለፈው ግብር የሚከፈልበት ሀብት የንግድ ሥራ ሀብት በሚሆንበት ጊዜ የዚህ አዋጅ አንቀጽ 35 ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

7/ ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም፡-

ሀ/ "የማይንቀሳቀስ ሀብት" ሕንፃው ከመተላለፉ በፊት ለሁለት ዓመታት ሙሉ በሙሉ ለመኖሪያነት ያገለገለ ሕንፃን አይጨምርም፤

ለ/ "ምድብ "ሀ" ግብር የሚከፈልበት ሀብት " ማለት የማይንቀሳቀስ ሀብት ማለት ነው፤

ሐ/ "ምድብ "ለ" ግብር የሚከፈልበት ሀብት " ማለት አክሲዮኖችና ቦንዶች ማለት ነው፡፡

8/ የአንድን ሀብት መተላለፍ መቀበል፣ ለመመዝገብ ወይም በሌላ በማንኛውም መንገድ መተላለፉን ለማጽደቅ በህግ ሥልጣን የተሰጠው ማንኛውም ሰው በሀብቱ መተላለፍ ምክንያት በዚህ አዋጅ መሰረት መከፈል የሚገባው ማንኛውም ግብር መከፈሉን ሳያረጋግጥ መተላለፉን ሊቀበል ፣ ሊመዘግብ ወይም ሊያፀድቅ አይችልም፡፡

አንቀጽ 57 . <u>ንፋስ አመጣሽ ትርፍ</u>

1. ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ከተመለከቱ የንግድ ሥራዎች የሚገኝ ንፋስ አመጣሽ ትርፍ በመመሪያው በተመለከተው የማስከፈያ ልክ

1/ Subject to sub-article (2) of this Article, if a foreign-controlled resident company, other than a financial institution, has an average debt to average equity ratio in excess of 2 to 1 for a tax year, a deduction shall be disallowed for the interest paid by the company during that year calculated according to the following formula:

$$A \times {}^{B}/_{C}$$

Where :

A. is the company's total amount of deductible interest for the year;

B. is the company's excess debt for the year; and

C. is the company's average debt for the year.

2/ If the average debt to average equity ratio of a foreign-controlled resident company exceeds 2 to 1 for a tax year, sub-article (1) of this Article shall not apply if the amount of the average debt of the company for the year does not exceed the arm's length debt amount.

3/ This Article shall apply to a non-resident company with a permanent establishment in Ethiopia on the basis of the following:

a) the permanent establishment is treated as a foreign-controlled resident company; and

b) the average debt to average equity ratio of the permanent establishment is calculated by reference to:

(1) the debt obligations of the non-resident company attributable to the permanent establishment; and

(2) the equity of the non-resident company attributable to the operations of the company conducted through the permanent establishment.

4/ In this Article:

a. "arm's length debt amount", in relation

ግብር ይከፈልበታል፡፡

2. ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ፡-

ሀ/ ንፋስ አመጣሽ ትርፍ ነው ሊባል የሚችለው የገቢ መጠን፣

ለ/ በንፋስ አመጣሽ ትርፍ ላይ የተጣለውን ግብር ሊከፍሉ የሚገባቸውን የንግድ ሥራዎች ዓይነት፣

ሐ/ በዚህ አንቀጽ መሠረት የሚከፈለው ግብር ሥራ ላይ የሚውልበትን ቀን፣

መ/ የግብር አወሳሰኑን ዘዴ እና ለግብሩ አወሳሰን መሠረት የሚሆኑ ታሳቢዎችን፣

እንዲወስን ስልጣን ተሰጥቶታል፡፡

3. ቢሮው የንግድ ሥራ ባህሪያትን ከግምት ውስጥ በማስገባት ለተለያዩ የንግድ ሥራዎች ንፋስ አመጣሽ ትርፍ የሚባለው የገንዘብ መጠን እንዲለያይ ለማድረግ እንዲሁም የተለያየ የግብር ማስከፈያ ልክ ለመወሰን ይችላል፡፡

4. በዚህ አንቀጽ "ንፋስ አመጣሽ ትርፍ " ማለት ማንኛውም ያለልፋት የሚገኝ፣ ያልተጠበቀ ወይም ሌላ ተደጋግሞ የማይገኝ ትርፍ ነው፡፡

አንቀጽ 58 . ያልተከፋፈለ ትርፍ

ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት በአንድ የግብር ዓመት ግብር ከተከፈለ በኋላ ለአባላቱ ያልተከፋፈለ እና መልሶ ኢንቨስት ያልተደረገ የተጣራ የድርጅቱ ትርፍ 10% (አሥር በመቶ) ግብር ይከፈልበታል፡፡

አንቀጽ 59 . በቋሚነት በሚሠራ ድርጅት የሚላክ ትርፍ

1. በኢትዮጵያ ውስጥ በቋሚነት በሚሠራ ድርጅት አማካኝነት የንግድ ሥራ የሚያከናውን በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው በኢትዮጵያ ውስጥ ካለው በቋሚነት በሚሠራ ድርጅት በሚላክለት ትርፍ ላይ 10% (አሥር በመቶ) ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡

2. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) አፈፃፀም የሚመራው የክልሉ መስተዳደር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ መሠረት ይሆናል፡፡

አንቀጽ 60 . ሌሎች ገቢዎች

በሠንጠረዥ ሀ፣ ለ፣ ሐ እና በዚህ ሠንጠረዥ ሌሎች አንቀጾች መሠረት የገቢ ግብር የማይከፈልበት ማንኛውንም

to a foreign-controlled resident company, means the amount of debt that a financial institution would be prepared to lend to the company in an arm's length transaction having regard to all the circumstances of the company;

b. "average debt", in relation to a foreign-controlled resident company for a tax year, is the amount calculated according to the following formula:

$$^{A}/_{12}$$

where:

1. is the sum of the amount of debt of the company at the end of each calendar month in the tax year;

c. "average equity", in relation to a foreign-controlled resident company for a tax year, is the amount calculated according to the following formula:

$$^{A}/_{12}$$

where:

1. is the sum of the amount of equity of the company at the end of each calendar month in the tax year;

d. "debt", in relation to a foreign-controlled resident company, means the debt obligations of the company on which interest is payable as determined according to financial reporting standards;

e. "debt obligation" means an obligation to make a repayment of money to another

ገቢ ያገኘ ሰው በጠቅላላ ገቢው ላይ 15% (አሥራ አምስት በመቶ) የገቢ ግብር የመክፈል ግዴታ ይኖርበታል፡፡

አንቀጽ 61 . ከሠንጠረዥ "መ" ጋር የተያያዙ ጠቅላላ ድንጋጌዎች

1. በሠንጠረዥ "መ" መሠረት የሚጣል ግብር፡-
   ሀ/ በሌሎች ሠንጠረዦች ሥር ግብር ለሚከፈልበት ገቢ፤ ወይም
   ለ/ ከገቢ ግብር ነፃ በሆኑ ገቢዎች፤ላይ ተፈፃሚ አይሆንም፡፡
2. በዚህ ሠንጠረዥ መሠረት የሚጣለው ግብር በገቢው ላይ የመጨረሻ ግብር ይሆናል፡፡
3. በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ሰው ያገኘው የሮያሊቲ፣ የትርፍ ድርሻ፣ የወለድ ወይም በአንቀጽ 60 የተመለከተውን ግብር የሚከፈልበትን ሀብት በማስተላለፍ ያገኘው ገቢ ከውጭ ሀገር የተገኘ እንደሆነ፣ ይህ ሰው በዚህ ሠንጠረዥ ከሚከፈለው ገቢ ላይ በውጭ ሀገር በዚሁ ገቢ ላይ የከፈለው ግብር ከዜሮ በታች ሳይወርድ ተቀናሽ እንዲደረግ ይፈቀድለታል፡፡
4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) መሠረት ተቀናሽ ያልተደረገን ግብር ለማሸጋገር አይቻልም፡፡
5. ግብርን ቀንሶ የመያዝ ኃላፊነት ያለበት ሰው በዚህ አዋጅ ክፍል አስር መሠረት ግብሩን ቀንሶ ያስቀረ እንደሆነ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 49፣50፣51፣52፣53 ወይም 54 በተመለከተው መሠረት ግብር ከፋዩ ያለበትን ግብር የመክፈል ግዴታ እንደተወጣ ይቆጠራል፡፡

ክፍል ስድስት

ሠንጠረዥ "ሠ" - ከገቢ ግብር ነፃ የሆነ ገቢ

አንቀጽ 62 . ከገቢ ግብር ነፃ የሆነ ገቢ

1/ ለዚህ አዋጅ አፈፃፀም ሲባል የሚከተሉት ገቢዎች ከገቢ ግብር ነፃ ናቸው፡-

ሀ/ ቢሮው በዚህ ፊደል ተራ በቁጥር (2) ፣(3) ፣(4) እና (6) በተመለከቱት ላይ በሚያወጣው መመሪያ የሚያደርገው ገደብ እንደተጠበቀ ሆኖ ፣ ለተቀጣሪው የሚከፈሉ የሚከተሉት ገቢዎች ከገቢ ግብር ነፃ ናቸው፡-

1/ ሠራተኛው ሲታመም አሠሪው ለሠራተኛው ህክምና አገልግሎት የከፈለለት ገንዘብ፤

2/ በሥራ ውል መሠረት ለሠራተኛው የሚከፈል የትራንስፖርት

person, including obligations arising under promissory notes, bills of exchange, and bonds, but not including:

1) accounts payable; or

2) an obligation to make a repayment of money in respect of which no interest is payable;

f. "equity", in relation to a foreign-controlled resident company, means the greatest amount, at any time during a tax year, of the equity of the company as determined according to financial reporting standards and includes an obligation to make a repayment of money in respect of which no interest is payable;

g. "excess debt", in relation to a foreign controlled resident company for a tax year, means the amount by which the company's average debt for the year exceeds the maximum average debt allowed for the year according to the 2 to 1 ratio; and

h. "foreign-controlled resident company" means a resident company in which more than 50% of the membership interests in the company are held by a non-resident either alone or together with a related person or persons.

CHAPTER SIX

PRESUMPTIVE BUSINESS TAXES

Article 48. Taxation of Category 'C' Taxpayers

A Category 'C' taxpayer shall pay business income tax for each tax year based on a standard assessment as determined under Regulations made by the Council of Regional state.

PART FIVE

አበል፣

3/ በሥራ ቦታው ወይም በሥራ ሁኔታው አስቸጋሪነት ምክንያት ለሠራተኛው የሚከፈል አበል፣

4/ ሠራተኛው ከመደበኛ ሥራው ውጪ ሥራውን ለማከናወን ሲንቀሳቀስ የሚከፈለው የመጓጓዣ ወጪ እና የውሎ አበል፣

5/ የመጓጓዣ ወጪው በቅጥር ውሉ መሠረት የተከፈለ ከሆነ ከሥራ ቦታው ውጪ ተመልምሎ ለተቀጠረ ሠራተኛ ወደ ሥራው ሲመጣ ወይም ሥራውን አጠናቆ ሲመለስ የሚከፈለው የመጓጓዣ ወጪ፣ እንዲሁም የውጭ ሀገር ሠራተኞች ከሀገራቸው ሲመጡና ወደ ሀገራቸው ሲመለሱ የሚከፈል የመጓጓዣ ወጪ፣

6/ የማዕድን ማውጣት፣ የማኑፋክቸሪንግ እና የግብርና የንግድ ሥራ የሚሠራ ቀጣሪ ለተቀጣሪው በነፃ የሚያቀርበው ምግብና መጠጥ፣

7/ የኢትዮጵያ ፌደራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ መንግሥት በውጭ አገር ለሚመድባቸው ሠራተኞች የሚከፈል አበል፣

ለ/ የመንግሥት የልማት ድርጅቶች ወይም የመንግሥት መስሪያ ቤቶች የቦርድ አባል ወይም ፀሐፊ በመሆን የሚከፈል አበል፣

ሐ/ ለሠራተኛው ጥቅም ተብሎ ከተቀጣሪው የወር ደመወዝ 15% (አሥራ አምስት በመቶ) ባልበለጠ መጠን በየወሩ በቀጣሪው የሚዋጣ የጡረታ መዋጮ ወይም የፕሮቪደንት ፈንድ፣

መ/ በመንግሥት ሠራተኞች የጡረታ አዋጅ እና በግል ድርጅት ሠራተኞች የጡረታ አዋጅ ከግብር ነፃ የተደረገ የጡረታ ገቢ፣

ሠ/ የክልል መንግስት ከመደበኛ ሥራዎቻቸው ጋር በተያያዘ የሚያገኙት ገቢ፣

ረ/ በዓለም ዐቀፍ ስምምነት መሠረት ከግብር ነፃ የሆነ የገቢ መጠን፣

ሰ/ በኢትዮጵያ መንግስት በተደረገ ስምምነት (ከዚህ በኋላ "ከግብር ነፃ ማድረግ የሚያስችል አንቀጽ" ተብሎ የሚጠቀስ) መሠረት ማናቸውም ገቢ ከግብር ነፃ የሚሆነው የሚከተሉት ሁኔታዎች ተሟልተው ሲገኙ ነው፡-

1/ ስምምነቱ የተደረገው ለመንግሥት የገንዘብ፣ የቴክኒክ፣ሰብአዊ ወይም አስተዳደራዊ እርዳታ ለማቅረብ የሆነ እንደሆነ፣

2/ ከግብር ነፃ ማድረግ የሚያስችለውን አንቀጽ በሚመለከት ቢሮው መስማማቱን በጽሁፍ ሲገልጽ፣

ሸ/ በማንኛውም መስክ ለላቀ የሥራ ክንውን ወይም በክልሉ

SCHEDULE 'D'- OTHER INCOME

Article 49. Income of Non-residents

1/ A non-resident who has derived an Ethiopian source dividend, interest, royalty, management fee, technical fee, or insurance premium shall be liable for non-resident tax at the rate specified in sub-article (2) of this Article

2/ The rate of non-resident tax is:

a. for an insurance premium or royalty , 5% of the gross amount of the premium or royality

b. for a dividend or interest, 10% of the gross amount of the dividend, interest, or royalty; or

c. for a management or technical fee, 15 % of the gross amount of the fee.

3/ Sub-article (1) of this Article shall not apply toa dividend, interest, royalty, management fee, technical fee, or insurance premium that is attributable to a business carried on by the non-resident through a permanent establishment in Ethiopia and, in that case, the amount shall be taxable under Schedule 'C" or 'D", as the case may be.

Article 50. Taxation of Recharged Technical Fees and Royalties

1/ This Article shall apply when the following conditions are satisfied:

a) a non-resident supplies technical services or the lease of equipment other than through a permanent establishment in Ethiopia

b) the technical services are supplied, or equipment leased, to a person (referred to as the "recipient" who is:

1/ a resident of Ethiopia, other than in relation to a business conducted by the resident through a permanent establishment outside Ethiopia; or

2/ a non-resident conducting business in Ethiopia through a permanent establishment;

ታክስ አስተዳደር አዋጅ አንቀጽ 135 መሠረት የሚሰጥ ሽልማት፤

ቀ/ በተቀባዩ ላይ በደረሰ ጉዳት ወይም በሌላ ሰው ሞት ምክንያት የሚከፈል ካሳ፤

በ/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 56 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ስጦታው የመቀጠር፣የኪራይ ወይም የንግድ ሥራ ገቢ ካልሆነ በስተቀር በስጦታ ወይም በውርስ የሚገኝ ጥሬ ገንዘብ ወይም ሀብት፤

ተ/ በትምህርት ተቋም ውስጥ ትምህርትን በነፃ ለመከታተል የሚፈፀም ክፍያ፤

ቸ/ ለቀለብ ወይም ለህፃናት ድጋፍ የሚሰጡ ክፍያዎች፤

ኀ/ ድርጅቱ ከተቋቋመበት ዓላማ ጋር የማይገናኝ የንግድ ሥራ ገቢን ሳይጨምር ለትርፍ ያልተቋቋመ ድርጅት የሚያገኘው ገቢ፤

ነ/ ገንዘብ በሚቆጠርበት ጊዜ ለሚደርሰው ጉድለት ማካካሻ በሚሆን መጠን ብቻ ቀጣሪው ለተቀጣሪው የሚከፍለው እና ለዚሁ ዓላማ መዋሉ የተረጋገጠ የጥሬ ገንዘብ ማካካሻ ክፍያ፤

ኘ/ በኢትዮጵያ ፀንቶ በሚሰራበት ሕግ መሠረት በተለይ ከገቢ ግብር ነፃ የተደረገ ገቢ፤

አ/ ለመኖሪያ ቤት ሠራተኞች የሚከፈል ደመወዝ፤

2/ የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ ለኢኮኖሚ፣ ለአስተዳደራዊ ወይም ለማህበራዊ ምክንያቶች አንድን ገቢ ከገቢ ግብር ነፃ ሊያደርግ ይችላል፡፡

ክፍል ሰባት

የወል ድንጋጌዎች

ምዕራፍ አንድ

ሀብት

አንቀጽ 63 . ሀብት ስለማግኘት

አንድ ሰው ሀብት አገኘ የሚባለው ሕጋዊ የሀብት ባለቤትነት ስም ከተላለፈለት ጊዜ አንስቶ ሲሆን ሀብቱ መብት ወይም ምርጫ በሚሆንበት ጊዜ ይህ መብት ወይም ምርጫ የተሰጠበትንም ጊዜ ይጨምራል፡፡

አንቀጽ 64. ሀብትን ስለማስተላለፍ

1. አንድ ሰው ሀብቱን አስተላለፈ የሚባለው ሀብቱን ሲሸጥ፣ ሲለውጥ ወይም በሌላ መንገድ በሀብቱ ላይ ያለውን የባለቤትነት ስም ሲያስተላልፍ ሲሆን፣ ሀብቱ እንዲሠረዝ፣ ለቀድሞ ባለቤቱ እንዲመለስ፣ እንዲጠፋ፣ እንዲወድም፣ ጊዜው እንዲያልፍ ወይም ለሌላ ተላልፎ እንዲሠጥ

c/ the technical fee or royalty in respect of the supply or lease is paid to the non-resident by another non resident that is a related person of the recipient;

d/ the technical fee or royalty is recharged by the related person to the recipient.

2/ If this Article applies, the Proclamation shall apply as if the related person is supplying the technical services or leased equipment to the recipient and the recharged amount is the technical fee for the services or royalty for the leased equipment

Article 51. Taxation of Non-resident Entertainers

1/ A non-resident entertainer or group of non-resident entertainers who has derived income from the participation by the entertainer or group in a performance taking place in Ethiopia shall be liable for income tax at the rate of 10% on the gross income derived from the performance without deduction of expenditures.

2/ When the income for a performance by an entertainer, including as member of a group, is derived not by the entertainer but by another person, sub-article (1) of this Article shall apply to the gross income derived by that other person.

3/ In this Article:

a. “entertainer” includes musician and sportsperson;

b. “group” includes a sporting team; and

c. “performance” includes a sporting event.

ማድረግን ይጨምራል፡፡

2. ማናቸውም ሰው ከዚህ ቀደም ያልነበረ ሀብት የሌላ ሰው ሀብት እንዲሆን ያደረገ እንደሆነ፣ ይህንን ያደረገው ሰው ሀብቱ በተፈጠረበት ጊዜ በባለቤትነቱ ስም የነበረን ሀብት ለሁለተኛው ሰው እንዳስተላለፈ ይቆጠራል፡፡

3. አንድ ሀብት በውርስ ወይም በኑዛዜ ከተላለፈ፣ ሀብቱ በተላለፈበት ጊዜ ሟቹ ሀብቱን እንዳስተላለፈ ይቆጠራል፡፡

4. ሀብትን ማስተላለፍ የአንድን የንግድ ሥራ ሀብት የተወሰነ ክፍል መሸጥ ፣ መለወጥ ወይም ማስተላለፍንም ይጨምራል፡፡

5. ለዚህ አዋጅ አፈፃፀም የአንድን ሰው ሀብት ("ባለቤቱ" ተብሎ የሚጠቀስ) ለአጣሪ ፣ በኪሣራ ሂደት ለተሰየመ ባለአደራ ፣ ወይም ለተቀባይ መስጠት ሀብቱን እንደመሸጥ ፣ መለወጥ ወይም ማስተላለፍ የማይቆጠር ሲሆን ከሀብቱ ጋር ተያይዞ በአጣሪው፣ በባለአደራው ወይም በተቀባዩ የሚከናወኑ ተግባራት ባለቤቱ እንዳከናወናቸው ይቆጠራሉ፡፡

አንቀጽ 65. __ለሀብት የሚደረግ ወጪ__

1. የዚህ አንቀጽ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆኖ፣ ግዙፋዊ ህልዎት የሌላቸው የንግድ ሥራ ሀብቶችን ሳይጨምር የአንድ ሀብት ወጪ የሚከተሉት ድምር ይሆናል፡-
   ሀ/ ሀብቱ በተገኘበት ጊዜ በዓይነት የሚሰጥን ሀብት ትክክለኛ የገበያ ዋጋ ጨምሮ፣ባለሀብቱ ለሀብቱ የከፈለው ዋጋ ሲሆን ሀብቱ የተገነባ፣ የተመረተ፣ ወይም የለማ እንደሆነ ለግንባታ፣ ለማምረት ወይም ለማልማት የወጣውን ወጪ ይጨምራል፤
   ለ/ ሀብቱን በማግኘት፣ በማስተላለፍ ሂደት የወጣ ማንኛውም ወጪ፤
   ሐ/ ሀብቱን ለመትከል፣ ለመቀየር፣ ለማደስ፣ መልሶ ለመገንባት ወይም ለማሻሻል ባለሀብቱ ያወጣው ማንኛውም ወጪ፤

2. የዚህ አንቀጽ ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የአንድ ግዙፋዊ ህልዎት የሌለው የንግድ ሥራ ሀብት ወጪ ነው የሚባለው፡
   ሀ/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 25 ንዑስ አንቀጽ (7) (ሀ) (1)፣(2) ወይም (3) "ግዙፋዊ ህልዎት የሌለው የንግድ ሥራ ሀብት" ለሚለው ሀረግ በተሰጠው ትርጉም ከተመለከቱት ግዙፋዊ ህልዎት ከሌላቸው የንግድ ሥራ ሀብቶች ጋር በተያያዘ እነዚህን ሀብቶች ለማግኘት፣ ለመፍጠር፣ ለማሻሻል እና ለማደስ እንዲሁም እነዚህን

Article 52. __Royalties__

1/ A resident of Ethiopia who derives a royalty shall be liable for income tax at the rate of 10% on the gross amount of the royalty.

2/ A non-resident who derives an Ethiopian source royalty that is attributable to a permanent establishment of the non-resident in Ethiopia shall be liable for income tax at the rate of 10% on the gross amount of the royalty.

Article 53. __Dividends__

1/ A resident of Ethiopia who derives a dividend shall be liable for income tax at the rate of 10% of the gross amount of the dividen.

2/ A non-resident who derives an Ethiopian source dividend that is attributable to a permanent establishment of the non-resident in Ethiopia shall be liable for income tax at the rate of 10% on the gross amount of the dividend.

Article 54. __Interest__

1/ A resident of Ethiopia who derives interest shall be liable for income tax at the rate of:

a) in the case a savings deposit with a financial institution that is a resident of Ethiopia, 5% of the gross amount of the interest; or

b) in any other case, 10% of the gross amount of the interest.

2/ A non-resident who derives Ethiopian source interest that is attributable to a permanent establishment of the non-resident in Ethiopia shall be liable for income tax at the rate of:

a) in the case a savings deposit with a financial institution that is a resident of Ethiopia, 5% of the gross amount of the interest; or

ሀብቶች ለማግኘት ወይም ለማስተላለፍ የሚወጣ ሌላ ተጓዳኝ ወጪ፤

ለ/ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 25 ንዑስ አንቀጽ (7) (ሀ) (4) “ግዙፋዊ ሀልዎት የሌለው የንግድ ሥራ ሀብት” ለሚለው ሀረግ በተሰጠው ትርጉም ውስጥ ከተመለከተው ግዙፋዊ ሀልዎት የሌለው የንግድ ሥራ ሀብት ጋር በተያያዘ የወጣ ወጪ ነው፤

3. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 67 (2) በተደነገጉት ሁኔታዎች መሠረት በስጦታ የሚገኝ ሀብት ወጪ ሀብቱ በስጦታ በተገኘበት ጊዜ የነበረው ትክክለኛ የገበያ ዋጋ ነው፡፡
4. የአንድ ሀብት ዋጋ በዚህ አዋጅ ተቀናሽ እንዲደረግ የተፈቀደውን ማንኛውንም ወጪ አይጨምርም፡፡
5. የአንድ ሀብት ዋጋ የሀብቱ ባለቤት ሀብቱን የማግኘት ምርጫ እንዲኖረው ከማድረግ ጋር በተያያዘ የወጡ ወጪዎችን ይጨምራል፡፡
6. የአንድ ሀብት ዋጋ በሀብቱ ላይ በደረሰ ጉዳት ምክንያት በሀብቱ ባለቤት የሂሳብ መዝገብ ላይ ተመዝግቦ የሚገኘውን ተቀናሽ ሂሳብ አያካትትም፡፡
7. አንድ ሰው ከአንድ ሀብት ውስጥ ከፊሉን ያስተላለፈ እንደሆነ፣ ይህ ሀብት ሲገዛ የነበረውን ትክክለኛ የገበያ ዋጋ ታሳቢ በማድረግ የሀብቱ ዋጋ በተላለፈው እና በባለሀብቱ እጅ ባለው ድርሻ መካከል ይከፋፈላል፡፡
8. በዚህ አዋጅ መሠረት በግብር ከፋዩ የንግድ ሥራ ገቢ ውስጥ የተካተተ ካልሆነ በስተቀር፣ የአንድ ግብር ከፋይ ሀብት ዋጋ ግብር ከፋዩ ሀብቱን ሲያገኝ የተቀበለውን ወይም የሚቀበለውን ማንኛውንም ድጎማ፣ ተመላሽ፣ ኮሚሽን ወይም ሌላ ማንኛውንም የገንዘብ ድጋፍ አይጨምርም፡፡
9. የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ የአንድን ሀብት ዋጋ ለመወሰን ከግምት ውስጥ ሊገቡ የሚገባቸውን ሌሎች ዝርዝር ድንጋጌዎች ሊወስን ይችላል፡

አንቀጽ 66. <u>የንግድ ሀብት የተጣራ የመዝገብ ዋጋ</u>

1. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የአንድ የንግድ ሥራ ሀብት የተጣራ የመዝገብ ዋጋ ነው የሚባለው ሀብቱን ለማግኘት ከወጣው ወጪ ላይ ከሀብቱ ጋር በተያያዘ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 25 (1) መሠረት የተፈቀደው ተቀናሽ ወይም በዚህ አዋጅ አንቀጽ 25 (3) ተግባራዊ ባይደረግ ኖሮ የሚፈቀደው ተቀናሽ ከተቀነሰ በኋላ የሚገኘው ውጤት ነው፡፡
2. የአንድ ግብር ከፋይ የንግድ ሥራ ሀብት የተጣራ

b) in any other case, 10% of the gross amount of the interest.

Article 55. <u>Income from Casual Rentals</u>

1/ A person who derives income from the casual rental of property in Ethiopia (including any land, building, or movable property) shall be liable for income tax on the annual gross rental income at the rate of 15% of the gross amount of the rental income.

2/ This Article shall not apply to income that is a royalty taxable under Article 49 or 52 of this Proclamation.

Article 56. <u>Gains on Disposal of Certain Investment Property</u>

1/ A person who derives a gain on the disposal of immovable property, a share, or bond (referred to as a “taxable asset’) shall be liable to pay income tax at the rate specified in sub-article (2) of this Article on the amount of the gain.

2/ The rate of income tax under sub-article (1) of this Article shall be:

a) for a class ‘A’ taxable asset, 15%;

b) for a class ‘B’ taxable asset, 30%.

3/ The amount of a gain on disposal of a taxable asset by a person shall be the amount by which the consideration for the disposal of the asset exceeds the cost of the asset at the time of disposal.

4/ If a person makes a loss on disposal of a taxable asset during a tax year, the loss shall be recognised and be available to offset a gain on disposal of a taxable asset of the same class during the year subject to the following:

የመዝገብ ዋጋ በሚሰላበት ጊዜ የዚህ አዋጅ አንቀጽ 65 (7) ተፈፃሚ የሚደረግ ከሆነ የንግድ ሥራ ሀብቱ የተጣራ የመዝገብ ዋጋ ነው የሚባለው በዚህ አዋጅ አንቀጽ 65 (7) መሠረት የሀብቱ ድርሻ ነው ተብሎ ከሚወሰደው ወጪ ላይ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 25 (1) ለግብር ከፋዩ የሚደረገው የወጪ ተቀናሽ ወይም የዚህ አዋጅ አንቀጽ 25 (4) ድንጋጌ ተግባራዊ ባይደረግ ኖሮ ተቀናሽ ይደረግ የነበረው ወጪ ከተቀነሰ በኋላ የሚቀረው ሂሣብ ነው፡፡

አንቀጽ 67. <u>ሀብትን በማስተላለፍ የሚገኝ ገቢ</u>

1. አንድ ሰው አንድን ሀብት ሲያስተላልፍ ከዚህ ሀብት የተገኘ ገቢ ሆኖ የሚወሰደው ሀብቱን ሲያስተላልፍ የተቀበለው ወይም የሚቀበለው ጠቅላላ የገንዘብ መጠን ሲሆን፣ ሀብቱ በተላለፈበት ጊዜ በዓይነት የተገኘውን ማንኛውንም ጥቅም ትክክለኛ የገበያ ዋጋ ይጨምራል፡፡
2. ለኢትዮጵያ የበጎ አድራጎት ድርጅት ወይም የኢትዮጵያ ማህበር የሚሰጥን እርዳታ ሳይጨምር ሀብት በስጦታ የተላለፈ እንደሆነ ሀብቱ በተላለፈበት ጊዜ ያለው የሀብቱ ትክክለኛ የገበያ ዋጋ ከሀብቱ የተገኘ ገቢ እንደሆነ ተደርጎ ይወሰዳል፡፡
3. አንድ ሰው ሀብቱን በማስተላለፍ ያገኘው ገቢ፣ ሀብቱን ከማስተላለፍ ጋር በተያያዘ ከቀረበለት ምርጫ ያገኘውን ጥቅም ይጨምራል፡፡ ሆኖም ይህ ጥቅም እንደገቢ ተደርጎ የሚወሰደው ከቀረበለት ምርጫ ጋር በተያያዘ ባገኘው ጥቅም ላይ ግብር ያልከፈለ ሲሆን ብቻ ነው፡፡
4. አንድ ሀብት የጠፋ ወይም የወደመ እንደሆነ፣ የዚህ ሀብት ዋጋ ነው የሚባለው ባለሀብቱ ሀብቱ በመጥፋቱ ወይም በመውደሙ ምክንያት የተቀበለው ወይም የሚቀበለው የካሳ መጠን ሲሆን የሚከተሉትን ይጨምራል፡-

   ሀ/ በመድን ፖሊሲ መሠረት፣ በካሳ ወይም በሌላ ስምምነት ምክንያት የተቀበለውን ወይም የሚቀበለውን የገንዘብ መጠን፤

   ለ/ በድርድር ምክንያት የሚቀበለውን የገንዘብ መጠን፤ወይም

   ሐ/ የፍርድ ቤት ውሳኔን ተከትሎ የተቀበለውን ወይም የሚቀበለውን የገንዘብ መጠን፤
5. አንድ ሰው በአንድ ግብይት ሁለትና ከዚያ በላይ የሆኑ ሀብቶችን ያስተላለፈ እንደሆነና የእያንዳንዱ ሀብት ዋጋ ተለይቶ ያልታወቀ እንደሆነ፣ ሀብቶቹ በተላለፉበት ጊዜ ባለው ትክክለኛ የገበያ ዋጋ መሠረት በማስተላለፉ ምክንያት የተቀበለው የገንዘብ መጠን ለተላለፉት ሀብቶች

a) the loss may be used only to offset gains under this Article;

b) the unused amount of a loss can be carried forward indefinitely for offset against gains on disposal of taxable assets of the same class until fully offset;

c) no loss is recognised on the disposal of a taxable asset by a person to a related person;

d) the person has substantiated the amount of the loss to the satisfaction of the Authority.

5/ The amount of a loss on disposal of a taxable asset is the amount by which the cost of the asset at the time of disposal exceeds the consideration for the disposal.

6/ Article 35 of this Proclamation shall apply when the taxable asset transferred is also a business asset.

7/ In this Article:

a)“immovable property” shall not include a building held and wholly used as a private residence for 2 years prior to the disposal of the property;

b)“Class ‘A’ taxable asset” means immovable property; and

c) “Class ‘B’ taxable asset” means shares and bonds.

8. The transfer of ownership of property, acceptance, registration or under any other circumstance, the approval of transfer of ownership of such property shall not be possible unless any authorized body certifies that any tax due on the property has been paid in accordance with this proclamation.

Article 57. <u>Windfall Tax</u>

1) Windfall profit obtained from businesses

እንደ የድርሻቸው ይደለደላል፡፡

6. አንድ ግብር ከፋይ የተላለፈውን ሀብት ዋጋ የሚያሳይ ማስረጃ ማቅረብ ያልቻለ እንደሆነ ሀብቱ በተላለፈበት ጊዜ የነበረው ትክክለኛ የገበያ ዋጋ የሀብቱ ዋጋ ተደርጎ ይወሰዳል፡፡

አንቀጽ 68. ጥቅምን ወይም ኪሳራን ስለ ማስተላለፍ

1. ለዚህ አዋጅ አፈፃፀም ሲባል፣ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) ድንጋጌ እንደተጠበቀ ሆኖ፣ በሚከተሉት ሁኔታዎች ምክንያት አንድ ሀብት ሲተላለፍ የተገኘ ማናቸውም ዓይነት ጥቅም ወይም የደረሰ ኪሳራ ለግብር አከፋፈል ከግምት ውስጥ አይገባም፡-
   - ሀ/ ባልና ሚስት በሚፋቱበት ጊዜ የሚደረግ የሀብት ክፍፍል፤
   - ለ/ አንድ ሰው በመሞቱ ምክንያት ለውርስ አጣሪው ወይም ለወራሹ ሀብት ሲተላለፍ፤
   - ሐ/ ሀብቱ በመጥፋቱ ወይም በመውደሙ ወይም ሀብቱ ለህዝብ ጥቅም ሲባል በመንግሥት በመወሰዱ ምክንያት (ከዚህ በኋላ "የተተካው ሀብት" ተብሎ የሚጠቀስ) የተገኘው ገቢ ገንዘቡን በተቀበለው ሰው አማካኝነት ሀብቱ በጠፋ ወይም በወደመ በአንድ ዓመትጊዜ ውስጥ ወይም ባለሥልጣኑ በሚፈቅደው ተጨማሪ ጊዜ ውስጥ ተመሳሳይ ሀብት (ከዚህ በኋላ "የመተኪያ ሀብት" ተብሎ የሚጠቀስ) ለማፍራት የዋለ እንደሆነ፤ ወይም
   - መ/ ሀብቱ (ከዚህ በኋላ "የተተካው ሀብት" ተብሎ የሚጠራ) ዋጋው የሚቀንስ ሀብት የሆነ እንደሆነና ባለሀብቱ የተተካው ሀብት በጠፋ ወይም በወደመ በስድስት ወር ጊዜ ወይም ባለሥልጣኑ በሚፈቅደው ከዚህ የረዘመ ጊዜ ውስጥ ሙሉ በሙሉ ወይም በከፊል የንግድ ሥራ ገቢ ለማግኘት የሚውል ዋጋው የሚቀንስ (ከዚህ በኋላ "የመተኪያ ሀብት" ተብሎ የሚጠራ) ተመሳሳይ ሀብት ያፈራ እንደሆነ፤
2. የተተካውን ሀብት ያገኘው ሰው ይህንን ሀብት ለወደፊት በሚያስተላልፍበት ጊዜ በዚህ አዋጅ መሠረት ሊከፍል የሚገባው ግብር የሌለ ሲሆን፣ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) (ሀ) እና (ለ) ድንጋጌዎች ተፈፃሚ አይሆኑም፡፡
3. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) (ሀ) ወይም (ለ) ድንጋጌዎች ተፈፃሚ በሚሆኑበት ጊዜ ሀብቱን ያገኘው ሰው ሀብቱን የሚያስተላልፈው ሰው ሀብቱ

prescribed in a directive to be issued by the Bureau shall be liable to tax at a rate to be determined in such Directive.

2) The Bureau is empowered to prescribe by a directive

a) the amount of income to be considered as windfall profit;

b) businesses that are subject to tax levied on windfall profit;

c) the date on which such tax shall become effective;

d) the manner in which the tax is assessed and factors that need to be taken into consideration;

3/ Bureau may, taking into consideration the nature of the business, prescribe different amounts to be considered as windfall profit and rates for different types of businesses.

4/ In this Article, "windfall profit" means any unearned, unexpected, or other non-recurring gain.

Article 58. Undistributed Profit

Tax shall be paid at the rate of 10% on the net undistributed profit of a body in a tax year to the extent that it is not reinvested, in accordance with the directive to be issued by the Bureau

Article 59. Repatriated Profit

1/ A non-resident body conducting business in Ethiopia through a permanent establishment shall be liable for tax at the rate of 10% on the repatriated profit of the permanent establishment.

2/The mode of application of sub article (1) of this Article shall be determined by the regulations to be issued by the council of Regional state Regulations

በሚተላለፍበት ጊዜ ለሀብቱ ባወጣው የገንዘብ መጠን ልክ ሀብቱን እንዳገኘ ይቆጠራል፡፡

4. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) (ሐ) ወይም (መ) ድንጋጌዎች ተፈፃሚ በሚሆኑበት ጊዜ የመተኪያው ሀብት ዋጋ ከተተካው ሀብት ዋጋ የበለጠ እንደሆነ የመተኪያው ሀብት ዋጋ ሆኖ የሚወሰደው ሀብቱ በተላለፈበት ጊዜ ከተተካው ሀብት ዋጋ ላይ በብልጫ የታየው የገንዘብ መጠን ተጨምሮበት ነው፡፡
5. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) (ሐ) ወይም (መ) ድንጋጌዎች ተፈፃሚ በሚሆኑበት ጊዜ ለተተካው ሀብት የተከፈለው ዋጋ ከመተኪያው ሀብት ዋጋ የሚበልጥ ከሆነ ፤ የመተኪያው ሀብት ዋጋ ነው የሚባለው ሀብቱ በተላለፈበት ወቅት ያለው የተተካው ሀብት የተጣራ የመዝገብ ዋጋ ላይ በብልጫ የታየው የገንዘብ መጠን ተቀንሶ ነው፡፡ ነገር ግን ከዜሮ በታች መሆን የለበትም፡
6. የሀብቱን የተጣራ የመዝገብ ዋጋ ለመቀነስ ያልዋለው በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (5) መሠረት በትርፍ የታየው የገንዘብ መጠን በግብር ከፋዩ ገቢ ውስጥ መካተት አለበት፡፡
7. የተላለፈው ሀብት ዋጋው የሚቀንስ ወይም ግዙፋዊ ህልዎት የሌለው የንግድ ሥራ ሀብት የሆነ እንደሆነ፡-
   ሀ/ በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ (3) "ለሀብት ባወጣው የገንዘብ መጠን" በሚል የተመለከተው አገላለጽ የሀብቱ የተጣራ የመዝገብ ዋጋ ተደርጎ ይወሰዳል፤
   ለ/ በዚህ አንቀጽ በንዑስ አንቀጽ (4) እና (5) "ለተተካው ሀብት የተደረገ ወጪ" በሚል የተመለከተው የተተካው ሀብት የተጣራ የመዝገብ ዋጋ ተደርጎ ይወሰዳል፤

አንቀጽ 69. <u>የተላለፉ ሀብቶችን ስለመመዝገብ</u>

የአንድን ሀብት መተላለፍ ለመቀበል፣ ለመመዝገብ ወይም በሌላ በማንኛውም መንገድ መተላለፉን ለማፅደቅ በሕግ ሥልጣን የተሰጠው ማንኛውም ሰው በሀብቱ መተላለፍ ምክንያት በዚህ አዋጅ መሠረት መከፈል የሚገባው ማንኛውም ግብር መከፈሉን ሳያረጋግጥ መተላለፉን ሊቀበል፣ ሊመዘግብ ወይም ሊያፀድቅ አይችልም፡፡

<u>ምዕራፍ ሁለት</u>

<u>ሌሎች የወል ድንጋጌዎች</u>

አንቀጽ 70. <u>የተመለሰ ወጪ</u>

Article 60. <u>Other Income</u>

A person who derives any income that is not taxable under Schedule A, B, C, or the other Articles of this Schedule shall be liable for income tax at the rate of 15% on the gross amount of the income.

Article 61. <u>General Provisions Relating to Schedule 'D' Income</u>

1/ Tax under Schedule D shall not apply to:

a) an amount that is liable to tax under another Schedule; or

b) an amount that is exempt income.

2/ Tax imposed on income under this Schedule shall be a final tax on the income.

3/ If a royalty, dividend, interest, gain on disposal of a taxable asset, or income referred to in Article 60 of this Proclamation derived by a resident of Ethiopia is foreign income, the resident is allowed to reduce, but not below zero, the tax payable under this Schedule in respect of the income by the amount of any foreign tax paid in respect of the income.

4/ There shall be no carry forward of any unused foreign tax under sub-article (3) of this Article.

5/ The liability of a person for income tax under Article 50, 51, 52, 53, 54, or 55 of this Proclamation shall be discharged if a withholding agent has withheld tax from the income in accordance with Part Ten of this Proclamation.

PART SIX

<u>SCHEDULE 'E' — EXEMPT INCOME</u>

አንድ ግብር ከፋይ በአንድ የግብር ዓመት ላወጣው ወጪ ተቀናሽ የተያዘለት እንደሆነ ወይም የማይሰበሰብ ዕዳ የተሰረዘለት እንደሆነ እና በቀጣይ ግን ግብር ከፋዩ በገንዘብ ወይም በዓይነት በተቀናሽ የተያዘለትን ወጪ ወይም የተሰረዘለትን ዕዳ የሚያካክስ የገንዘብ መጠን የተቀበለ እንደሆነ ግብር ከፋዩ የተቀበለው የገንዘብ መጠን ገንዘቡን በተቀበለበት የግብር ዓመት እንደተገኘ ገቢ የሚቆጠር ሲሆን ይህም ገቢ ተቀናሽ ተደርጐለት ከነበረው ገቢ ጋር ተመሳሳይ ምድብ ይኖረዋል፡፡

አንቀጽ 71. ገቢ የሚያስገኝ ሥራ ስለማቆም

1. ማናቸውም ግብር ከፋይ፡-

ሀ/ በግብር ዓመቱ ገቢው ከመገኘቱ በፊት ካቆመው የንግድ ሥራ፣ የሥራ እንቅስቃሴ፣ ወይም ኢንቨስትመንት ገቢ ያገኘ እንደሆነ፣ እና

ለ/ ገቢው የተገኘው የንግዱ ሥራ፣ የሥራው እንቅስቃሴ ወይም ኢንቨስትመንቱ ከመቆሙ በፊት ቢሆን ኖሮ በዚህ አዋጅ መሠረት ግብር የሚከፈልበት በሚሆንበት ጊዜ፣የንግዱ ሥራ፣የሥራው እንቅስቃሴ ወይም ኢንቨስትመንቱ ገቢው በተገኘበት ጊዜ እንዳልቆመ ተቆጥሮ በገቢው ላይ ይህ አዋጅ ተፈፃሚ እንዲሆን ይደረጋል፡፡

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተመለከተውን ገቢ ለማግኘት የወጣ ወጪ በዚህ አዋጅ በሚፈቀደው መጠን በተቀናሽ ይያዛል፡፡

አንቀጽ 72. በዓይነት የተገኘ የገንዘብ መጠን

የዚህ አዋጅ አንቀጽ 12(3) እንደተጠበቀ ሆኖ፣ በዓይነት የተገኘ የገንዘብ መጠን ወይም የተፈፀመ ክፍያ ዋጋ የገንዘቡ መጠን በተገኘበት ወይም ክፍያው በተፈፀመበት ጊዜ ሀብቱ የነበረው ትክክለኛው የገበያ ዋጋ ሲሆን፣ ይህ ዋጋ በሚወሰንበት ጊዜ ሀብቱን በማስተላለፍ መብት ላይ የተጣለው ገደብ ግምት ውስጥ አይገባም፡፡

አንቀጽ 73. ወጪዎችን ስለማከፋፈል

1. የዚህ አዋጅ ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ ማናቸውም ወጪ፡-

ሀ/ ከአንድ በላይ የሆኑ የገቢ ዓይነቶችን ለማግኘት፣ ወይም

ለ/ አንድን የገቢ ዓይነት ለማግኘት እና ለሌሎች ዓላማዎች የዋለ እንደሆነ ፤ የሥራዎቹን ወይም

Article 62. Exempt Income

1/ The following amounts are exempt income for the purposes of this Proclamation:

a) subject to the limits set forth in the directive to be issued by the Bureau in regard to items specified under number (2), (3), (4) and (6) of this paragraph following benefits provided to an employee

(1) an amount paid by an employer to cover the actual cost of medical treatment of an employee;

(2) an allowance in lieu of means of transportation granted under a contract of employment;

(3) a hardship allowance;

(4) transport expenses and per diem payments to an employee travelling on a tour of duty;

(5) travelling expenses paid to an employee recruited from place other than the place of employment on joining or completion of employment, including, in the case of a foreign employee, travel expenses from and to their country of origin, but only if the travel expenses have been paid pursuant to specific provisions of the employee's contract of employment;

6. food and beverages provided for free to an employee by an employer conducting a mining, manufacturing, or agricultural business;

7. allowances paid by the Ethiopian government to employees engaged in public service in a foreign country

b) allowances paid to members and secretaries of boards of public enterprises, public bodies, or study groups established by the Federal or a State Government or City administration;

c) contributions by an employer to a pension, provident, or other retirement fund for

የወጪዎቹን አንጻራዊ ባህርይና መጠን ግምት ውስጥ በማስገባት ወጪዎቹ ምክንያታዊ በሆነ መንገድ ይከፋፈላሉ፡፡

2. የሚከተሉት የተለያዩ የገቢ ዓይነቶች ተደርገው ይወሰዳሉ፡-

ሀ/ ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ፤

ለ/ ቤትን በማከራየት የሚገኝ ገቢ፤

ሐ/ የንግድ ሥራ ገቢ፤

መ/ እያንዳንዱ ራሱን የቻለ የገቢ ዓይነት ሆኖ የሚወሰደው በሠንጠረዥ "መ" ሥር ግብር የሚከፈልበት ገቢ፤

ሠ/ ከገቢ ግብር ነፃ የሆነ ገቢ፤

አንቀጽ 74. <u>የገንዘብ ምንዛሬ</u>

1. በዚህ አዋጅ መሠረት የሚሰላ የገንዘብ መጠን በብር መገለጽ አለበት፡፡
2. የገንዘብ መጠን ከብር ውጪ በሆነ ገንዘብ የተያዘ ከሆነ፣ ለዚህ አዋጅ አፈፃፀም ሲባል የገንዘቡ መጠን በሂሣብ መዝገብ በሚመዘገብበት ጊዜ በወቅቱ የኢትዮጵያ ብሔራዊ ባንክ ባወጣው የምንዛሬ ተመን መሠረት ተሰልቶ ገንዘቡ ወደ ብር ይለወጣል፡፡
3. በውጭ ምንዛሪ በሚደረግ ግብይት የተገኘ ጥቅም ወይም የደረሰ ኪሳራ ለግብር አከፋፈል ሲባል ግብይቱ በተከናወነበት የግብር ዓመት ውስጥ እንደተገኘ ጥቅም ወይም እንደ ደረሰ ኪሳራ ሆኖ መገለጽ አለበት፡፡
4. ባለሥልጣኑ በውጭ ምንዛሪ ግብይት የደረሰ ኪሣራ ወይም የተገኘ ጥቅም የሚሰላበትን ዘዴ እና የውጭ ሀገር ገንዘብ ወደ ብር የሚቀየርበትን ሁኔታ የሚወስን መመሪያ ሊያወጣ ይችላል፡፡

<u>ክፍል ስምንት</u>

<u>ከግብር ለመሸሽ የሚደረገውን ጥረት ስለመከላከል</u>

አንቀጽ 75. <u>ገቢን መከፋፈል</u>

1. አንድ ግብር ከፋይ ግንኙነት ካለው ሰው ጋር በሚኖረው ግብይት ገቢን ለመከፋፈል ከሞከረ፣ ገቢው በመከፋፈሉ ምክንያት የሚደርሰውን የገቢ ግብር መቀነስ ለመከላከል ሲባል ባለሥልጣኑ የሁለቱን ሰዎች ገቢ እና ተቀናሽ ወጪ ሊያስተካክለው ይችላል፡፡

2. አንድ ግብር ከፋይ ገቢውን ለመከፋፈል ሞክሯል የሚባለው፡-

the benefit of an employee provided the monthly total of contributions does not exceed 15% of the monthly employment income of the employee;

d) a pension to the extent exempt from tax under the Public Servants Pension Proclamation or the Private Organisation Employees' Pension Proclamation;

e) an amount derived by the Federal, or a State or Local Government of Ethiopia, or the National Bank of Ethiopia, from activities that are incidental to official operations;

g) an amount exempt from tax to the extent provided for under a provision (referred to as an "exemption provision") in an agreement entered into by the Government of Ethiopia when the following conditions are satisfied:

(1) the agreement is for the provision of financial, technical, humanitarian, or administrative assistance to the Government; and

2) the Bureau has concurred, in writing, with the exemption provision;

a public award for outstanding performance in any field or an award granted under Article 134 of the Tax Administration Proclamation

i) an amount as compensation for personal injury or the death of another person;

J) subject to Article 56of this proclamation, a cash amount, or the value of asset, acquired by gift or inheritance, other than a gift that is employment, rental or business income

k) a scholarship or bursary for attendance at an educational institution;

l) maintenance or child support payments;

m) the income of a non-profit organisation other than business income that is not directly related to the core function of the organisation;

n) a cash indemnity allowance paid by an employer to an employee, but only to the extent

ሀ/ ግብር ከፋዩ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ ገቢውን ወይም ገቢውን የሚያስገኘውን መብት ግንኙነት ላለው ሰው ሲያስተላልፍ፤

ለ/ ግብር ከፋዩ ጥሬ ገንዘብን ጨምሮ ማናቸውንም ሀብት በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ ግንኙነት ላለው ሰው ሲያስተላልፍና ሀብቱ የተላለፈለት ሰው ከተላለፈው ሀብት ገቢ ወይም ጥቅም ሲያገኝ፤እንዲሁም ሀብቱ የተላለፈበት ምክንያት ወይም ከተላለፈባቸው ምክንያቶች አንዱ የአስተላላፊውን ወይም የተላለፈለትን ሰው ገቢ ዝቅ ለማድረግ ሲሆን ነው፡፡

3. አንድ ሰው ገቢውን ለመከፋፈል የሞከረ መሆን አለመሆኑን ለመወሰን ባለሥልጣኑ ለተላለፈው ሀብት የተሰጠውን ዋጋ (ካለ) ግምት ውስጥ ማስገባት አለበት፡፡

አንቀጽ 76. ስለ ማሸጋገሪያ ዋጋ

1. በገበያ ዋጋ መርህ ያልተደረገ ማንኛውም ግብይት ሲኖር፣ በትክክለኛ የገበያ ዋጋ የሚታየውን ትክክለኛ ገቢ፣ ጥቅም፣ ተቀናሽ፣ ኪሳራ፣ ወይም ማካካሻ ለመወሰን ባለሥልጣኑ እነዚህን ገቢዎች፣ ጥቅሞች፣ ተቀናሽ ወጪዎች፣ ኪሣራዎች ወይም ማካካሻዎች ግብይቱን ባደረጉት ወገኖች መካከል ሊያከፋፍል ወይም ሊደለድል ይችላል፡፡
2. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ተፈፃሚ በሚሆንበት ግብይት ከተዋዋዩቹ አንዱ ኢትዮጵያ ውስጥ የሚገኝና በኢትዮጵያ ግብር የመክፈል ኃላፊነት ያለበት ሲሆን እና የግብይቱ ሌላኛው ወገን ደግሞ ከኢትዮጵያ ውጭ የሚገኝ እንደሆነ ማንኛውም ክፍፍል፣ ድልድል፣ የገቢ ክፍፍል፣ ጥቅም፣ ተቀናሽ ሂሣብ፣ ኪሣራ ወይም የግብር ማካካሻ የሚደረገው ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ይሆናል፡፡
3. በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው በኢትዮጵያ ውስጥ ላለው በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት ወይም በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ሰው ከኢትዮጵያ ውጭ ላለው በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት የገቢ ወይም የወጪ ድልድል የሚደረገው ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ይሆናል፡፡
4. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) መሠረት የሚወጣው መመሪያ ሙሉ በሙሉ በኢትዮጵያ ውስጥ ለሚከናወኑ

that the allowance compensates the employee for shortfalls on money counts;

o) an amount that is specifically exempted from income tax under a law in force in Ethiopia;

p) salaries paid to domestic servants;

q) Payments made by Contractors engaged in petroleum operations to their sub-contractors.

2/ The Council of Regional state may, by regulations, exempt any income for economic, administrative, or social reasons

PART SEVEN

COMMON RULES

CHAPTER ONE

ASSETS

Article 63. Acquisition of an Asset

A person acquires an asset when legal title to the asset passes to the person, including, in the case of an asset that is a right or option, the granting of the right or option to the person.

Article 64. Disposal of an Asset

1/ A person disposes of an asset when the person has sold, exchanged, or otherwise transferred legal title to the asset, and includes when the asset is cancelled, redeemed, relinquished, destroyed, lost, expired, or surrendered.

2/ If a person creates an asset in another person being an asset that did not previously exist, the first-mentioned person shall be treated as having made a disposal of the asset to the second-mentioned person at the time the asset is created.

3/ If an asset is transmitted by succession or under a will, the deceased shall be treated as having disposed of the asset at the time the

ግብይቶችም ተፈፃሚ ሊሆን ይችላል፡፡

5. አንድ ግብር ከፋይ ለግብር ዓመቱ በሚያቀርበው የግብር ማስታወቂያ ውስጥ ግንኙነት ካላቸው ሰዎች ጋር ያደረጋቸውን ግብይቶች ዝርዝር አብሮ ማቅረብ አለበት፡፡

6. በዚህ አንቀጽ "በገበያ ዋጋ መሠረት የሚደረግ ግብይት" ማለት ግንኙነት የሌላቸው ሰዎች በገበያ ዋጋ መሠረት የሚያደርጉት ግብይት ነው፡፡

አንቀጽ 77. <u>ከግብር ለመሸሽ የሚደረጉ ዕቅዶች</u>

1. የሚከተሉት ሁኔታዎች ተፈፅመዋል ብሎ ሲያምን ባለሥልጣኑ የዚህን አንቀጽ ድንጋጌዎች ተግባራዊ ሊያደርግ ይችላል፡-

ሀ/ ከግብር ለመሸሽ የሚያስችል ዕቅድ ሲዘጋጅ ወይም ተግባራዊ ሲሆን፤

ለ/ በዕቅዱ መሠረት አንድ ሰው የግብር ጥቅም ሲያገኝ፤ እና

ሐ/ የዕቅዱን መሠረታዊ ጉዳይ ግምት ውስጥ በማስገባት በዕቅዱ የተስማማው ወይም ዕቅዱን ተግባራዊ ያደረገው ሰው ይህንን ሊያደርግ የቻለበት ብቸኛው ወይም ዋነኛው ዓላማ በዚህ ንዑስ አንቀጽ ፊደል ተራ (ለ) የተመለከተውን የግብር ጥቅም ለማግኘት ነው ብሎ ለመደምደም የሚቻል ሲሆን ነው፡፡

2. በዚህ አዋጅ ውስጥ ሌላ ተቃራኒ ድንጋጌ ቢኖርም፣ ይህ አንቀጽ ተፈፃሚ ሲሆን ባለሥልጣኑ ምንም ዓይነት የዕቅድ ስምምነት እንዳልተደረገ ወይም ስምምነቱ ተግባራዊ እንዳልተደረገ በመቁጠር ከግብር ለመሸሽ የተደረገውን ተግባር ለመከላከል ወይም ለመቀነስ አግባብነት ይኖረዋል የሚለውን ሁኔታ ግምት ውስጥ በማስገባት ግብር የመክፈል ግዴታ ያለበትን ሰው ወይም ከዕቅዱ ጋር ግንኙነት ያለውን ሰው ግብር ሊወስን ይችላል፡፡

3. በዚህ አንቀጽ መሠረት የግብር ውሳኔ የተሰጠ ሲሆን፣ ውሳኔውን ተግባራዊ ማድረግ ይቻል ዘንድ ባለሥልጣኑ የግብር ውሳኔውን አስመልክቶ ለግብር ከፋዩ ማስታወቂያዎች ይሰጣል፡፡

4. ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም

ሀ/ "ዕቅድ" የሚከተሉትን ይጨምራል፡-

1/ በፍርድ ሂደት ውስጥ ተፈፃሚ ሊሆን የሚችል ወይም የማይችል ቢሆንም ፣ ወይም በግልጽ ወይም በአንድምታ የተደረገ ቢሆንም ባይሆንም

asset is transmitted.

4/ A disposal shall include the disposal of a part of an asset.

5/ The vesting of an asset of a person (referred to as the "owner") in a liquidator, trustee-in-bankruptcy, or receiver shall not be treated as a disposal of the asset for the purposes of this Proclamation, and acts done in relation to the asset by the liquidator, trustee-in-bankruptcy, or receiver shall be treated as done by the owner.

Article 65. <u>Cost of an Asset</u>

1/ Subject to this Article, the cost of an asset (other than a business intangible) of a person shall be the total of the following amounts:

a) the total consideration given by the person for the asset, including the fair market value of any consideration in kind determined at the time the asset is acquired and, if the asset is constructed, produced, or developed, the cost of construction, production, or development;

b) any incidental expenditure incurred by the person in acquiring or disposing of the asset;

c) any expenditure incurred by the person to install, alter, renew, reconstruct, or improve the asset.

2/ Subject to this Article, the cost of a business intangible is:

a) in relation to a business intangible referred to in paragraph (a), (b), or (c) of the definition of "business intangible" in Article 25(7) of this Proclamation, the total expenditure incurred by the person in acquiring, creating, improving, and renewing the intangible, and any incidental expenditure incurred in acquiring or disposing of the intangible; or

b) in relation to a business intangible referred to in paragraph (d) of the definition of "business intangible" in Article 25(7) of this

፣ ስምምነትን ፣ ማመቻቸትን፣ ቃል ኪዳን መግባትን፣ ወይም አንድን ነገር ለመፈፀም መስማማትን፤

2/ ማንኛውንም ዕቅድ፣ ወይም ሀሳብ ማቅረብ፣ የአንድን ድርጊት ሂደት ወይም የአንድን ድርጊት አፈፃፀም ፡፡

ለ/ "የግብር ጥቅም" ማለት፡-

1/ ማንኛውም ሰው ሊከፍል የሚገባውን ግብር መቀነስ፤

2/ የአንድን ሰው ግብር የመክፈል ኃላፊነት ማዘግየት፤ ወይም

3/ ሌላ ማንኛውም ከግብር ለመሸሽ የሚከናወን ድርጊት ነው፡፡

ክፍል ዘጠኝ

አስተዳደራዊና የሥነ-ሥርዓት ድንጋጌዎች

አንቀጽ 78. የታክስ አስተዳደር አዋጅ ተፈፃሚነት

የዚህ ክፍል ድንጋጌዎች እንደተጠበቁ ሆነው፣ ይህንን አዋጅ ለማስተዳደር የክልሉ ታክስ አስተዳደር አዋጅ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

አንቀጽ 79. መዝገብ ስለመያዝ

1. የንግድ ሥራ ገቢ ግብር የመክፈል ኃላፊነት ያለባቸው የደረጃ "ሀ" ግብር ከፋዮች በፋይናንስ ሪፖርት አቀራረብ ደረጃዎች መሠረት የተዘጋጁ የሂሳብ መዝገቦችን የመያዝ ግዴታ ያለባቸው ሲሆን፤ በተለይም የሚከተሉትን መዛግብት መያዝ አለባቸው፡-

ሀ/ ቋሚ ሀብቶች የተገዙበትን ቀን፣ የተገዙበትን ዋጋ፣ ሀብቱን ለማሻሻል የወጣውን ወጪ እና የሀብቱን የወቅቱን የተጣራ የመዝገብ ዋጋ የሚያሳይ ሰነድን ጨምሮ የንግድ ሥራውን ሀብትና ዕዳ የሚያሳይ መዝገብ፤

ለ/ ከግብር ከፋዩ ንግድ ሥራ ጋር በተያያዘ በየቀኑ የተገኘውን ማናቸውንም ገቢ እና ወጪ የሚያሳይ ሰነድ፤

ሐ/ ከንግድ ሥራው ጋር በተያያዘ የንግድ ዕቃዎችን ግዢና ሽያጭ እንዲሁም በግብር ከፋዩ የተሰጡ እና የተገኙ አገልግሎቶችን በተመለከተ የሚከተሉትን የሚያሳይ ሰነድ፤

1/ ለገቢያ የዋሉትን ወይም የተቀበላቸውን የንግድ ዕቃዎች እና የተሰጠውን ወይም የተገኘውን አገልግሎት ዝርዝር፣

Proclamation, the amount of the expenditure.

3/ The cost of an asset acquired by way of gift in the circumstances specified in Article 81(2) of this Proclamation shall be the fair market value of the asset at the time of the acquisition.

4/ The cost of an asset shall not include any amount allowed as deduction under this Proclamation.

5/ The cost of an asset of a person shall include any amount given by the person for the grant of an option to acquire the asset.

6/ The cost of an asset of a person shall not be reduced by an impairment write down in relation to the asset made in the financial accounts of the person.

7/ If a person disposes of a part of an asset, the cost of the asset shall be apportioned between the part of the asset retained and the part disposed of in accordance with their respective fair market values determined at the time the person acquired the asset.

8/ The cost of an asset of a person shall not include the amount of any grant, subsidy, rebate, commission, or other financial assistance received or receivable by a person in respect of the acquisition of the asset, except to the extent to which the amount is included in the business income of the person taxable under this Proclamation.

9/ The Regional Administrative Council may make regulations to provide further rules for determining the cost of an asset.

Article 66. Net Book Value of a Business Asset

1/ Subject to sub-article (2) of this Article, the net book value of a business asset of a taxpayer is the cost of the asset reduced by any deductions allowed to the taxpayer in respect of the asset under Article 25(1) of this Proclamation, or that would have been allowed but for Article 25(4) of this Proclamation.

2/ If Article 65(7) of this Proclamation applies to a business asset of a taxpayer, the net book value of the asset is the cost apportioned to the asset under that Article reduced by any deductions allowed to the taxpayer in respect of the asset under Article 25(1) of this Proclamation, or that would have

2/ ከግብር ከፋዩ ላይ የንግድ ዕቃዎችን ወይም አገልግሎቶችን የገዙ ወይም ለግብር ከፋዩ ያቀረቡ ሰዎችን ስም እና የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥር (እንደ ሁኔታው)፣

3/ የአቅራቢውን የግብር ከፋይ መለያ ቁጥር የያዙ አስቀድሞ ቁጥር የተሰጣቸው ደረሰኞችን፣

መ/ በግብር ዓመቱ መጨረሻ በግብር ከፋዩ እጅ የሚገኙ የንግድ ዕቃዎችን ዓይነት፣ መጠንና ዋጋ እና የዋጋ መገመቻ ዘዴን የሚያሳይ ሰነድ፤

ሠ/ የግብር ከፋዩን የግብር ኃላፊነት ለመወሰን የሚያስችል ሌላ ማንኛውም ሰነድ፡፡

2. የንግድ ሥራ ገቢ ግብር የመክፈል ኃላፊነት ያለባቸው የደረጃ "ለ" ግብር ከፋዮች የሚከተሉትን ሰነዶች የመያዝ ግዴታ አለባቸው፡-

ሀ/ የየቀኑን ገቢ እና ወጪ የሚያሳይ መዝገብ፤

ለ/ ሁሉንም ግዥዎችና ሽያጮችን የሚያሳይ መዝገብ፣

ሐ/ የደመወዝንና የአበሎች መዝገብ፤

መ/ የግብር ከፋዩን የግብር ኃላፊነት ለመወሰን የሚያስችል ሌላ ማንኛውም አግባብነት ያለው ሰነድ፤

3. የደረጃ "ሐ" ግብር ከፋዮች የመስተዳደር ምክር ቤት በሚያወጣው ደንብ በሚወሰነው መሠረት ጠቅላላ የሽያጭ ገቢያቸውን የሚያሳይ ወይም ሌላ አስፈላጊ መዝገብ ሊይዙ ይችላሉ፡፡

4. በዚህ አዋጅ ሠንጠረዥ "ለ" መሠረት ግብር የመክፈል ኃላፊነት ያለበት የደረጃ "ሀ"ወይም"ለ" ግብር ከፋይ የሚከተሉትን ሰነዶች የመያዝ ግዴታ አለበት፡-

ሀ/ ከኪራይ የተቀበለውን ገቢ የሚያሳይ ሰነድ፤

ለ/ ከቤቱ ጋር በተያያዘ ለመንግሥት ወይም ለከተማ አስተዳደር የተከፈሉትን ክፍያዎች የሚያሳይ ሰነድ፤

ሐ/ የዚህ አዋጅ አንቀጽ 15 (5) (ለ) ተፈፃሚ በማሆንበት ሁኔታ ካልሆነ በስተቀር፣ ከቤቱ ጋር ተያይዞ የሚወጣውን ማንኛውንም ወጪ የሚያሳይ ሰነድ፤

መ/ የሚከራየው ሕንፃ የተገኘበትን ቀን፣ ሕንፃው የተገኘበትን ዋጋ፣ ሕንፃውን ለማሻሻል የወጣውን

been allowed but for Article 25(4) of this Proclamation, that relate to the cost apportioned to the asset under Article 65(7) of this Proclamation.

Article 67. Consideration for the Disposal of an Asset

1/ The consideration for the disposal of an asset by a person is the total amount received or receivable by the person for the asset, including the fair market value of any consideration-in-kind determined at the time of disposal.

2/ If an asset is disposed of by way of gift, other than as a donation to a non-profit organisation, the consideration for the disposal shall be the fair market value of the asset at the time of the disposal.

3/ The consideration for the disposal of an asset by a person includes the consideration for the grant of an option in relation to the disposal of the asset, but only if the person has not been subject to tax in respect of any gain made on the grant of the option.

4/ If an asset has been lost or destroyed by a person, the consideration for the asset includes any compensation, indemnity, or damages received or receivable by the person as a result of the loss or destruction, including amounts received or receivable:

a) under an insurance policy, indemnity, or other agreement;

b) under a settlement; or

c) as a consequence of a judicial decision.

5/ If two or more assets are disposed of by a person in a single transaction and the consideration for each asset is not specified, the total consideration shall be apportioned among the assets disposed of in proportion to their respective fair market values determined at the time of the disposal.

ወጪ እና የህንፃውን የወቅቱን የተጣራ የመዝገብ ዋጋ የሚያሳይ ሰነድ፤

ሠ/ ቤቱን በሚመለከት የተደረገ ማንኛውንም የተከራይ አከራይ ስምምነት የሚያሳይ ሰነድ፤

5. በዚህ አዋጅ አንቀጽ 56 መሠረት ግብር የመክፈል ኃላፊነት ያለበት ግብር ከፋይ ግብር የሚከፈልበት ሀብት የተገኘበትን ቀን፣ የተገኘበትን ዋጋ እና ሀብቱን ለማሻሻል የወጣ ሌላ ማንኛውንም ወጪ፣ ሀብቱ በሚተላለፍበት ጊዜ የተቀበለውን ገቢ የሚያሳይ መዝገብ

6. ግብር ከፋዩ አንድ ወጪ በተቀናሽነት እንዲያዝለት ወይም በአንድ ሀብት ዋጋ ውስጥ እንዲካተትለት የሚያስችለውን የሰነድ ማስረጃ ማቅረብ ያልቻለ እንደሆነ ባለሥልጣኑ የሚከተሉትን ላይፈቅድ ይችላል፡-

ሀ/ ወጪ በተቀናሽነት እንዲያዝ፤

ለ/ አንድ ወጪ በአንድ ሀብት ዋጋ ውስጥ እንዲካተት፤

7/ ባለሥልጣኑ ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም የሚያግዙ መመሪያዎችን ያወጣል፡፡

አንቀጽ 80 . <u>ግብርን ስለማሳወቅ</u>

1. አንድ ተቀጣሪ በአንድ ወር ውስጥ ከአንድ በላይ ለሆኑ ቀጣሪዎች የማይሰራ ወይም ግብርን ቀንሶ ገቢ የማድረግ ግዴታ ያለበት ካልሆነ በስተቀር ግብሩን የማስታወቅ ግዴታ የለበትም፡፡
2. አንድ ተቀጣሪ በአንድ ወር ውስጥ ከአንድ በላይ ቀጣሪዎች ያሉት ወይም ከራስ ገቢ ላይ ግብር ቀንሶ የመያዝ ግዴታ ያለበት እንደሆነ፣ ተቀጣሪው ከየሦስት ወሩ መጨረሻ በኋላ ባሉት 30 ቀናት ውስጥ የግብር ማስታወቂያ ማቅረብ ይኖርበታል፡፡
3. አንድ ተቀጣሪ ግብር የማሳወቅ ግዴታ የሌለበት ሲሆን ቀጣሪው በአንቀጽ 90 መሠረት ለተቀጣሪው የሚሰጠው ግብር ተቀንሶ ቀሪ መሆኑን የሚያሳየው ደረሰኝ ለዚህ አዋጅና ለታክስ አስተዳደር አዋጅ ዓላማ ሲባል ቀጣሪው በየወሩ መክፈል በሚኖርበት ግብር ላይ እንደተሰጠ የግብር ውሳኔ ተደርጎ ይወሰዳል፡፡
4. የደረጃ “ሀ” እና “ለ” ግብር ከፋዮች የግብር ዓመቱን ግብር የሚያሳውቁት በሚከተሉት ጊዜያት ውስጥ ይሆናል፡-

ሀ/ የደረጃ “ሀ” ግብር ከፋዮች የግብር ዓመቱ ከተጠናቀቀበት ጊዜ አንስቶ ባሉት የአራት

6/ If a taxpayer is unable to provide documentary evidence of the consideration for the disposal of an asset, the consideration shall be the fair market value of the asset at the time of disposal.

Article 68. <u>Deferral of Recognition of Gain or Loss</u>

1/ For the purposes of this Proclamation and subject to sub-article (2) of this Article, no gain or loss shall be taken to arise on the disposal of an asset:

a) between spouses as part of a divorce settlement;

b) by reason of the transmission of the asset on the death of a person to an executor or beneficiary;

c) by reason of the loss or destruction, or compulsory acquisition of the asset (referred to as the “replaced asset”) if the consideration for the disposal is reinvested by the recipient in an asset of a like kind (referred to as a “replacement asset”) within one year of the disposal or within such further period as the Authority shall allow; or

d) if the asset is a depreciable asset (referred to as the “replaced asset”) and the person acquires a depreciable asset of a like kind to be wholly used to derive amounts included in business income (referred to as the “replacement asset”) within six months after the disposal or within such further period as the Authority allows.

2/ Sub-article (1)(a) or (b) of this Article shall not apply if the person acquiring the asset will not be subject to tax under the Proclamation in respect of a subsequent disposal of the asset.

3/ If sub-article (1)(a) or (b) of this Article applies, the person acquiring the asset shall

ወራት ጊዜ ውስጥ፤

ለ/ የደረጃ "ለ" ግብር ከፋዮች የግብር ዓመቱ ከተጠናቀቀበት ጊዜ አንስቶ ባሉት የሁለት ወራት ጊዜ ውስጥ፤

5. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (4) መሠረት የሚቀርብ የግብር ማስታወቂያ የሚከተሉትን መያዝ ይኖርበታል፡-

ሀ/ ለደረጃ "ሀ" ግብር ከፋዮች፣ የግብር ከፋዩን የግብር ዓመቱን ትርፍና ኪሳራ መግለጫ እና የሃብትና ዕዳ መግለጫ፤ ወይም

ለ/ ለደረጃ "ለ" ግብር ከፋዮች፣ የግብር ከፋዩን የግብር ዓመቱን የትርፍና ኪሳራ የሂሳብ መግለጫ፤

6. የደረጃ "ሐ" ግብር ከፋይ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 81(4) በተወሰነው ጊዜ ውስጥ የግብር ማስታወቂያውን ማቅረብ አለበት፡፡

7. ካገኘው ገቢ ላይ ግብሩ ተቀናሽ የተደረገ በመሆኑ ምክንያት ነፃ ካልተደረገ በስተቀር የሠንጠረዥ "መ" ገቢ ያለው ግብር ከፋይ በግብር ዓመቱ ገቢውን ያስገኘው ግብይት ከተደረገ ጀምሮ ባሉት ሁለት ወራት ውስጥ የግብር ማስታወቂያ የማቅረብ ግዴታ አለበት

አንቀጽ 81. <u>ግብርን ስለመክፈል</u>

1. አንድ ተቀጣሪ ለወሩ መክፈል የሚኖርበት ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ ግብር የመክፈያ ጊዜ ግብር ከፋዩ የሦስት ወሩን የግብር ማስታወቂያ የሚያቀርብበት ጊዜ ነው፡፡

2. የደረጃ "ሀ" ወይም "ለ" ግብር ከፋዮች ዓመታዊ ገቢያቸውን ማስታወቅ ባለባቸው ጊዜ በግብር ዓመቱ ሊከፍሉት የሚገባውን ግብር ከፋዮቹ መክፈል አለባቸው፡፡

3. የዚህ አዋጅ አንቀጽ 80 (7) የሚመለከተው ግብር ከፋይ ግብር መክፈያ ጊዜ ግብይቱን አስመልክቶ የግብር ማስታወቂያ መቅረብ የሚኖርበት ጊዜ ይሆናል፡፡

4. የደረጃ "ሐ" ግብር ከፋይ በዚህ አዋጅ ሥር በሚወጣ ደንብ መሠረት ለእያንዳንዱ በጀት ዓመት ከሐምሌ 1 ቀን እስከ ሐምሌ 30 ቀን ባለው ጊዜ ውስጥ ግብሩን መክፈል ይኖርበታል፡፡

አንቀጽ 82. <u>ዕቃዎች ወደ ሀገር በሚገቡበት ጊዜ በቅድሚያ ስለሚከፈል ግብር</u>

1. የሠንጠረዥ "ሐ" ግብር ከፋይ ለንግድ የሚውሉ

be treated as acquiring the asset for an amount equal to the cost of the asset for the person disposing of the asset at the time of the disposal.

4/ If sub-article (1)(c) or (d) of this Article applies and the cost of the replacement asset exceeds the consideration for the replaced asset, the cost of the replacement asset shall be the cost of the replaced asset at the time of disposal increased by the amount of the excess.

5/ If sub-article (1)(c) or (d) of this Article applies and the consideration received for the replaced asset exceeds the consideration given for the replacement asset, the cost of the replacement asset shall be the net book value of the replaced asset at the time of disposal reduced by the amount of the excess, but not below zero.

6/ Any part of the excess under sub-article (5) of this Article that is not used to reduce the net book value of the asset shall be included in the income of the person.

7/ If the asset disposed of is a depreciable asset or business intangible, the reference:

a) in sub-article (3) of this Article to the "cost of the asset", shall be treated as a reference to the net book value of the asset; and

b) in sub-articles (4) and (5) of this Article to the "cost of the replaced asset", shall be treated as a reference to the net book value of the replaced asset.

Article 69. <u>Registration of Transferred Assets</u>

Any person authorised by law to accept, register, or in any way approve the transfer of an asset shall not accept, register, or approve the transfer unless satisfied that any tax payable under this Proclamation in respect of the transfer has been paid.

ዕቃዎችን ወደ ሀገር ሲያስገባ የዕቃዎቹን የጉምሩክ ዋጋ፣ የመድን አረቦንና የማጓጓዣ ወጪ 3% (ሦስት በመቶ) የንግድ ሥራ ገቢ ግብር በቅድሚያ ለባለሥልጣኑ ይከፍላል፡፡

2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት መከፈል የሚኖርበት ግብር የሚከፈለው ዕቃዎቹ ከጉምሩክ ቁጥጥር ከመውጣታቸው በፊት ሆኖ፣ ይህም ግብር ግብር ከፋዩ ዕቃዎቹን ወደ ሀገር ውስጥ የማስገባቱ ተግባር በተከናወነበት የግብር ዓመት ከግብር ከፋዩ ላይ ከሚፈለገው ዓመታዊ የንግድ ሥራ ግብር ዕዳ ጋር ይካካሳል፡፡

3. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) መሠረት ሊካካስ የሚችለው በአንድ የግብር ዓመት በየጊዜው የተከፈለው የግብር መጠን ግብር ከፋዩ በግብር ዓመቱ መክፈል ከሚኖርበት የንግድ ሥራ ገቢ ግብር ዕዳ የበለጠ እንደሆነ፣ በልዩነት የታየው የገንዘብ መጠን በታክስ አስተዳደር አዋጅ አንቀጽ 49 መሠረት ሥራ ላይ ይውላል፡፡

4. ለዚህ አንቀጽ አፈፃፀም "ለንግድ የሚውሉ ዕቃዎች" የሚለው ሀረግ ቢሮው በሚያወጣው መመሪያ ትርጉም የሚሰጠው ይሆናል፡፡

አንቀጽ 83. ግብርን በየጊዜው መክፈል

1) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) እንደተጠበቀ ሆኖ፣ የሠንጠረዥ "ሐ" ግብር ከፋይ በግብር ዓመቱ ውስጥ 6ኛውን ወር ተከትሎ እስከሚመጣው ወር የመጨረሻ ቀን ድረስ የንግድ ሥራ ገቢ ግብሩን በከፊል ለመክፈል ይችላል፡፡

2) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) እና (4) እንደተጠበቁ ሆኖ ፣ አንድ ግብር ከፋይ በአንድ የክፍያ ጊዜ መክፈል የሚችለው ከፊል ግብር ባለፈው የግብር ዓመት የተከፈለውን የንግድ ሥራ ገቢ ግብር ግማሽ ይሆናል፡፡

3) ግብር ከፋዩ ባለፈው የግብር ዓመት የንግድ ሥራ ገቢ ግብር የመክፈል ኃላፊነት ያልነበረበት ከሆነ በከፊል የሚከፈለው የግብር መጠን በጣም ቅርብ በነበረው የግብር ዓመት የነበረው የንግድ ሥራ ገቢ ግብር ግማሽ ይሆናል፡፡

4) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) መሠረት በአንድ ግብር ከፋይ በከፊል ሊከፈል ከሚገባው ግብር ላይ፣ ግብር ከፋዩ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 82 መሠረት

CHAPTER TWO

OTHER COMMON RULES

Article 70. Recovered Expenditure

If a taxpayer has been allowed a deduction for an expenditure incurred, or bad debt written off, in a tax year and, subsequently, the taxpayer has received, in cash or in kind, any amount as a reimbursement or recovery of, or an indemnity for the expenditure or bad debt, the amount received shall be treated as income derived by the taxpayer in the tax year in which it is received and the income shall have the same character as the income to which the deduction related.

Article 71. Cessation of Income Earning Activity

1/ When:

a) any amount is derived by a taxpayer in a tax year from a business, activity, or investment that had ceased before the amount was derived; and

b) if the amount had been derived before the business, activity, or investment ceased it would have been income subject to tax under this Proclamation, this Proclamation shall apply to the amount on the basis that the business, activity, or investment had not ceased at the time the amount was derived.

2/ An expense incurred to derive an amount to which sub-article (1) of this Article applies shall be deductible to the extent allowed under the Proclamation.

Article 72. Amounts in Kind

Subject to Article 12(4) of this Proclamation, the value of an amount derived or incurred as a benefit-in-kind shall be the fair market value

የከፈለው የቅድሚያ ክፍያ ወይም ደግሞ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 87 መሠረት የተከፈለው ግብር ተቀናሽ የሚደረግ ሲሆን፣ ተቀናሽ ተደርጐ የሚቀረው ከዜሮ በታች ሊሆን አይችልም፡፡

5) ግብር ከፋዩ በግብር ዓመቱ በዚህ አንቀጽ መሠረት በከፊል የከፈለው ግብር በግብር ዓመቱ መክፈል ካለበት የንግድ ሥራ ገቢ ግብር ጋር ይካካሳል፡፡

6) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (5) መሠረት ሊካካስ የሚችለው ግብር ከፋዩ በአንድ የግብር ዓመት በከፊል የከፈለው የግብር መጠን በዓመቱ መክፈል ከሚኖርበት የገቢ ግብር የበለጠ እንደሆነ፤ በልዩነት የታየው የገንዘብ መጠን በክልሉ ታክስ አስተዳደር አዋጅ አንቀጽ 49 መሠረት ሥራ ላይ ይውላል፡፡

7) በዚህ አንቀጽ "የንግድ ሥራ ገቢ ግብር" የሚለው አገላለጽ "የኪራይ ገቢ ግብር" የሚለውን አገላለጽ አካቶ ይህ አንቀጽ ለሠንጠረዥ "ለ" ግብር ከፋይም ተፈፃሚነት ሊኖረው ይችላል፡፡

8) በዚህ አንቀጽ "ከፋፍሎ የመክፈያ ጊዜ" ማለት የግብር ከፋዩ የግብር ዓመት በሚመለከት በግብር ዓመቱ ውስጥ የመጀመሪው ስድስት ወር የሚያበቃበት መጨረሻ ቀን ነው፡፡

ክፍል አሥር

ከተከፋይ ሂሳብ ላይ ግብርን ቀንሶ ስለማስቀረት

አንቀጽ 84 ከመቀጠር ከሚገኝ ገቢ ላይ ግብርን ቀንሶ ማስቀረት

1. የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) እንደተጠበቀ ሆኖ፣ ማንኛውም ቀጣሪ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 10 መሠረት ከመቀጠር የሚገኝ ግብር የሚከፈልበትን ገቢ ለተቀጣሪው በሚከፍልበት ጊዜ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 11 በተደነገገው መሠረት ተፈፃሚ በሚሆነው የግብር መጣኔ መሠረት በእያንዳንዱ የክፍያ ጊዜ መከፈል የሚኖርበትን የገቢ ግብር ከጠቅላላው ክፍያ ላይ ቀንሶ የማስቀረት ግዴታ አለበት፡፡
2. ቀጣሪው ተቀጣሪው ከአንድ በላይ የሆነ ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ እንዳለው ያወቀና ሌላው ቀጣሪ ወይም ሌሎቹ ቀጣሪዎች በጠቅላላው የተቀጣሪው ገቢ ላይ ተመስርተው የገቢ ግብሩን ቀንሰው እንደማያስቀሩ ያወቀ እንደሆነ ቀጣሪው የተቀጣሪውን ገቢ በማጠቃለል የገቢ ግብር ቀንሶ የማስቀረት ግዴታ አለበት፡፡

of the benefit at the time that the benefit is derived or incurred and determined ignoring any restriction on transfer.

Article 73. Apportionment of Expenditures

1/ Subject to this Proclamation, an expenditure relating to:

a) the derivation of more than one class of income; or

b) the derivation of a class of income and to some other purpose, shall be apportioned on any reasonable basis taking account of the relative nature and size of the activities or purposes to which the expenditure relates.

2/ The following shall be treated as a separate class of income:

a) employment income;

b) income from the rental of buildings;

c) business income;

d) each amount taxable under Schedule D is a separate class of income; and

e) Exempt income.

Article 74. Currency Translation

1/ An amount taken into account under this Proclamation shall be expressed in Birr.

2/ If an amount is in a currency other than Birr, the amount shall be translated to Birr at the National Bank of Ethiopia exchange rate applying between the foreign currency and Birr on the date the amount is taken into account for the purposes of this Proclamation.

3/ All gains and losses arising from transactions in foreign exchanges shall be brought to account for tax purposes as additions to taxable income or deductible losses in the tax year in which they are realised.

3. ቀጣሪው ለተቀጣሪው ከሚከፍለው ከመቀጠር የሚገኝ ገቢ ላይ ግብር ቀንሶ የማስቀረት ግዴታው ለሠራተኛው ከሚፈፅማቸው ክፍያዎች ላይ በቀጣሪው ተቀናሽ መደረግ ካለባቸው ሌሎች ግዴታዎች ቅድሚያ ይኖረዋል፡፡

አንቀጽ 85. <u>በኢትዮጵያ ነዋሪ ላልሆኑ ሰዎች ከሚፈፀሙ ክፍያዎች ላይ ግብርን ቀንሶ ማስቀረት</u>

1) የኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ሰው እና በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው በኢትዮጵያ ያለው በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት በኢትዮጵያ ነዋሪ ላልሆነ ሰው የትርፍ ድርሻ ፣ የንዑስ ሥራ ተቋራጭ ክፍያ ፣ የወለድ ፣ የሮያሊቲ፣ የሥራ አመራር ክፍያ ፣ የቴክኒካል ክፍያ ፣የመድን አረቦን፣ ወደ ውጭ የሚላክ ትርፍ ወይም የሌሎች ገቢዎች ክፍያ የፈፀመ እንደሆነ እንደአግባብነቱ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 37(4) ፣ 49(2)፣52፣53፣ 54፣58 ፣59 ወይም 60 በተደነገገው የግብር መጣኔ መሠረት በኢትዮጵያ ነዋሪ ላልሆነው ሰው ከሚፈፅመው ጠቅላላ ክፍያ ላይ የገቢ ግብር ቀንሶ መያዝ አለበት፡፡
2) የኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ሰው እና በኢትዮጵያ በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት ያለው ነዋሪ ያልሆነ ሰው በኢትዮጵያ ነዋሪ ላልሆነ አዝናኝ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 51 መሠረት ግብር የሚከፈልበት ክፍያ የፈፀመ እንደሆነ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 51 (1) በተደነገገው የግብር መጣኔ መሠረት ለአዝናኙ ከሚፈፅመው ጠቅላላ ክፍያ ላይ የገቢ ግብር ቀንሶ መያዝ አለበት፡፡
3) በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ሰው ያልተከፋፈለ ትርፍ ያለው እንደሆነ ከዚህ ትርፍ ላይ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 58 በተደነገገው መሠረት ግብሩን ቀንሶ መያዝ አለበት፡፡

አንቀጽ 86 . <u>ከትርፍ ድርሻ፣ ካልተከፋፈለ ትርፍ፣ከወለድ እና ከሮያሊቲ ክፍያዎች ላይ ግብር ቀንሶ ማስቀረት</u>

1) በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ሰው እና በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 52 መሠረት ግብር የሚከፈልበት የሮያሊቲ ክፍያ በሚፈፅምበት ጊዜ በዚያው አንቀጽ በተወሰነው መጣኔ መሠረት ግብሩን ከጠቅላላው ክፍያ ላይ ቀንሶ ማስቀረት አለበት፡፡
2) በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ድርጅት እንደ አግባብነቱ በዚህ አዋጅ አንቀጽ 53 ወይም አንቀጽ 58 መሠረት

4/ The Authority may issue a Directive providing for the translation of amounts in a foreign currency to Birr.

<u>PART EIGHT</u>

<u>ANTI-AVOIDANCE</u>

Article 75. <u>Income Splitting</u>

1/ If a taxpayer attempts to split income with a related person, the Authority shall adjust the income and tax credits of both persons to prevent any reduction in tax payable as a result of the splitting of income.

2/ A taxpayer shall be treated as having attempted to split income when:

a) the taxpayer transfers income or the right to income, directly or indirectly, to a related person; or

b) the taxpayer transfers property, including money, directly or indirectly, to a related person with the result that the related person receives or enjoys the benefit of the income from that property, and the reason or one of the reasons for the transfer is to lower the total tax payable upon the income of the transferor and the transferee.

3/ In determining whether a person has attempted to split income, the Authority shall consider the value, if any, given for the transfer.

Article 76. <u>Transfer Pricing</u>

1/ The Authority may, in respect of any transaction that is not an arm's length transaction, distribute, apportion, or allocate income, gains, deductions, losses, or tax credits between the parties to the transaction as is necessary to reflect the income, gains, deductions, losses, or credits that would have

ግብር የሚከፈልበት የትርፍ ድርሻ ክፍያ ወይም ያልተከፋፈለ ትርፍ በኢትዮጵያ ነዋሪ ለሆነ ሰው ሲፈፅም ወይም ሲይዝ በዚያው አንቀጽ በተወሰነው መጣኔ መሠረት ግብር ቀንሶ የማስቀረት ግዴታ አለበት፡፡

3) በኢትዮጵያ ነዋሪ የሆነ ሰው ወይም በኢትዮጵያ ነዋሪ ያልሆነ ሰው በቋሚነት የሚሠራ ድርጅት በዚህ አዋጅ አንቀጽ 54 ወይም 59 መሠረት ግብር የሚከፈልበት ወለድ ወይም ወደ ውጭ የሚላክ ትርፍ የከፈለ ወይም ያልተከፋፈለ ትርፍ እንደሆነ በዚያው አንቀጽ በተወሰነው የግብር መጣኔ መሠረት ግብሩን ቀንሶ የማስቀረት ግዴታ አለበት፡፡

አንቀጽ 87. <u>በሀገር ውስጥ ከሚፈፀሙ ክፍያዎች ላይ ግብር ቀንሶ ስለማስቀረት</u>

1) ከጥቃቅን ኢንተርፕራይዝ በስተቀር ድርጅት፣ የመንግሥት መስሪያ ቤት፣ ለትርፍ ያልተቋቋመ ድርጅት ወይም መንግስታዊ ያልሆነ ድርጅት እንዲሁም ባለሥልጣኑ በሚያወጣው መመሪያ ግብር ቀንሰው እንዲያስቀሩ ኃላፊነት የተሰጣቸው ግብር ከፋዮች ለሚከተሉት ግብይቶች ከሚፈፅሙት ጠቅላላ ክፍያ ላይ 2% (ሁለት በመቶ) ግብር ቀንሰው የማስቀረት ግዴታ አለባቸው፡-

ሀ/ በኢትዮጵያ ውስጥ በአንድ ግዥ ወይም በአንድ የዕቃ አቅርቦት ውል ከብር 10,000 ብር (አሥር ሺህ) በላይ ለሆነ የዕቃ አቅርቦት ለሚፈፀም ክፍያ፣

ለ/ በኢትዮጵያ ውስጥ በአንድ የአገልግሎት ውል ከብር 3,000 ብር (ሶስት ሺህ ብር) በላይ በሚፈፀም ክፍያ፣

2) ዕቃዎች ወይም አገልግሎቶች በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ከተመለከተው ገንዘብ በሚያንስ መጠን ተነጣጥለው ሲቀርቡና እነዚህ ዕቃዎች ወይም አገልግሎቶች በመደበኛው አሰራር በአንድ አቅርቦት እንደሚቀርቡና ለአቅርቦቱ የሚከፈለው ገንዘብም በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ከተወሰነው የገንዘብ መጠን እንደሚበልጥ የሚገመት ከሆነ፣ የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

3) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (2) ተፈፃሚ በሚሆንበት ጊዜ፣ ባለሥልጣኑ ያልተከፈለውን

been realised in an arm's length transaction.

2/ If a party to a transaction to which sub-article (1) of this Article applies is located in, and subject to tax in, Ethiopia and another party to the transaction is located outside Ethiopia, any distribution, apportionment, or allocation of income, gains, deductions, losses, or tax credits shall be made in accordance with a Directive issued by the Bureau .

3/ The allocation of income and deductions to a permanent establishment in Ethiopia of a non-resident or to a permanent establishment of a resident of Ethiopia outside the Ethiopia shall be made in accordance with a Directive issued by the Bureau.

4/ The Directive referred to in sub-article (2) of this Article may apply also to transactions that take place wholly in Ethiopia.

5/ A taxpayer shall include details of transactions with related persons during a tax year with the taxpayer's tax declaration for the year.

6/ In this Article, "arm's length transaction" means a transaction between independent persons who are dealing at arm's length with each other.

Article 77. <u>Tax Avoidance Schemes</u>

1/ This Article shall apply when the Authority is satisfied that:

a) a scheme has been entered into or carried out;

b) a person has obtained a tax benefit in connection with the scheme; and

c) having regard to the substance of the scheme, it would be concluded that a person, or one of the persons, who entered into or carried out the scheme did so for the sole or dominant purpose of enabling the person to obtain the tax benefit referred to in paragraph

የግብር መጠን በመወሰን እና የጽሁፍ ማስታወቂያ በመስጠት ያልተከፈለውን ተቀንሶ መያዝ የነበረበትን ግብር ከአቅራቢው ወይም ከገዥው ላይ ለማስከፈል ይችላል፡፡

4) የዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) ተፈፃሚ የሚሆንበት አቅራቢ ግብር ቀንሶ ለሚያስቀረው ሰው የታክስ ከፋይ መለያ ቁጥሩን ያልሰጠ እንደሆነ ግብሩን ቀንሶ የማስቀረት ግዴታ ያለበት ሰው ከሚፈፅመው ጠቅላላ ክፍያ ላይ 30% (ሰላሳ በመቶ) ቀንሶ የማስቀረት ግዴታ አለበት፡፡

5) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (4) መሠረት ተይዞ የሚከፈለው ግብር፡-

ሀ/ አቅራቢው ከአቅርቦቱ የሚያገኘውን ገቢ በተመለከተ የመጨረሻ ግብር ይሆናል፤

ለ/ በመመሪያ ወይም በአስተዳደራዊ ውሳኔ ቀሪ ሊደረግ አይችልም፤

6) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) የተወሰነውን የገንዘብ መጠን ቢሮው በመመሪያ ሊለውጠው ይችላል፡፡

አንቀጽ 88 ከግብር ነፃ በሆኑ ገቢዎች ላይ ግብር ተቀንሶ የማይያዝ ስለመሆኑ

በዚህ ምዕራፍ መሠረት ግብር ቀንሶ የመያዝ ግዴታ ያለበት ሰው ከግብር ነፃ በሆነ ገቢ ላይ ግብር ቀንሶ መያዝ አይችልም፡፡

አንቀጽ 89. ግብር ተቀናሽ የሚደረግበት ገቢ ተከፈለ ስለሚባልበት ጊዜ

ለዚህ የአዋጁ ክፍል አፈፃፀም ሲባል፣ ግብር ተቀናሽ የሚደረግበት ገቢ ግብር ቀንሶ የመያዝ ግዴታ ባለበት ሰው ተከፈለ የሚባለው ከሚከተሉት አንዱ ሲፈፀም ነው፡-

1) ግብር ተቀናሽ የሚደረግበት ገቢ ክፍያ ለሚፈፀምለት ሰው በእርግጥ ሲከፈል፤
2) ግብር ተቀናሽ የሚደረግበት ገቢ በተከፋዩ ትዕዛዝ ወይም በሕግ መሠረት በተከፋዩ ስም ሲከፈል፤
3) ግብር ተቀናሽ የሚደረግበት ገቢ ለተከፋዩ ጥቅም ሲባል ሥራ ላይ ከዋለ፣ ከተጠራቀመ፣ ወይም ለካፒታል ሀብት ማግኛ ሲውል፣
4) ግብር ተቀናሽ የሚደረግበት ገቢ ለተከፋዩ ጥቅም ሲባል በተከፋዩ ስም ሲያዝለት፡፡

አንቀጽ 90. ግብር ተቀንሶ መያዙን የሚያረጋግጥ ደረሰኝ ስለመስጠት

(b) of this sub-article.

2/ Despite anything in this Proclamation, when this Article applies, the Authority may determine the tax liability of the person who obtained the tax benefit and of any other person related to the scheme as if the scheme had not been entered into or carried out or in such manner as in the circumstances the Authority considers appropriate for the prevention or reduction of the tax benefit.

3/ If a determination is made under this Article, the Authority shall serve a notice or notices of assessment to give effect to the determination.

4/ In this Article:

a) "scheme" includes:

1) an agreement, arrangement, promise, or undertaking, whether express or implied and whether or not enforceable by legal proceedings; or

2) any plan, proposal, course of action, or course of conduct; and

b. "tax benefit" means:

1) a reduction in a liability of a person to pay tax;

2) a postponement of a liability of a person to pay tax; or

3) any other avoidance of a liability of a person to pay tax

PART NINE

ADMINISTRATIVE AND PROCEDURAL RULES

Article 78. Application of Tax Administration Proclamation

The Tax Administration Proclamation shall

ከአንድ ክፍያ ላይ ግብር ተቀንሶ በሚያዝበት ጊዜ፣ ግብሩን ቀንሶ የሚይዘው ሰው ክፍያውን ለሚቀበለው ሰው ባለሥልጣኑ በሚያወጣው መመሪያ መሠረት ግብር ተቀንሶ መያዙን የሚያረጋግጥ ደረሰኝ የመስጠት ግዴታ አለበት፡፡

አንቀጽ 91 ተቀንሶ የተያዘውን ግብር ስለመክፈል

1. ማንኛውም ግብር ቀንሶ የማስቀረት ግዴታ ያለበት ሰው ከሚከፍለው ገንዘብ ላይ ቀንሶ የሚያስቀረውን ግብር ክፍያ ከፈፀመበት ወር በኋላ ባሉት 30 (ሰላሳ) ቀናት ውስጥ፣ ለባለሥልጣኑ መክፈል ይኖርበታል፡፡
2. በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት ተቀንሶ የሚያዝ ግብር የሚከፍል ግብር ቀንሶ የመያዝ ግዴታ ያለበት ሰው ተቀናሽ ተደርጎ የተያዘውን ግብር በፀደቀው ቅጽ መሠረት ለባለሥልጣኑ የማስታወቅና ግብሩን አብሮ የመክፈል ኃላፊነት አለበት፡፡
3. ማንኛውም ግብር ቀንሶ የመያዝ ግዴታ ያለበት ሰው፡
   ሀ/ በዚህ የአዋጁ ክፍል በተደነገገው መሠረት ግብር ቀንሶ ያልያዘ ከሆነ፤ ወይም
   ለ/ ቀንሶ የያዘውን ግብር በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) በተደነገገው መሠረት ለባለሥልጣኑ ያልከፈለ እንደሆነ፤ለባለሥልጣኑ መክፈል የሚኖርበትን ግብር በተመለከተ ኃላፊ ይሆናል፡፡
4. ግብር ቀንሶ የመያዝ ግዴታ ያለበት ሰው ግብሩን ቀንሶ ባለመያዙ ምክንያት በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (3) ለተመለከተው የግብር መጠን ኃላፊ በሚሆንበት ጊዜ እርሱ የከፈለውን ግብር ክፍያ ከተፈፀመለት ሰው ላይ የማስመለስ መብት አለው፡፡

አንቀጽ 92. ተቀንሶ ለተያዘ ግብር የሚሰጥ የግብር ማካካሻ

1) በዚህ ምዕራፍ መሠረት ከገቢ ላይ የተቀነሰው ግብር በዚህ አዋጅ አንቀጽ 10(5) ወይም 61 (2) መሠረት የመጨረሻ ግብር በማይሆንበት ጊዜ ግብር ከፋዩ ተቀንሶ ለተያዘው ግብር በግብር ዓመቱ የግብር ማካካሻ የማግኘት መብት አለው፡፡
2) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት የተከፈለው ግብር ከግብር ከፋዩ ላይ በዓመቱ ከሚፈለገው የግብር መጠን ያነሰ እንደሆነ ግብር ከፋዩ ገቢውን በሚያስታውቅበት ጊዜ በልዩነት የሚፈለገውን ግብር የመክፈል ግዴታ አለበት፡፡
3) በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት የተከፈለው ግብር ከግብር ከፋዩ ላይ በግብር ዓመቱ ከሚፈለገው የግብር መጠን በልጦ የተገኘ እንደሆነ በብልጫ

apply for the purposes of the administration of this Proclamation but subject to this Part.

Article 79. Record-keeping

1/ Category A taxpayers liable for business income tax shall keep books of account prepared in accordance with the financial accounting standards and, in particular shall keep the following:

a) a record of the business assets and liabilities of the taxpayer, including a register of fixed assets showing the acquisition date, the cost of acquisition, any costs of improvement in relation to the asset, and the current net book value of the asset;

b) a record of all daily income and expenditures related to the taxpayer's business;

c) a record of all purchases and sales of trading stock, and services provided and received by the taxpayer showing the following:

(1) the particular trading stock sold and services supplied or received;

(2) the name and TIN (if any) of the purchasers from, and suppliers to, the taxpayer of trading stock or services;

(3) pre-numbered invoices containing the supplier's TIN;

d) a record of trading stock on hand at the end of the taxpayer's tax year, including the type, quantity, and cost of the stock, and the method of valuation used;

e) any other document relevant in determining the tax liability of the taxpayer.

2/ Category 'B' taxpayers liable for business income tax shall keep the following:

የተከፈለው ግብር በክልሉ ታክስ አስተዳደር አዋጅ አንቀጽ 49 በተደነገገው መሠረት ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

ክፍል አሥራ አንድ

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

አንቀጽ 93. ደንብና መመሪያዎችን የማውጣት ሥልጣን

1) ለዚህ አዋጅ ትክክለኛ አፈፃፀም የክልሉ መስተዳድር ምክር ቤት ደንብ ያወጣል፡፡

2) ቢሮው ለዚህ አዋጅ እና በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ (1) መሠረት ለሚወጣው ደንብ ትክክለኛ አፈፃፀም አስፈላጊ የሆኑ መመሪያዎችን ሊያወጣ ይችላል፡፡

3) በዚህ አንቀጽ ንኡሰ አንቀጽ 1 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ ባለስልጣኑ በዚህ አዋጅ ተለይቶ በተሰጠው ጉዳይ ላይ መመሪያ ሊያወጣ ይችላል።

አንቀጽ 94. የተሻሩ እና ተፈፃሚነት የማይኖራቸው ሕጎች

በዚህ አዋጅ አንቀጽ 95 የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ የሚከተሉት ሕጎች (ከዚህ በኋላ "የተሻረው ሕግ" ተብለው የሚጠቀስ) በዚህ አዋጅ ተሽረዋል፡-

1) የገቢ ግብር አዋጅ ቁጥር 43/95 ከነማሻሻያዎቹ ፤ እንዲሁም ፤

2) ይህን አዋጅ የሚቃረን ሌላ ማንኛውም ሕግ በዚህ አዋጅ በተመለከቱት ጉዳዮች ላይ ተፈፃሚ አይሆንም፡፡

አንቀጽ 95. የመሸጋገሪያ ድንጋጌዎች

1) በክልሉ ታክስ አስተዳደር አዋጅ የተደነገገው እንደተጠበቀ ሆኖ፣ይህ አዋጅ ተፈፃሚ መሆን ከሚጀምርበት የግብር ዓመት በፊት ላለው የግብር ዓመት በዚህ አዋጅ የተሻሩ ሕጎች ተፈፃሚነት ይቀጥላል፡፡

2) በዚህ አዋጅ ያለፈው የግብር ዓመት የሚለው አገላለፅ እንደአግባብነቱ በተሻረው ሕግ ያለውን የግብር ዓመትም ይጨምራል፡፡

3) በዚህ አዋጅ አንቀጽ 70 መሠረት ቀደም ሲል የተደረገ ተቀናሽ ፣ ወጪ፣ ኪሳራ ወይም የማይሰበሰብ እዳ የሚለው አገላለጽ በተሻረው ሕግ መሠረት የተቀነሰን ወጪ፣ ኪሳራ ወይም የማይሰበሰብ ዕዳን ይጨምራል፡፡

4) በዚህ አዋጅ መሠረት የትርፍ እና ኪሣራ ወይም የገቢ መግለጫ በፋይናንስ ሪፖርት አዘገጃጀትና

a) a record of daily income and expenditures;

b) a record of all purchases and sales of trading stock;

c) a salary and wages register

d) any other document relevant in determining the tax liability of the taxpayer.

3/ Category 'C' taxpayers may keep a record of gross income and shall keep such other records as may be specified in the Regulations.

4/ A category 'A' or 'B' taxpayer liable for tax under Schedule B of this Proclamation shall keep the following:

a. a record of rental income received;

b. a record of fees and charges paid to a State or city administration in relation to the building;

c. unless Article 15(5)(b)of this Proclamation applies, a record of any expenditures incurred in relation to the building;

d. a register of rental buildings showing the acquisition date, the cost of acquisition, any costs of improvement in relation to the building, and the current net book value of the building;

e. a record of any sub-lease arrangement in respect of the building

5/ A taxpayer taxable under Article 58 of this Proclamation shall keep a record of the acquisition date of the taxable asset, the cost of acquisition, any costs of improvement in relation to the asset, and the consideration received on disposal of the asset.

6/ The Authority may disallow a claim by a taxpayer for the following:

a) a deduction for an expenditure;

b) the inclusion of an amount of expenditure in the cost of an asset,if the

አቀራረብ አዋጅ መሠረት የሚዘጋጀው የኢትዮጵያ የሂሣብ አያያዝና ኦዲት ቦርድ በሚያወጣው የጊዜ ሰሌዳ መሠረት ይሆናል፡፡ የጊዜ ሰሌዳው ተፈፃሚ እስከሚሆን ድረስ የተሻረው ሕግ ተፈፃሚነት ይቀጥላል፡፡

5) ባለሥልጣኑ ይህ አዋጅ በሥራ ላይ ከዋለበት ጊዜ ጀምሮ በአንድ ዓመት ጊዜ ውስጥ በዚህ አዋጅ የተደነገገው የግብር ከፋዮች ደረጃ ተፈፃሚ የሚሆንበትን ጊዜ ይወስናል፡፡ ይህ እስከሚወሰን ድረስ የግብር ከፋዮችን ደረጃ በሚመለከት የተሻረው ሕግ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

6) በተሻሩት ሕጎች መሠረት የወጡ ደንቦች እና መመሪያዎች ከዚህ አዋጅ ጋር እስካልተቃረኑ እና በሌሎች ደንቦችና መመሪያዎች እስከሚተኩ ድረስ ተፈፃሚነታቸው ይቀጥላል፡

አንቀጽ 96. <u>አዋጁ የሚፀናበት ቀን</u>

ይህ አዋጅ ከሐምሌ 1/2008 ዓ.ም ዓ.ም ጀምሮ በተገኘ ገቢ ላይ ተፈፃሚ ይሆናል፡፡

ጥር 23 ቀን 2009 ዓ.ም

አሻድሊ ሀሰን አልአጀብ
የቤኒሻንጉል ጉሙዝ ክልላዊ መንግስት
ፕሬዚዳንት

taxpayer is unable to produce documentary evidence relating to the circumstances giving rise to the claim for the deduction or the inclusion of the amount in the cost of an asset.

7. The Authority shall issue directives necessary for the implementation of this Article.

Article 80. <u>Tax Declarations</u>

1/ An employee shall not be required to file a tax declaration unless the employee has more than one employer for a calendar month or he has self-withholding obligation.

2. If an employee has more than one employer for a calendar month or a self-withholding obligation , the employee shall file a tax declaration within 30 days from the end of every three months .

3. For an employee who is not required to file a tax declaration, the withholding tax receipt provided by the employer to the employee under Article 90 of this Proclamation for a month shall be treated for the purposes of this Proclamation and the Tax Administration Proclamation as an assessment of the amount of tax payable by the employee for the month being that amount as set out on the statement.

4. A Category ‘A’ or Category ‘B’ taxpayer shall file a tax declaration for a tax year within:

a. for Category A taxpayers, 4 months from the end of the tax year; or

b. for Category ‘B’ taxpayers, 2 months from the end of the tax year..

5/ A tax declaration filed under sub-article (4) of this Article for a tax year shall be accompanied by:

a) for a Category ‘A’ taxpayer, the taxpayer’s profit and loss statement and balance sheet for the year; or

b) For a Category ‘B’ taxpayer, the

taxpayer's profit and loss statement for the year.

6/ A Category 'C' taxpayer shall file a tax declaration within the period specified in Article 81(4) of this Proclamation.

7/ A taxpayer who has Schedule 'D' income for a tax year that is not discharged by the withholding of tax from the income shall file a tax declaration within two months after the date of the transaction giving rise to the income.

Article 81. Payment of Tax

1/ The employment income tax payable by an employee for a calendar month shall be due on the date that the taxpayer's tax declaration for every three months in which the month occurs is due.

2/ The tax payable for a tax year by a Category 'A' or Category 'B' taxpayer shall be due on the date that the taxpayer's tax declaration for the year is due.

3/ The tax payable by a taxpayer to whom Article 80(7) applies in respect of a transaction shall be due on the date that the tax declaration in relation to the transaction is due.

4/ A Category 'C' taxpayer shall pay tax on the 7th day of July to the 6th day of August each fiscal year in accordance with the standard assessment applicable to the taxpayer.

Article 82. Advance Payment of Tax in Relation to Imports

1/ A taxpayer under Schedule 'C' importing

goods for commercial use shall make an advance payment of business income tax to the Authority equal to 3% of the CIF value of the goods.

2/ The tax payable under sub-article (1) of this Article shall be paid before the goods are released from Customs control and shall be credited against the taxpayer's business income tax liability for the tax year in which the import occurred.

3/ If the total amount of advance payments of tax credited under sub-article (2) of this Article for a tax year exceeds the business income tax liability of the taxpayer for the year, the excess is applied in accordance with Article 49 of the Tax Administration Proclamation.

4/ The Bureau may issue a Directive defining "commercial use" for the purposes of this Article.

Article 83. Instalment of Tax

1/ Subject to sub-article (2) of this Article, a Schedule 'C' taxpayer may pay an instalment of business income tax for a tax year on the last day of the month following the end of the sixth month of the year.

2/ Subject to sub-article (4) and (5) of this Article, the amount of the instalment of tax for a tax year payable by a taxpayer shall be one-half of the amount of the business income tax payable by the taxpayer for the previous tax year.

3/ If a taxpayer did not have a business income tax liability for the previous year, the amount of the instalment shall be one-half of the amount of the business income tax

payable in the most recent tax year in which the taxpayer had a business income tax liability.

4/ The amount of an instalment payable by a taxpayer for an instalment period as determined under sub-article (3) of this Article shall be reduced, but not below zero, by any advance tax paid under Article 82 of this Proclamation or any withholding tax paid under Article 89 of this Proclamation in respect of the business income derived by the taxpayer during the instalment period.

5/ An instalment of tax paid by a taxpayer under this Article for a tax year shall be credited against the business income tax liability of the taxpayer for the year.

6/ If the amount of the instalment of tax credited under sub-article (5) of this Article for a tax year exceeds the business income tax liability of the taxpayer for the year, the excess shall be applied in accordance with Article 49 of the Tax Administration Proclamation.

7/ This Article shall apply to a Schedule 'B' taxpayer on the basis that a reference in this Article to "business income tax" shall be treated as a reference to "rental income tax".

8/ In this Article, "instalment period", in relation to the tax year of a taxpayer, means the period of six months ending on the sixth month of the year.

PART TEN

WITHHOLDING TAX

Article 84. Withholding of Tax from Employment Income

1/ Subject to sub-article (2) of this Article, an employer paying employment income to an employee who is subject to employment income tax under Article 10 of this Proclamation shall withhold tax from the gross

amount of each payment of employment income made to the employee at the rate or rates applicable to the employee as specified in Article 11 of this Proclamation.

2/ If an employer is aware that an employee has more than one employment and that the other employer, or none of the other employers, are withholding tax based on the aggregated employment income, the employer shall withhold tax based on the aggregated employment income.

3/ The obligation of an employer to withhold tax from a payment of employment income to an employee shall have priority over any obligations of the employer to withhold any other amount from a payment of employment income to an employee.

Article 85. Withholding of Tax from Payments to Non-residents

1. A resident of Ethiopia or a permanent establishment in Ethiopia of a non-resident making a payment of a dividend, repatriated profit, payment to sub-contractor, interest, royalty, management fee, technical fee, insurance premium or other income that is subject to tax, as the case may be shall withhold tax from the gross amount paid at the tax rate applicable to the income as specified in Article 37(4), 49(2), 52, 53, 54,58, 59 or 60 of this Proclamation.

2/ A resident of Ethiopia or a permanent establishment in Ethiopia of a non-resident making a payment to a non-resident entertainer that is income of the non-resident entertainer subject to tax under Article 52 shall withhold tax from the gross amount paid at the tax rate specified in Article 51(1) of this Proclamation.

3/ A Company which is a resident of Ethiopia shall withhold tax specified under Article 58 of this Proclamation on its undistributed profit.

Article 86. Withholding of Tax from Dividends, Interest, and Royalties

1/ A resident of Ethiopia or a permanent establishment in Ethiopia of a non-resident paying a royalty that is subject to tax under Article 52 of this Proclamation shall withhold tax from the gross amount of the royalty at the rate specified in that Article.

2. A resident body paying a dividend that is subject to tax under Article 53 or that has undistributed profit subject to tax under Article 58 of this Proclamation, as the case may be, shall withhold tax from the gross amount of the dividend or undistributed profit at the rate specified in that Article.

3/ A resident of Ethiopia or a permanent establishment in Ethiopia of a non-resident paying interest or repatriated profits that is subject to tax under Article 54 or 59 of this Proclamation or undistributed profit shall withhold tax from the gross amount of the interest or the repatriated profit at the rate specified in those Articles.

Article 87. Withholding of Tax from Domestic Payments

1/ A registered person for VAT authorized by the Authority, body having legal personality, government agency, non-profit organisation, or non-governmental organisation shall withhold tax at the rate of 2% of the gross amount of a payment made for the following:

a) the supply of goods in Ethiopia

involving more than 10,000 Birr in one transaction or supply contract;

b) the supply of services involving more than 3,000 Birr in one transaction or supply contract

2/ Sub-article (1) of this Article shall apply to separate supplies of goods or services for an amount that is less than the amount specified in sub-article (1) of this Article when it would reasonably be expected that the goods or services would ordinarily be supplied in a single supply for an amount exceeding the amount specified in sub-article (1) of this Article.

3/ When sub-article (2) applies, the Authority may determine the amount any unpaid withholding tax and, by notice in writing, recover the unpaid withholding tax from either the supplier or purchaser.

4/ If the supplier in a transaction to which sub-article (1) applies has failed to provide their TIN to the withholding agent, the withholding agent shall withhold tax at the rate of 30% of the gross amount of the payment made.

5/ The withholding tax payable under sub-article (4):

a) shall be a final tax on the income derived by the supplier from the supply; and

b) shall not be waivered by either a Directive or administrative decision.

6/ The Bureau may, by Directive, change the amounts specified in sub-article (1) of this

Article.

Article 88. <u>No Withholding from Exempt Income</u>

A withholding agent shall not withhold tax under this Chapter from an amount that is exempt income of the recipient.

Article 89. <u>Time of Payment of Withholding Income</u>

For the purposes of this Part, withholding income shall be treated as having been paid by a withholding agent to a person if any of the following applies:

1) the withholding income is actually paid to the person;

2) the withholding income is applied on behalf of the person either at the instruction of the person or under any law;

3) the withholding income is reinvested, accumulated, or capitalised for the benefit of the person;

4) the withholding income is credited to an account for the benefit of the person.

Article 90. <u>Withholding Tax Receipt</u>

At the time of withholding tax from withholding income, a withholding agent shall provide the recipient of the withholding income with a withholding tax receipt in the approved form in accordance with the directive of the authority

Article 91. <u>Payment of Withholding Tax</u>

1/ Tax that a withholding agent is required to withhold from withholding income shall be paid to the Authority within 30 days after the end of the month in which the withholding income was paid.

2/ A withholding agent required to pay withholding tax under sub-article (1) of this Article shall file a withholding tax declaration in the approved form with the payment.

3/ If a withholding agent:

a. fails to withhold tax as required under this Part; or

b. having withheld tax fails to pay the tax to the Authority as required under sub-article (1) of this Article, the withholding agent shall be personally liable to pay the amount of tax to the Authority.

4/ A withholding agent personally liable for an amount of tax under sub-article (3) of this Article as a result of failing to withhold the tax is entitled to recover the tax paid from the recipient of the payment.

Article 92. Credit for Withholding Tax

1/ If the withholding income of a taxpayer for a tax year is not subject to final taxation under Article 10(5) or 61(2) of this Proclamation, the taxpayer shall be allowed a tax credit for the withholding tax.

2/ If the amount of the tax credit allowed under sub-article (1) of this Article is less than the total tax liability of the taxpayer for the year, the taxpayer shall pay the difference by the due date for filing the taxpayer's tax declaration for the year.

3/ If the amount of the tax credit allowed under sub-article (1) of this Article exceeds the total tax liability of the taxpayer for the year, the excess shall be applied in accordance with Article 49 of the Tax Administration Proclamation.

PART ELEVEN

MISCELLANEOUS PROVISIONS

Article 93. Power to Issue Regulations and Directives

1/ The Council of regional government may issue Regulations necessary for the proper implementation of this Proclamation,

2/ The Bureau may issue Directives necessary for the proper implementation of this Proclamation and Regulations issued under sub-article (1) of this Article.

3/ The Authority Without prejudice to the provisions of Article 1 of this Article may issue directives on the issue by this proclamation.

Article 94. Repealed and Inapplicable Laws

1. Article 95 without prejudice to the provisions of the Income Tax Proclamation No. 43/1995 and all amendments (hereinafter referred to as "Repealed law") are hereby repealed

2. No other law may, in so far as it is inconsistent with this Proclamation, be applicable with respect to matters provided for by this Proclamation.

Article 95. Transitional Provisions

1/ Subject to the Tax Administration Proclamation, the laws here by repealed shall continue to apply for the tax year preceding the tax year in which this proclamation enters into force.

2/ A reference in this Proclamation to a previous tax year includes, when the context requires, a reference to a tax year under the repealed laws.

3/ A reference in Article 70 of this Proclamation to a previously deducted expenditure, loss, or bad debt includes a reference to expenditure, loss, or bad debt deducted under the repealed law.

4/ Profit and loss or income statement to be

prepared under this proclamation shall be in accordance with the schedule to be set by the Ethiopian Accounting and Audit Board. The laws here by repealed shall continue to apply until the schedule becomes operative.

5/ The Authority shall determine within one year from the effective date of this Proclamation, the date from when the Category of taxpayers provided herein shall begin to apply. The repealed law relating to the Category of taxpayers shall continue to apply until that time.

6/ Regulations and Directives issued under the Repealed laws shall continue to apply to the extent that they are not inconsistent with this Proclamation and until such time as they are replaced by new Regulations and Directives.

Article 96. <u>Effective Date</u>

This Proclamation shall apply on income derived as of 8th day of July, 2016.

Done at Assosa,

This juanuary day of 31, 2017.

Ashadeli Hassen Al-Ajbe

PRESIDENT OF THE

BENISHANGUL_GUMUZ REGIONAL STATE